

e-mobilnost

Nezadržno prihaja

24

- 10 **Želimo si še več drznih izzivov**
Intervju s prof. dr. Gregorjem Anderluhom
- 34 **Delamo prave stvari, a prepočasi**
Konferenca MATPRO
- 46 **Ukrepi so nujni, idealne rešitve pa ni**
Komunalno gospodarstvo

Dobro uglašeno skladišče ne nastane po naključju.

Digitalizacija in povezljivost z Jungheinrichom.

Smo vodilni ponudnik inteligentnih intralogističnih rešitev. Rešujemo izzive Industrije 4.0, ki potrebuje pravega dirigenta z veliko izkušenj in znanja. Od postavitve začetnega koncepta, izvedbe in podpore projekta. Zgradite in vzdržujte vaše celotno skladišče s sistemom prihodnosti.

**Ste pripravljeni zaigrati na pravo noto?
Ustvarite simfonijo s pravim partnerjem.**

SVET, KI MU NIKOLI NE ZMANJKA ENERGIJE.

OMV kot največja avstrijska in mednarodno dejavna energetska družba je sopomenka za odgovorno mobilnost in varnost storitev. To zagotavljajo naši kakovostni petrokemični proizvodi, učinkovite rešitve z zemeljskim plinom za mesta in podeželje ter naše trajno iskanje revolucionarnih rešitev za prihodnost.

Doživite več na www.omv.com in www.omv.si

Energija za boljši vsakdan.

Izdajatelj:

Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Odgovorni urednik:

Samo Hribar Milič

Izvršna urednica:

Barbara Perko

Oblikovanje:

Samo Grčman

Uredniški odbor:

Grit Ackermann, Ariana Grobelnik,
Bojan Ivanc, Igor Knez,
Tomaž Kordiš, Janja Leban,
Ante Milevoj, Tajda Pelicon,
Petra Prebil Bašin, Igor Zorko

Uredništvo:

Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
01 5898 000
gg.plus@gzs.si

Trženje oglasnega prostora:

Dašis, d. o. o.
gg.trzenje@gzs.si
01 5130 824

Tisk: Present, d. o. o.

Datum natisa: 14. 11. 2018

Distribucija: Pošta Slovenije

Revija Glas Gospodarstva prejmejo člani GZS
brezplačno (1 izvod).

Letna naročnina za dodatni izvod je:
80,00 evrov z vključenim DDV.

Poštnina za tujino se zaračuna posebej.

Medij Glas gospodarstva izdajateljica Gospodarske
zbornice Slovenije, s sedežem v Ljubljani, Dimičeva
13, je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo
za izobraževanje, znanost in šport, pod zaporedno
številko 516.

ISSN 13183672

Notranjost revije je natisnjena na recikliranem
papirju Viprint papirnice VIPAP VIDEM KRŠKO, d. d.,
ki je za vse papirje pridobila certifikat FSC®, za
nekatero papirje iz grafičnega programa pa tudi
certifikat Ecolabel (okoljska marjetica).

Pri tiskanju smo uporabili okolju prijazne barve na
rastlinski osnovi.

Fotografija na naslovnici: Samo Hribar Milič

Ne le sledilci, moramo biti predvsem kreatorji 14

Dan inovativnosti

Zavarovalništvo 62

Dobre okoljske prakse 82

Uvodnik

Rast v EU se upočasnjuje 7

Poslovna klima

Kljub slabšanju pogojev na mednarodnih trgih še optimistično 8

Intervju

Želimo si še več drznih izzivov 10

Dan inovativnosti

Ne le sledilci, moramo biti predvsem kreatorji 14

Intervju

Da smo konkurenčni, moramo neprestano inovirati 18

I feel Slovenia

Desetletje slovenske nacionalne znamke 22

Zelena mobilnost

Nad nove izzive s skupnim delom 24

13. Vrh slovenskega gospodarstva

Formula uspeha za gospodarsko odličnost 28

Gostujoče pero

Predvidljivo poslovno okolje in neskončna prilagodljivost slovenskega
gospodarstva 31

Konferenca MATPRO

Delamo prave stvari, a prepočasi 34

Dan najboljše prakse

Podjetja morajo v ljudeh vzgojiti kulturo, v kateri lahko industrija 4.0
raste in se razvija 37

Računovodske storitve

Vlaganje v izobraževanje zaposlenih je izjemnega pomena 42

Ste za vročo ponudbo?

Novi ponudniki popustov za člane GZS:

Agencija INT d.o.o.

35 % popust ob naročilu prevoda ali lekture.

AGENCIJA NOVELUS, d.o.o.

20 % popust na digitalne storitve - INBOUND MARKETING

Aktiva varovanje d.d.

V novembru 2018: ob nakupu paketa VAREN dom podarimo GASILNI APARAT 3kg.

Akumen d.o.o

15 % popust pri razvoju glede na našo standardno urno postavko ali po projektni oceni.

Creditreform d.o.o.

25 % popust na cene bonitetnih poročil

Društvo prodajnikov Slovenije

Investicija v praktično znanje na področju prodaje je najboljša investicija zase in podjetje, poleg tega pa samo članom GZS nudimo še posebni 15 % popust.

Eurofins ERICo Slovenija d.o.o.

20 % popust

HOUSING Co., d.o.o., Ljubljana

Že od 2,59 eur na zaposlenega na mesec več kot 250 tečajev na enem mestu, z dodatnim 15 % popustom. Cena na zaposlenega je odvisna od paketa, ki ga zakupite. Vrsta paketa je odvisna od števila zaposlenih vključenih na MojeZnanje.si. Najvišja možna cena na zaposlenega je 12,99 eur/mesec.

IDENTIKS d.o.o.

Do 15 % na vsa unikatna poslovna darila in promocijski material.

INSIS d.o.o.

20 Eur popusta ob nakupu računalniške opreme.

M TRANS d.o.o.

20 % popust

ProAktiv SPORT d.o.o.

Do 10 % popust na naše team building programe.

STARKMAT, Sebastjan Štarkel s.p.

Pisarniški stol za zdravo sedenje Active Chair 240,00 Eur & 340,00 Eur

Translat, d.o.o.

Svojim novim strankam ponujamo 20 % popust na prvo naročilo.

Višja strokovna šola Academia Maribor

50 % šolnine v prvem letu študija za dva udeleženca študija (2za1)

Vizi d.o.o.

Za prvih 10 naročnikov smo pripravili popust v višini 50 % za prvi mesec računovodenja ob podpisu pogodbe za najmanj 1 leto.

clan-clanu.gzs.si

Vas zanimajo ugodnejše ponudbe produktov in storitev?
Želite povečati svojo prodajo in prepoznavnost?

Izkoristite sistem Član-Članu GZS – sistem popustov za produkte in storitve članov GZS.

Gospodarska
zbornica
Slovenije

T: 01 5898 129, andreja.abram@gzs.si

Zaposlite kandidata s pomočjo subvencije 52

Aktivna politika zaposlovanja

Komunalno gospodarstvo

Ukrepi so nujni, idealne rešitve pa ni

46

Aktivna politika zaposlovanja

Zaposlite kandidata s pomočjo subvencije

52

Projekt Naprej

Premajhna skrb za duševno zdravje zaposlenih

56

Kibernetika varnost

Kako se izogniti goljufijam?

59

Zavarovalništvo

Nova zavarovanja kibernetike zaščite

62

Posebna ponudba za menedžerje

66

Seznam zavarovalnih subjektov na slovenskem zavarovalnem trgu leta 2017

68

GG svetovalec

Kako do denarja za nov posel in dobrih zaposlenih?

70

Izdelek je čudovit, kaj pa odpadek?

71

Kako izplačevati dnevnicke za službena potovanja v Sloveniji

72

Kam na tuje trge?

73

Kako ustanoviti podjetje v ZDA?

74

Izkoristite moč podobe sebi v prid

75

Najuspešnejša podjetja

Najboljše, kar ponuja Pomurje

76

Razpisi MGRT

Šest milijonov evrov za sejme v tujini

77

Finančni mehanizem

Dobri gospodarski učinki okoljskih rešitev

80

Dobre okoljske prakse

Kar bi pristalo v smeteh, uporabijo na novo

82

Dan odprtih vrat

Podjetja odpirajo vrata šolarjem

85

Nov član

Prvi ponudili tak izdelek

87

Stališča

89

Novice

91

Napovednik

93

Komponente in sistemi v mobilnosti

Elektroenergetika

Inženiring in tehnološki sistemi

KOLEKTOR

www.kolektor.com

Rast v EU se upočasnjuje

Novica, ki v zadnjem obdobju postaja svarilo in opomin gospodarstvu in politikam. Za nami je nekaj let visoke gospodarske rasti, obdobja, v katerem se je v naše vrste ponovno zalezel optimizem. Že nekaj mesecev pa smo priča gospodarskemu ohlajanju, umirjanju naročil, previdnejšim napovedim in predvsem vse pogostejšim svarilom, da je pred vrati nova globalna kriza. Kako se lahko nanjo pripravimo? Kje smo najšibkejši in najranljivejši?

Na GZS smo pred dvema tednoma organizirali predstavitev možnosti, da Slovenija postane referenčna država zelene mobilnosti. Avtomobilska industrija, ki je steber slovenskega izvoza, se pospešeno vključuje v nove tehnološke trende, kjer je zelena mobilnost že danes podprta s številnimi inovacijami na področju razogličanja, elektrifikacije in avtonomne mobilnosti. Možnosti za rast in razvoj so izjemne, potrebne pa bodo še bolj ciljane razvojne politike, ki bodo podpirale inovativnost in razvoj podjetij. Čeprav je bilo ob dogodku izpostavljeno, da so strateška razvojno-inovacijska partnerstva, preko katerih tudi država z javnimi sredstvi podpira sodelovanje gospodarstva in raziskovalne sfere, dober primer učinkovite razvojne politike, pa je bila hkrati posredovana tudi ocena, da je tega sodelovanja še premalo, predvsem pa, da je pretok vrhunskega znanja na trg, v obliko novih razvojnih produktov in storitev, prepočasen in neorganiziran. Še več, še vedno obstoje številne administrativne in zakonske ovire za tržno realizacijo znanstvene produkcije.

Pred nami pa je tudi nemirno obdobje v javnem sektorju. Sindikati zahtevajo nemogoče – po zadnjih ocenah vladnih pogajalcev naj bi zahteve po višjih plačah na letnem nivoju zahtevale nekaj manj kot milijardo dodatnih proračunskih sredstev. V štiriletnem obdobju te vlade bi to pomenilo toliko, kot je predvideno za vse infrastrukturne investicije – 2. tir, tretja razvojna os, karavanški predor, obnovitev

infrastrukture, nove šole ... – vse to bi lahko naredili z denarjem, ki ga sindikati javnega sektorja zahtevajo za plače v javnem sektorju. Kar nameravajo izsiliti tudi s posameznimi stavkami in generalno stavko, če vlada ne bo popustila. Verjetno bodo tudi predstavniki sindikatov na koncu pristali na nek kompromis, ampak, za kompromis, ki ga je pripravila vladna stran in bi na letni ravni znašal dobrih 260 milijonov evrov, še slišati niso hoteli. Že zdaj pa za plače v javnem sektorju porabimo bistveno več, kot je povprečje držav Evropske unije. Vsako popuščanje sindikatom javnega sektorja bo povečalo javno-finančna tveganja ter posledično vplivalo tudi na srednjeročni gospodarski razvoj naše države.

Naravne ujme, ki so se znesle nad našimi kraji konec oktobra, so le še enkrat opozorile, da z zemljo in naravnimi viri ravnamo nepremišljeno in neracionalno. Organizacija Global Footprint Network ugotavlja, da letno porabimo za skoraj dve Zemlji naravnih surovin. Mi v Sloveniji za skoraj tri planete, ZDA pa celo za pet. Neracionalno ravnanje in uporabljanje naravnih virov ne predstavlja le vse večjih okoljskih težav in tudi stroškov, temveč tudi kratkoročno postavlja gospodarstvo v nekonkurenčen položaj.

Prihajajoča kriza, razvojni izzivi in okoljska vprašanja postavljajo številna vprašanja, na katera nimamo pripravljenih odgovorov. Ker pa imamo ambiciozne cilje, tako gospodarske kot socialne, je nujno, da iščemo tudi pot do teh ciljev. Letos bomo na 13. Vrhu slovenskega gospodarstva 28. novembra iskali Formulo uspeha za gospodarsko odličnost. S katerimi ukrepi in spremembami doseči, da bomo imeli višjo dodano vrednost in seveda tudi višje plače in socialno vzdržnost. Ker, če nič ne spremenimo, če bomo le opazovali in čakali, potem bodo cilji ostali le črka na papirju. [gg](#)

Možnosti za rast in razvoj so izjemne, potrebne pa bodo še bolj ciljane razvojne politike, ki bodo podpirale inovativnost in razvoj podjetij.

Samo Hribar Milič
odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya

Kljub slabšanju pogojev na mednarodnih trgih še optimistično

Kratkoročni obeti so se poslabšali zaradi negotovosti na svetovni ravni, gospodarska rast v 2019 bo nižja.

Darja Močnik, Analitika GZS

3,5 %
rast BDP v 2019
(Analitika GZS).

Optimizem v gospodarstvu se zmanjšuje, kar kaže predvsem pričakovanje o umirjanju gospodarske aktivnosti, medtem ko so tekoči podatki o izvozu in industrijski proizvodnji še vedno dobri. Slovenski gospodarstveniki so v anketi Analitike GZS »Evropska anketa ekonomskega okolja v 2019« izkazali optimizem. Štirideset odstotkov podjetij pričakuje, da se bodo splošni pogoji poslovanja za njihova podjetja poslabšali, kar pomeni predvsem strah pred prihodnjimi gibanji prodaje in stroškov (surovin).

Vrednost kazalnika gospodarske klime za Slovenijo se je oktobra letos znižala na raven iz začetka leta 2017, a ostaja nad ravno dolgoročnega povprečja. Optimizem se je znižal v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvu in med potrošniki, visoko in stabilno ostaja v storitvenih dejavnostih. Umirjanje

v predelovalnih dejavnostih je predvsem posledica dogajanj v mednarodnem okolju. Proizvodni PMI indeks, ki meri pričakovanja nabavnikov v proizvodnji, se je septembra v območju evra znižal na 53,2 in je bil na 26-mesečnem dnu. Kljub upadanju v letošnjem letu vrednost nad 50 pomeni rast, vendar nižjo.

Okrevanje bo še naprej spodbujalo več dejavnikov. Zaradi ugodnih pričakovanj o proizvodnji in še velikem obsegu novih naročil zaupanje podjetij ostaja na visoki ravni, saj je izkoriščenost zmogljivosti še naprej nad dolgoročnim povprečjem, vendar pa pomanjkanje opreme in ustrezne delovne sile omejujeta proizvodnjo. Pogoji financiranja še naprej ostajajo ugodni, ob povečanih denarnih sredstvih podjetij, ki omogočajo podjetjem več fleksibilnosti in varnosti. *gg*

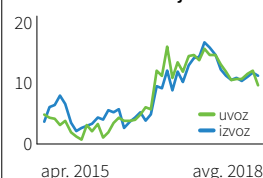
10 ključnih podatkov

*Upoštevani statistični podatki znani do 24. 10. 2018.

Rast izvoza: 11,3 % (I-VIII 18/I-VIII 17)

Kljub zmerni umiritvi uvozne dinamike v 3. četrtletju in zaostajanju za rastjo izvoza na nivoju Slovenije beležimo dvomestno rast blagovne menjave (izvoz +11,3 %, uvoz +10,9 %). Nadaljuje se tudi visoka rast storitvene menjave.

Izvoz na visokem nivoju

Vir: SURS, 3-mesečno povprečje medletnih rasti v %

3,2 % več zaposlenih (I-VIII 18/I-VIII 17)

Število delovno aktivnih se približuje najvišji ravni po letu 2008. Letos od januarja do avgusta je bilo 18 tisoč več delovnih mest (neto) – po 5 tisoč več jih je bilo v gradbeništvu in predelovalnih dejavnostih, blizu 2 tisoč v gostinstvu.

Rast proizvodnje: 7,2 % (I-VIII 18/I-VIII 17)

Industrijska proizvodnja se povečuje skladno z rastjo izvoza, zaloge se povečujejo. Najvišjo rast proizvodnje beležijo proizvajalci računalniških, električnih in optičnih instrumentov (+27 %), pri katerih je bila avgustovska rast še višja.

Rast trgovine na drobno: -1,7 % (I-VIII 18/I-VIII 17)

V tretjem četrtletju se je rast v trgovini z neživilji še naprej močno krepila (realno +4,7 % v prvih osmih mesecih). Trgovci z živili beležijo šibko rast, ki je nižja kot v lanskem letu. Trgovina z motornimi vozili letos beleži 16,8-odstotno rast. Predvsem avgusta je bila močnejša rast novih registracij vozil.

Sodček nafte Brent: 77,72 USD (23. 10. 2018)

Nafta se je od sredine avgusta močno podražila (na 85 USD za sodček v začetku oktobra) in se nato spustila na nivoje nekaj pod 80 USD, kar je bilo za tretjino več kot lani. Cene drugih surovin so se v zadnjih treh mesecih večinoma pocenile.

Rast storitvenih dejavnosti: 8,7 % (I-VII 18/I-VII 17)

Na rast prihodka v storitvenih dejavnostih so najbolj vplivale strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, transport in skladiščenje (nad 10 % rast) ter druge raznovrstne dejavnosti gostinstva (nad 7 %).

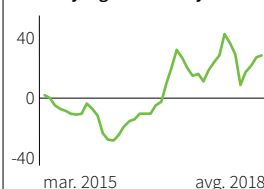
Inflacija: 1,7 % (I-IX 18/I-IX 17)

Medletna rast cen je septembra 2018 znašala že 2 % zaradi višjih cen nafte, cen storitev (najemnin stanovanj) in blaga dnevne porabe. Povprečna rast cen znaša 1,7 %, kar je ob aktualni gospodarski rasti relativno malo.

Rast gradbenih del: 21,1 % (I-VIII 18/I-VIII 17)

Vrednost opravljenih gradbenih del se letos krepi, še posebej v tretjem četrtletju, ko je medletna rast znašala več kot 33 %. Močnejše se krepi vrednost gradbenih del inženirskih objektov, predvsem državnih investicij pred lokalnimi volitvami.

Živahnejša gradbena dejavnost

Vrednost gradbenih del
Vir: SURS, 3-mesečno povprečje medletnih rasti v %

Rast prometa potnikov v pristaniščih: 14,1 % (I-VIII 18/I-VIII 17)

Križarke, ki pripeljejo 70 % vseh potnikov v pristanišče Koper, so prispevale k povečanju prometa potnikov v pristaniščih. Promet blaga je letos upadel za 1,1 %. V tretjem četrtletju se je rast na našem največjem letališču nekoliko umirila. Prepeljanih je bilo za 10,2 % več potnikov in za 4,8 % blaga.

Realna rast bruto plač: 3,6 % (I-VIII 18/I-VIII 17)

Povprečna bruto plača je letos nominalno porasla za 3,6 %. Nekoliko višja je v zasebnem sektorju zaradi višjih osnovnih plač v nekaterih kolektivnih pogodbah. Rast zaposlovanja v panogah s podpovprečnimi plačami vpliva na nižjo rast. Najvišjo rast plač beležijo letos v rudarstvu, drugih raznovrstnih dejavnostih, finančnih in zavarovalniških storitvah.

Z naprednimi bančnimi storitvami prihranite svoj dragoceni čas.

V hitrem življenjskem ritmu je za podjetnike pravi izziv najti dovolj časa za vse poslovne obveznosti. Pri nekaterih boste najverjetneje res morali biti navzoči, dobra novica pa je, da se povečuje število poslovnih procesov, ki jih lahko hitreje in preprosteje opravite z uporabo naprednih bančnih storitev.

Upravljajte finance podjetja udobno in preprosto.

S spletno banko **Abanet.com** lahko opravite vse storitve domačega in čezmejnega plačilnega prometa. Iz udobja pisarniškega stola ali domačega naslonjača hitro in preprosto pripravite plačilne naloge, prejimate in pošiljate e-račune ter pogledate stanje, promet, stanje kreditov in depozitov na poslovnih računih.

Nadzor nad financami podjetja imejte kjerkoli in kadarkoli.

Z mobilno banko **Abamobi.com** lahko podjetniki vedno in povsod, tudi zunaj pisarne, dostopate do poslovnih računov in plačujete obveznosti. V trenutku lahko pregledate stanje in promet na poslovnih računih, stanje kreditov in depozitov, porabo na poslovnih karticah, seznam opravljenih transakcij in zgodovino izvršenih plačilnih nalogov.

O spremembah na računih bodite obveščeni takoj.

Mobilna storitev **Abasms.com** vas s sporočilom SMS obvesti in opozarja ob spremembah na poslovnih računih in poslovnih karticah doma in v tujini. Omogoča takojšnje informacije o prilivih in odlivih ter dnevnem stanju na poslovnih računih.

Plačujte sodobno z mobilnim telefonom.

Mobilna denarnica **Abadenarnica** vam omogoča preprosto, hitro in varno brezstično plačevanje z mobilnim telefonom. Mobilna aplikacija **Abadenarnica** vam je brezplačno na voljo v trgovini Google Play in vanjo lahko naložite osebne in poslovne plačilne kartice. Z **Abadenarnico** lahko plačujete na vseh prodajnih mestih, označenih s simbolom za brezstično plačevanje – doma in v tujini.

ABADENARNICA

Abadenarnica, vaša nova denarnica.

Sodoben način plačevanja z mobilnim telefonom.

Tudi za poslovne uporabnike.

Prenesite si aplikacijo:

www.abanka.si/abadenarnica

ABANKA
Banka prijaznih ljudi

Želimo si še več drznih izzivov

Andraž Sodja, foto: Andraž Sodja

Z direktorjem Kemijskega inštituta prof. dr. Gregorjem Anderluhom, ki vodi eno najuspešnejših slovenskih raziskovalnih ustanov, smo govorili o inovatorstvu, vlogi znanosti v sodobnem svetu in povezavah z gospodarstvom, kjer v povezavi znanosti, razvoja in gospodarstva vidijo pot za uspešno Slovenijo.

Kemijski inštitut ima zelo dobro vzpostavljeni projektno pisarno in pisarno za prenos tehnologij.

Kemijski inštitut, ki ga vodi direktor prof. dr. Gregor Anderluh, je ena najuspešnejših slovenskih raziskovalnih institucij, z bogato zgodovino, saj je bil ustanovljen že leta 1946 kot Kemijski laboratorij Slovenske akademije znanosti in umetnosti, danes pa deluje kot javni raziskovalni zavod na področju znanstvene in raziskovalno-razvojne dejavnosti. Z direktorjem smo govorili o delu inštituta in izzivih, ki jih čakajo v prihodnje.

Koliko je zaposlenih na Kemijskem inštitutu in kako poteka vaše delo?

Trenutno je na inštitutu okoli 310 zaposlenih, od tega več kot polovica raziskovalcev z doktoratom in okoli 75 doktorskih študentov. Raziskovalno delo je organizirano v 11 odsekih, pokrivalo pa različna področja

naravoslovja, s poudarkom na kemiji, vse od teoretičnih študij, ved o življenju, razvoja materialov do analize kemije in kemijskega inženirstva. Pokrivamo zelo široko področje, interes inštituta pa se še širi. Imamo zelo dobro vzpostavljeno projektno pisarno in pisarno za prenos tehnologij. Projektna pisarna pomaga raziskovalcem predvsem pri prijavi na evropske projekte iz različnih shem, letos imamo tako že več kot sto prijav evropskih projektov, letno pa se ta številka še zvišuje, kjer smo tudi zelo uspešni.

Pisarno za prenos tehnologij smo vzpostavili v zadnjih dveh letih tudi s pomočjo KTT projekta – Konzorcija za prenos tehnologij, ki je nastal preko ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Te enote bodo, upamo, omogočile hitrejši prenos naših odkritij v industrijska okolja, do produktov, hkrati pa

tudi olajšale stike med našimi raziskovalci in razvojniki v podjetjih, tako bo prenos znanja in tehnoloških kapacitet, ki jih imamo, čim bolj izkoriščen.

Podjetja lahko privarčujejo, če sodelujejo z vami, saj jim omogočate dostop do drage, vrhunske znanstvene opreme?

Tako je. To je ena pglavlnlnh prednosti takšnih znanstveno-raziskovalnih lnštltucij, kot je naša, ln morda se tega podjetja še premalo zavedajo.

Tista, s katerimi tesno sodelujemo, se tega še kako zavedajo. Moderna znanstvena oprema je izjemno draga, od nakupov, kjer posamezni kosi stanejo od pol milijona pa do nekaj milijonov evrov. Ampak to ni vse. Ko je taka oprema nameščena v laboratoriju, je treba še vzgojiti ljudi, ki jo znajo vzdrževati, uporabljati ln interpretirati rezultate. Za kaj takega navadno podjetja nimajo sredstev, zato se dostikrat zgodi, da sodelujejo pri nakupu opreme, dobijo ekspertize, nam pa to veliko pomeni, ker lahko pridemo do takih kosov opreme, ki jih potem lahko uporabljamo tudi za naše znanstveno-raziskovalno delo.

Ali drži občutek, da je bila ravno raziskovalna dejavnost v veliki meri žrtev gospodarske krize?

To se je v bistvu zgodilo že drugič. Prvič po samostojnosti, po prvem valu preoblikovanja slovenskega gospodarstva, so bili pri optimizaciji poslovanja ravno razvojni oddelki na velikem udaru. Pravilno ugotavljate tudi za obdobje nedavne gospodarske krize. To smo zaznali, saj so bila podjetja manj pripravljena za sodelovanje. Danes je že drugače. Z ugodno gospodarsko rastjo se povečujejo tudi vlaganja.

Kako poteka financiranje vaših projektov?

Veliko projektov izvajamo iz javnega denarja s prijavo na razpise javne agencije za raziskovalno dejavnost, vedno več pa z evropskimi projekti, kjer sodelujemo, ali kot konzorcijski partner v večjih projektih, nekaj pa jih celo koordiniramo. Lep primer je projekt Helis, kjer se razvijajo novi materiali za baterije. Ponosni smo, da razpon projektov sega od velikih razvojnih podjetij, kjer se pričakujejo dovršeni izdelki, ki bi lahko že šli na tržišče, pa do tipičnih, a prestižnih temeljnih znanstvenih projektov, kjer smo ravno letos pridobili prvi projekt Evropskega raziskovalnega sklada za raziskave na področju sintezne biologije. Na tem področju si želimo še več takih projektov, predvsem na račun mlajših raziskovalcev.

Ali podjetja pričakujejo preveč, prehitro?

Poglejmo primer, zadnja večja vlaganja so bila v sklopu centra odličnosti nekje pred petimi leti. Najbolj odmevni dosežki, ki jih dosegamo v zadnjih letih ln objavljamo v najbolj prestižnih znanstvenih revijah, so rezultat ravno te opreme. Šele po nekaj letih. Tako funkcionira znanost tudi v svetu ln tega se bomo morali zavedati tudi pri nas, da bomo lahko sadove tega, kar bomo danes vložili v znanost, užili šele čez nekaj let.

Lahko v Sloveniji dobite potrebne kadre? Je dovolj zanimanja?

Z našo infrastrukturo smo vključeni tudi v evropsko mrežo CERIK, kjer Slovenija ponuja svojo raziskovalno opremo na voljo evropskim raziskovalcem ln ti tudi redno prihajajo, na mesečni bazi.

S slovenskimi univerzami zelo dobro sodelujemo, od tam dobimo največ kadrov, ki se odločajo za doktorski študij. Potrebe so največje na področju ved o življenju, razvoja materialov ln tu je tudi največ zanimanja. Zaradi potreb slovenske farmacevtske industrije smo imeli tudi velik odliv kadrov s tega področja, ki so odhajali v podjetja ob njihovih širitvah. Naše poslanstvo je vzgoja mladih znanstvenikov na nivoju doktorskega študija tako, da so naši kadri potem tudi zaželeni na trgu.

Kakšna je danes vloga Kemijskega inštituta ln kako jo vidite v prihodnje?

Danes je Kemijski inštitut moderna, dinamična ln vrhunsko opremljena znanstvena ustanova, na kateri izvajamo temeljne raziskave s področja naravoslovja. Postali smo svetovno prepoznavni. Še vedno sledimo enemu od osnovnih namenov ustanoviteljev inštituta, razvijati slovensko industrijo, ln smo ena od najbolj aktivnih lnštltucij na področju prenosa znanja v gospodarstvo. Skrbimo za podmladek ln vzgajamo mlade znanstvenice ln znanstvenike, ki bodo svoje kariere nadaljevali na različnih področjih slovenske družbe. S svojimi dosežki predvsem sporočamo, da smo si sposobni zastavljati najvišje cilje. Naša zaveza za prihodnost pa je odličnost na vseh področjih našega delovanja.

Smo ena od najbolj aktivnih lnštltucij na področju prenosa znanja v gospodarstvo.

Zelo si želimo razviti področje krioelektronske mikroskopije, ki je zelo aktivno in hitro razvijajoče se področje, usmerjeno v raziskave struktur, predvsem bioloških molekul. S tega področja je bila leta 2017 tudi podeljena Nobelova nagrada za kemijo za razvoj te metode. V našem regijskem prostoru ni možnosti opravljati raziskav na tem področju in to bi radi omogočili. Upamo, da bo to tudi gospodarstvo zanimalo, ker je predvsem pri razvoju farmacevtskih izdelkov to zelo uporabna metoda.

Kako vidite vlogo znanosti danes, ko se pogosto znajde na udaru ali pa je zlorabljena za doseganje političnih ciljev?

Razvoj znanosti, ki temelji na temeljnih raziskavah, je podlaga tehnološkemu razvoju, velja pa tudi obratno.

Znanost danes v družbi nima takega mesta, kot bi ga morala imeti. Zavedati se je treba, da brez znanosti ni prihodnosti in da je edina pot Slovenije v gospodarsko rast in uspeh lahko razvojno usmerjena. Znanost in načrti za izboljšanje njenega položaja morajo zato biti sestavni del programa vsake politične stranke. Okoliščine za raziskovalno delo na slovenskih raziskovalnih in univerzitetnih ustanovah se vztrajno slabšajo. Že nekaj let so vsi vidiki raziskovanja močno okrnjeni, od pomlajevanja raziskovalnih skupin preko vlaganj v raziskovalno infrastrukturo in ustreznega nagrajevanja uveljavljenih raziskovalcev in raziskovalcev. Poleg zmanjšane financiranja razvoja znanost

med drugim hromi tudi zastarela zakonodaja. Zato moramo javnost, sploh politično in odločevalsko, venomer opozarjati na posebnosti sistema znanosti in na razmere, v katerih delamo.

Ali je v Sloveniji vloga znanosti prepoznana in spoštovana?

Pomen in vloga znanosti v naši družbi pogosto ni prepoznana in dovolj spoštovana. Zato se na Kemijskem inštitutu trudimo z različnimi dogodki in aktivnostmi izkoristiti vsako priložnost, da javnosti predstavimo naše delo, posebnosti znanstveno-raziskovalnega dela in da opozorimo in pokažemo, kako pomembno je raziskovanje na področjih, kjer delujemo ter znanost nasploh. S tem želimo ozaveščati o družbeno pomembni vlogi raziskovalcev, znanosti in njenem vplivu na naš vsakdan, zlasti z vidika razvoja in raziskav.

Kakšno vlogo bi morali inštituti opravljati v prihodnje?

Povezovanje znanosti in gospodarstva je odločilno za razvoj vsake družbe. Temeljne, aplikativne in razvojne raziskave so med seboj močno prepletene. Razvoj znanosti, ki temelji na temeljnih raziskavah, je podlaga tehnološkemu razvoju, velja pa tudi obratno, da tehnološki razvoj omogoča nova znanstvena odkritja. Vsak mora pri tem opraviti svojo nalogo. Ravno sodelovanje in njuna različnost je temelj novih spoznanj in dosežkov na obeh področjih.

Kako ocenjujete sodelovanje z gospodarstvom? Ali pomaga pri financiranju vaših raziskav in se zanima za uporabo izsledkov?

Kemijski inštitut že od same ustanovitve tesno sodeluje s slovenskim gospodarstvom. Sodelovanje je zelo uspešno, vendar je vedno nekaj prostora za izboljšanje. Predvsem si prizadevamo za več dolgoročnih strateških projektov, v katerih bi skupaj s podjetji ustvarjali nove tehnologije. Zato poskušamo ustvariti čim več priložnosti za dialog med inštitutom in podjetji, kjer bomo prepoznali potrebe in težave podjetij, ki jih lahko rešimo na Kemijskem inštitutu.

Kateri so najbolj izstopajoči primeri dobrih praks in sodelovanja? Kako ga še izboljšati?

Največ prometa inštitut ustvari iz sodelovanja s farmacevtsko industrijo, to sta naši največji podjetji Krka in Lek, ki že vrsto let prepoznata dodano vrednost izkušenj naših raziskovalcev v kombinaciji z moderno opremo inštituta. Letno sodelujemo z več kot 100 podjetji iz Slovenije in okoli 20 podjetji iz tujine. Kot izjemne primere lahko navedemo partnerstva s tujimi podjetji Honda z Japonske in Oxford Nanopore technologies iz Združenega kraljestva. Gre za dolgoročna razvojna sodelovanja, kjer so podjetja želela sodelovati z inštitutom prav zaradi edinstvenega znanja in izkušenj naših raziskovalcev.

Na letošnjem Dnevu inovativnosti GZS je Kemijski inštitut prejel kar dve priznanji za inovacije s področja krožnega gospodarstva? Kje vidite priložnosti v prihodnje?

Zelo smo ponosni, da se je Kemijski inštitut uvrstil v jagodni izbor najboljših slovenskih inovacij in to celo z dvema inovacijama. To je še en dokaz visoke komercialne zanimivosti izumov, ki nastanejo na našem inštitutu.

Obe inovaciji sta bili prijavljeni v okviru izziva za inovacije za prehod v krožno gospodarstvo. Na Kemijskem inštitutu je prehod v krožno gospodarstvo eden izmed pomembnih fokusov raziskovanja. Naj naštejemo nekaj primerov takšnih raziskav, ki potekajo na inštitutu: razvoj in raziskave novih materialov za shranjevanje toplote; novih bolj trajnostnih baterijskih sistemov; novih premazov za izboljšanje učinkovitosti sončnih elektrarn; novih, bolj učinkovitih elektrokatalizatorjev za gorivne celice; biorazgradljivih polimerov, ki bodo nekoč morda zamenjali plastično embalažo; novih metod, katalizatorjev in reaktorjev za pridobivanje vrednih surovin iz odpadne biomase; novih metod za recikliranje žlahtnih kovin iz odpadne elektronske opreme ...

Poleg tehnologij, ki naslavlajo prehod v krožno gospodarstvo, klimatske spremembe, varovanje okolja in trajnostno energijo, se na inštitutu razvijajo še druge tehnologije, ki naslavlajo druge najbolj aktualne izzive današnje družbe, kot so npr. zdravje in dostopna ter varna hrana. Inštitut je zelo dobro opremljen za reševanje navedenih družbenih izzivov, tako z vrhunsko opremo, kot tudi z vrhunskimi znanstveniki.

Znanost je v zadnjem času pogosto porinjena v ozadje, ljudje celo bolj verjamejo različnim teorijam zarot. Kako to vpliva na znanstvenike in vaše delo?

Znanost temelji na ugotavljanju resnice na podlagi opaženih pojavov, ki so objektivno dokazljivi. Poenostavljeno povedano: gre za dejavnost, ki se ukvarja z dejstvi. V zadnjem času pa prihaja do splošnega trenda v svetovnem merilu, da se moč dejstev in govorici izenačujeta. Takšno okolje je seveda zelo ugodno za širjenje teorije zarot, nedokazanih trditev ipd. Morda bi se morali večkrat vprašati, čemu in komu se mora človeštvo zahvaliti za silovit napredek v zadnjih stoletjih, ki je vodil do življenjskega standarda in blaginje, ki ju lahko uživamo danes. Taista dejavnost, znanost, napoveduje, da bo v prihodnje ta blaginja žal ogrožena, če ne bomo izvedli nekaterih nujnih ukrepov na področju podnebja in okolja.

Kje vidite vlogo slovenske znanosti v prihodnosti in kje je danes?

Znanost je dejavnost, kjer se ideje, rezultati in trendi hitro izmenjujejo in preverjajo na svetovnem nivoju. Težko je torej govoriti o slovenski znanosti kot »posebni veji« svetovne znanosti. Gre predvsem za to, kako so znanstveniki iz Slovenije vpeti v omenjeno svetovno znanost: ali sledijo najbolj prodornim raziskavam, jih morda celo narekujejo ali pa se ukvarjajo

bolj z obrobniimi področji. Na Kemijskem inštitutu se že dolgo zavzemamo, da bi čim več naših znanstvenikov dosegalo preboje v svetovnem merilu in da bi tudi narekovali določene trende raziskav. V zadnjih letih beležimo preboje na več področjih, od baterij, nano biotehnologije in sintezne biologije, katalize, določanja organskih struktur itn.

Kje imamo največji potencial, kje si želite večjo podporo in pomoč tudi s strani gospodarstva?

Kemijski inštitut ima največ potenciala na področju razvoja novih materialov in sintezne biologije. Na teh področjih ima poleg visoko usposobljenih kadrov tudi najsodobnejšo opremo, ki jo po najboljših močeh sproti posodablja. Pri tem v bodoče računa tudi na večjo pomoč države, saj gre praviloma za zelo drago opremo, ki zahteva znatna dodatna sredstva. Čeprav z gospodarstvom zelo dobro sodelujemo praktično že od ustanovitve inštituta, pa si želimo več drznih izzivov. Od gospodarstva pričakujemo več povsem novih, vizionarskih produktov ter morda nekaj manj rutinskih analiz. Izkušnje nam pravijo, da vizionarski projekti, ki smo jih v preteklosti z domačimi podjetji že izvajali na inštitutu, niso značilni le za vrhunsko znanost, temveč tudi za nekatera najbolj prodorna domača in tuja podjetja, s katerimi uspešno sodelujemo. gg

Od gospodarstva pričakujemo več povsem novih, vizionarskih produktov ter morda nekaj manj rutinskih analiz.

Ne le sledilci, moramo biti predvsem kreatorji

Na Brdu pri Kranju je Gospodarska zbornica Slovenije 26. septembra v okviru Dneva inovativnosti že šestnajstič podelila nacionalna priznanja najbolj inovativnim podjetjem.

Andraž Sodja, foto: Žare Modlic

Na regionalni ravni je sodelovalo 197 inovacij in 772 inovatorjev. Z regionalnih ravni se je za priznanja na nacionalni ravni potegovalo 42 najboljših inovacij. Podelili so 10 zlatih priznanj za inovacije, eno posebno priznanje in 28 srebrnih priznanj, posebej pa še tri posebna priznanja za potencialno inovacijo krožnega gospodarstva.

Podelitev zlatih priznanj najboljšim inovatorjem je potekala s prenosom v živo prek spleta in predstavitvijo inovatorjev v angleškem jeziku, s čimer je želela Gospodarska zbornica Slovenije omogočiti, da se najboljši inovatorji kar sami neposredno predstavijo potencialnim partnerjem na svetovnem trgu.

Ne pustimo se ubijalcem napredka

Podelitev inovatorskih priznanj je odprl predsednik vlade Marjan Šarec, ki je poudaril, da je stremelje-nje k izboljšavam od nekdaj v samem bistvu človeka: »S temi priznanji pa slavimo tiste, ki niso zadovoljni z

običajnim, temveč vedno hrepenijo po novem, takih pa je v Sloveniji veliko. Vedno smo imeli znanje, voljo in tudi našo trmo. Navsezadnje imamo tudi precej inovativno sestavljeno vlado. Rekli so, da tega pa še ni bilo. Seveda ne! Če bi vedno poslušali tiste, ki pravijo, da nečesa še ni bilo, bi ostali pri konjskih vpregah.«

Kot je še dodal Šarec, nima smisla poslušati »ubijalcev napredka«, tistih, ki vztrajajo, da je nekaj dobro in ne potrebuje izboljšav: »Moramo biti inovativni. Zato želim vsem, da ne bi bili samo sledilci, temveč predvsem kreatorji. Če bomo te inovacije še uspeli prodati, bo uspeh popoln.«

Slovenska inovativnost je čisti »raztur«

Da so Slovenci in slovenska podjetja izjemni inovatorji, je bilo večkrat slišati tudi s strani tujih obiskovalcev. Kot je poudaril Josh Roccio, Američan, ki živi in dela v Sloveniji in je nastopil kot eden izmed motivacijskih govorcev: »Slovenska inovativnost je

»Slovenska inovativnost je čisti 'raztur'. Ne mine teden, ko ne bi slišal za kakšno revolucijo v slovenski industriji.«

Josh Roccio, soustanovitelj podjetij SipaBoards in LangStop ter član ekipe Speech Blubs

čisti 'raztur'. Ne mine teden, ko ne bi slišal za kakšno revolucijo v slovenski industriji. Kaj je torej sploh problem. Problem je v standardni distribuciji čustev, ki bi jo ob tem pričakovali. Američani že kmalu nekaj razglasimo za neverjetno, super, medtem, ko se Slovenci ne znate hvaliti s svojo inovativnostjo. 70 odstotkov bo reklo: 'Kaj je to za eno sranje', 20 odstotkov: 'Še vedno mi ni všeč', 10 pa 'Že, ampak'. To se vidi v tem, kako predstavljate svoje inovacije. Morate se naučiti bahati, udariti po prsih. Izdelek nehati naslavljaliti s 'primeren' in ga razglasite za revolucionaren izdelek. Imate se za kaj bahati. Stopite ven iz svoje atmosfere udobja, če vam pa že ni do bahanja, pa vsaj bodite kreativni. Če znate tako dobro razvijati inovativne izdelke, najdite še ljudi, ki vam jih bodo pomagali prodati oziroma se to naučite.«

Slovensko znanje in inovativnost izstopata v svetovnem merilu

»Naše podjetje je v osnovi start-up, tako so konstruktivne rešitve v našem bistvu. Inovativnost nam je pomembna, gledamo, da je rezultat inovativnosti globalno uporaben. Priznanje za najbolj inovativno mlado podjetje je velika potrditev dosedanjega dela, po drugi strani pa tudi spodbuda za naprej,« je dejal Žan Menart iz podjetja Smart Optometry, kjer so prejeli posebno priznanje za mlado podjetje. Kot je še dodal, se strinjajo, da se morajo slovenska podjetja bolj pohvaliti s svojimi inovacijami oziroma, da nam manjka samozavesti: »Velika svetovna podjetja so polna samohvale, ko pa jih dejansko spoznaš, pa vidiš, da so naše ekipe in naše znanje v veliki večini primerov nad njimi.«

»Nagrada je potrditev, da delamo dobro, da delamo izdelke, ki pripomorejo k razvoju. V našem podjetju že vidimo nove izzive, odprtih imamo več kot 170 razvojnih projektov, s katerimi pričakujemo, da bomo še rasli. Inovativnost nam na eni strani omogoča preživetje, po drugi strani pa lahko vračamo širšemu okolju in s tem pripomoremo, da živimo v bolj

»Želim vsem, da ne bi bili samo sledilci, temveč predvsem kreatorji.«

*Predsednik vlade
Marjan Šarec*

čistem in zdravem okolju,« je dejal Klemen Korasa iz Krke in dodal, da so slovenska podjetja pogosto pri prezentaciji preskromna, a so zato inovacije tako dobre, da nas same promovirajo.

Sklenili enega največjih poslov, ki jim omogoča prodor na druge regije

»V našem podjetju je inovativnost zelo razvita, saj je nova generacija mladih inženirjev prežeta z duhom inovacij, iskanjem novih rešitev, kar podpira tudi vodstvo. Ko smo razvijali ta zadrževalnik vrat, smo sprva ciljali na cenovno dostopen produkt, nastal pa je tehnično vrhunski izdelek, s katerim ciljamo na premium avtomobilske znamke. Tudi s slovesom zlatega priznanja smo z BMW-jem sklenili enega največjih poslov katerega koli slovenskega podjetja v avtomobilski industriji. To pa nam omogoča tudi prodor na druge regije, Kitajska je naš naslednji trg. Zelo sem navdušen nad mlado generacijo, naši inženirji so primerljivi nemškimi, če jih ne presegajo na številnih področjih,« je dejal Miroslav Podpečan iz podjetja TPV.

Inovacija, s katero si je TPV prislužil ne le zlato priznanje, temveč tudi priznanje javnosti, je integriran zvezni zadrževalnik vrat, ki je v osnovi izboljššan tečaj

»Velika podjetja so polna samohvale, ko pa jih dejansko spoznaš, pa vidiš, da so naše ekipe in naše znanje v veliki večini primerov nad njimi.«

*Žan Menart, Smart
Optometry*

za avtomobilska vrata, ki nima značilnih korakov pri odpiranju in zadrževanju odprtih vrat kot običajni zadrževalniki, ki imajo več izrazitih stopenj, temveč gre za tekoč zadrževalnik, ki omogoča natančno odpiranje in zadrževanje vrat tudi na utesnjenih mestih in pomaga preprečevati poškodbe vrat in povečuje udobje pri vstopanju in izstopanju iz vozila.

Ne le v stiku s trendi, ustvarjajo trende

»Priznanje Gospodarske zbornice Slovenije je za nas priznanje slovenskega trga, kljub temu, da slovenski trg za nas pomeni relativno majhen delež. To priznanje ne pomeni le, da si v stiku s trendi, temveč, da ustvarjaš trende. Krasni inovatorji smo v Sloveniji, a veliko prepozno to povemo na glas. Preskromni smo in ta skromnost nas pogosto tepe. Učimo se veliko prej in bolj na glas predstaviti naš rezultat,« je dejala Mojca Markizeti iz podjetja Iskraemeco, kjer so postali svetovni trendsetterji na področju pravične trgovine in krožnega gospodarstva s svojim pravičnim števcem. Kot je še dodala, je bil Iskraemeco vedno trendsetter na področju meritev, sedaj pa so postali tudi trendsetterji na področju trajnostnega razvoja: »To se je precej na hitro odvijalo, sedaj imamo še večji izziv to vzdrževati in nadgraditi. Izzivov je še veliko in treba je vedeti, da so to težki premiki, na katere tako industrija kot ekonomija nista pripravljena. Zato poudarjamo, kako pomembno je, da o tem govorimo, širimo svoje znanje, prepričujemo tiste, ki ne verjamejo v to stvar, šele tedaj se bodo te stvari spremenile. Na žalost poslovni svet trajnostni razvoj še vedno vidi kot strošek, a se tudi to spreminja,« je še dodala Markizetijeva.

»Na tem področju smo dejansko najboljši na svetu«

»Če dobiš zlato priznanje za inovacijo Gospodarske zbornice Slovenije, je to najvišje priznanje, ki ga lahko dobiš v Sloveniji. Pomeni nam veliko, ker smo podjetje, v katerem sta razvoj in raziskave zelo pomembna, obenem pa tudi pri komunikaciji s strankami lahko pokaže, da nimajo opravka s podjetjem, ki konkurrira s cenami in kopiranjem tujih rešitev, temveč, da dejansko ponujamo nekaj novega oziroma, da imajo opravka s tehnološkim vodjem, saj smo na področju spremljanja in napovedovanja škodljivcev dejansko najboljši na svetu,« je dejal Matej Štefančič iz podjetja Efos.

Zavidljivi rezultati proti globalnim igralcem

»Mi smo zelo zadovoljni, da smo to nagrado dobili. Ker vemo, da je zelo veliko inovativnih podjetij v Sloveniji, smo se posebej potrudili, da smo naredili inovativen produkt in to nagrado dobili. V ozadju vsake inovacije pa je velika ekipa, cel stroj 60 ljudi, ki je pripeljal do tega, da imamo globalno konkurenčen stroj, ki ga bomo tudi predstavili na svetovni konferenci krožnega gospodarstva kot enega od potencialnih poslovnih modelov,« je dejal Aleš Mihelič iz Gorenje Group in poudaril, da je Gorenje relativno majhen igralec na tem področju, ki pa s svojim bistveno

Inovacije tudi na področju krožnega gospodarstva

Posebna priznanja so prvič podelili za podjetja s potencialno inovacijo krožnega gospodarstva, ki sta jo prejela Kemijski inštitut s kar dvema inovacijama, in sicer zelenim načinom proizvodnje nanoceluloze in pametnim načinom recikliranja plemenitih kovin, ter Talum tovarna aluminija za pločevinasto dozo Eco green Alu can.

Zlato priznanje in posebno nagrado za najboljšo inovacijo leta po izboru občinstva so prejeli v podjetju TPV za integriran zvezni zadrževalnik avtomobilskih vrat, delujoč v širokem temperaturnem območju.

Posebno priznanje za mlado podjetje pa Smart Optometry za računalniško igro za trening vida za otroke imenovano AmblyoPlay.

manjšim razvojnim oddelkom dosega zavidljive rezultate proti velikim globalnim igralcem.

»Moramo poskrbeti zanje, da bodo lahko oni za nas«

Kot je ob zaključku konference poudaril predsednik GZS Boštjan Gorjup, je naloga vseh v politiki in gospodarstvu, da inovatorjem, tistim, ki skrbijo za našo prihodnost, pomagajo premagati ovire na poti do inovacij: »Moramo poskrbeti zanje, da bodo lahko poskrbeli za nas. Slovenija je dežela inovatorjev, talentov z različnih področij, po podatkih Evropske lestvice inovativnosti je Slovenija na visokem 12. mestu, kjer drži svoj položaj med močnimi inovatorji. Tako kot v inovatorskih procesih v podjetjih sodelujejo različni ljudje, naj deluje tudi sodobna družba. Smo različni, pa vendar smo povezani. Smo odvisni drug do drugega. Pomembno je, da skrbimo za naše zaposlene, za naše državljane. Omogočiti jim moramo dostojno delo, življenje, priložnosti, da delajo tisto, kar jih veseli, za kar imajo talente. Na ta način bomo lahko napredovali kot družba, kot mednarodno konkurenčna, inovativna država z zadovoljnimi državljani in zaposlenimi.« ^{gg}

»Pomembno je, da skrbimo za naše zaposlene, za naše državljane. Omogočiti jim moramo dostojno delo, življenje, priložnosti, da delajo tisto, kar jih veseli, za kar imajo talente.«

Boštjan Gorjup, predsednik GZS

Več o prejemnikih nacionalnih priznanj GZS za inovacije 2018

Zahvaljujemo se pokroviteljem in partnerjem Dneva inovativnosti 2018

Nacionalna
partnerjaPartnerji
dogodka

Univerza v Ljubljani

Partner širjenja
inovativnostiZlati
partner

Pokrovitelji

Projektni
partnerjiDogodek sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija
iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Revizija • Svetovanje • Davki

OBVLADOVANJE TVEGANJ

- Preiskovanje poslovnih goljufij
- Vzpostavitev učinkovitih in uspešnih notranjih kontrol
- Notranje revidiranje in upravljanje tveganj

KIBERNETSKA VARNOST IN GDPR

- Izvedba ocene kibernetskih tveganj
- Revizija informacijskih sistemov
- Pomoč pri implementaciji sprememb za doseganje skladnosti

REVIZIJA

- Revizija zakonskih računovodskih izkazov
- Revizija EU projektov
- Revizije v skladu z ZGD

CENITVE, NAKUPI IN PRODAJE PODJETIJ

- Skrbni finančni in davčni pregledi
- Ocene vrednosti podjetij in neopredmetenih sredstev
- Neodvisni poslovni pregledi (IBR) za banke in druge upnike
- Poslovni načrti in svetovanje pri financiranju

DAVKI

- Svetovanje o vseh vrstah davkov
- Transferne cene

RAČUNOVODSTVO, MSRP IN KONSOLIDIRANJE

- Podpora pri prehodu na MSRP, orodja za izdelavo konsolidiranih izkazov in pojasnil
- Računovodstvo, obračun plač

- Pooblaščen revizorji
- Notranji revizorji
- Preiskovalci prevar, CFE
- Revizorji informacijskih sistemov CISA, PRIS
- Ocenjevalci vrednosti podjetij
- Davčni svetovalci
- Sodni izvedenci
- Upravitelji insolvenčnih postopkov
- Računovodje

www.BDO.si

EXCEPTIONAL CLIENT SERVICE

Da smo konkurenčni, moramo neprestano inovirati

Andraž Sodja, foto: SIJ

Prav zato v SIJ Acroni velik poudarek dajejo spodbujanju inovativnosti, pravi glavni direktor družbe Branko Žerdoner. Med zaposlenimi je veliko sodelavcev z visoko inovativnim potencialom.

Kakšen je danes položaj SIJ Acronija na svetovnem jeklarskem trgu?

Naš glavni trg je Evropska unija, kjer smo s skoraj 30-odstotnim tržnim deležem vodilni proizvajalec nerjavne debele pločevine. Približno deset odstotkov izvozimo v države ostalega sveta. Po naložbi v novo linijo za toplotno obdelavo HTL (Heat Treatment Line) v letu 2016 postajamo vedno bolj prepoznani tudi na področju obraboodpornih in visokotrnostnih pločevin, po katerih povprašujejo predvsem kupci iz industrije gradbenih strojev in rudniške opreme. Med naše glavne proizvodne programe s 7-odstotnim deležem prodaje v Evropski uniji sodi tudi elektro pločevina, ki igra pomembno vlogo pri razvoju trajnostne mobilnosti. Elektro jekla prodajamo zlasti dobaviteljem laminacij – osnovnih delov za električne avtomobile. Poleg proizvodnje visokokakovostnega

jekla z veliko dodano vrednostjo kupci cenijo našo fleksibilnost – karakteristike naših izdelkov prilagajamo kupčevim potrebam in sprejemamo tudi manjša naročila. Zaupajo nam zahtevni kupci iz naftne industrije, strojegradnje, kemične industrije, proizvodnje gradbenih strojev in rudniške opreme, avtomobilске industrije, proizvodnje elektromotorjev ...

Kako se ta trg spreminja?

Jeklarska industrija ima strateško mesto v globalnem gospodarstvu in vpliva na številne povezane sektorje, ki so nižje v prodajni verigi, na primer na avtomobilski, gradbeni, elektronski, strojni in elektrotehnični sektor. Povpraševanje po jeklu v Evropski uniji se krepi že vse od leta 2014 in tudi napovedi za letos in naslednje leto so pozitivne. Kljub stabilni gospodarski rasti in povečanemu povpraševanju pa so kupci

S skoraj 30-odstotnim tržnim deležem smo vodilni proizvajalec nerjavne debele pločevine v EU.

v času tržne negotovosti na svetovnih trgih, ki smo ji priča v letošnjem letu, nekoliko previdni. Kratki dobavni roki in zanesljivost dobav so tako še bolj pomembni kot sicer. Svetovna presežna zmogljivost predvsem manj kakovostnih jekel iz tretjih držav pa na nas nišne igralce pravzaprav nima vpliva. Kupci pričakujejo takojšen odziv na njihove potrebe, stična točka med prodajalcem in kupcem pa ni več le jeklo kot proizvod, pač pa usmerjenost h kupcem prek storitve skupnega soustvarjanja rešitev po meri kupca.

Jeklarska industrija velja za klasično, »staro« oziroma »težko« industrijo. Kako se je spremenila v zadnjih letih? Koliko tehnološki napredek posega v težko industrijo?

V Skupini SIJ smo v zadnjih desetih letih v posodobitve vložili skoraj 600 milijonov evrov, od tega več kot 350 milijonov evrov v družbo SIJ Acroni. Proizvodnja jekla je zaradi nenehnih vlaganj v razvoj in tehnologijo moderna in tehnološko izpopolnjena. Veliko delavcev danes tako nadzira procese dela, zahtevnih fizičnih del je vse manj. Obiskovalci so presenečeni, kako se je »težka« in »umazana« industrija spremenila v moderno, z informacijskimi in logističnimi sistemi podprto industrijo, ki omogoča natančno načrtovanje proizvodnje, optimizacijo zalog ter učinkovit odziv na tržne priložnosti.

Kakšen pomen ima inovativnost v jeklarski industriji?

V Skupini SIJ razumemo jeklo ne le kot tradicionalni glavni izdelek metalurške dejavnosti, temveč tudi kot osnovo za razvoj novih proizvodov, razvojno dejavnost pa aktivno usmerjamo tudi v optimizacijo tehnologij in procesov. Da smo konkurenčni, moramo neprestano inovirati. Inovativnost tako uvrščamo zelo visoko na listi pomembnosti, v Skupini SIJ je vrednota vseh zaposlenih. Naši razvojni projekti iz leta v leto prejemajo tudi visoka priznanja, med njimi regionalna in nacionalna priznanja za inovacije, ki jih podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije.

Jeseniška jeklarska podjetja so v vsej zgodovini veljala za inovativna, zaradi tega so že od leta 1973 podeljevali Pantzove nagrade. Tudi danes je SIJ Acroni med največkrat nagrajenimi inovativnimi podjetji. Kaj je tisto, kar poganja motor inovativnosti?

V SIJ Acroniju cenimo doprinos vsakega zaposlenega k poslovnim uspehom družbe. So pa med nami sodelavci, ki so s svojim delovanjem še posebej zaznamovali razvoj in rast železarstva oziroma jeklarstva na Jesenicah. Njim je namenjeno Pantzevo priznanje, ki ga v SIJ Acroniju podeljujemo zaposlenim in tudi ostalim, ki so s svojim življenjskim delom na področju metalurške in drugih dejavnosti, povezanih s tehnologijo izdelave ter predelave jekla, pomembno vplivali na rast in poslovno uspešnost podjetja. Od leta 1973 pa do danes smo podelili 23 Pantzevih priznanj. Prvo priznanje je prejel prof. dr. Marin Gabrovšek, zadnje pa v letu 2017 Erika Bricelj, glavna metalurginja SIJ Acronija in Razvojnega centra Jesenice (RCJ).

Za vodstvo SIJ Acronija je izredno pomembno, da dosegamo želeno kakovost, ustvarjamo vrednost za kupca, izvajamo proaktivno prodajo s soustvarjanjem potreb kupcev, prepoznavamo tržne priložnosti in se nanje hitro odzivamo.

Kako spodbujate inovativnost? Kakšne spodbude prejemajo delavci za svojo inovativnost?

Vzpostavljen imamo sistem obvladovanja idej TOP (Totalna optimizacija poslovanja), ki v vseh družbah Skupine SIJ poteka po skrbno vodenem procesu, ki spodbuja zaposlene k nenehnemu iskanju in uvajanju novih rešitev ter izboljševanju obstoječih rešitev na vseh področjih našega delovanja. Za ideje (iskrice, koristne predloge in tehnične izboljšave), ki jih realiziramo, naše sodelavce finančno nagradimo in jim podelimo tudi priznanja. Najboljše med inovativnimi idejami vsako leto razglasimo vpričo več kot 3.000 ljudi, naših sodelavcev in družinskih članov na Sijevem dnevu. Zaposlene pa seveda najbolj motivira to, da vidijo, da so njihovi predlogi uresničeni. Tako vidijo, da tudi sami prispevajo k skupnemu napredku.

Na katerem področju se pojavlja največ inovacij? Kje bi jih želeli več? Kakšni so načrti za nadaljnje spodbujanje inovativnosti?

Sodelavci SIJ Acronija se lahko pohvalijo s številnimi razvojno-inovacijskimi projekti na področju razvoja novih proizvodov, optimizacije proizvodnih procesov, učinkovite rabe materialov in energetske virov, varovanja okolja, varnosti in zdravja pri delu ... K oddaji predlogov želimo spodbujati tudi sodelavce iz režijskih služb, saj večina inovativnih predlogov prihaja s področja razvoja, vzdrževanja, proizvodnje, informacijske tehnologije.

Kako se jeklarska industrija prilagaja na industrijo 4.0, ki zahteva inovativnost tudi na drugih področjih izven klasične proizvodnje, v informatiki, komunikacijah, nadzoru kakovosti, povezljivosti ...?

Jeklarska industrija je od nekdaj veljala za eno izmed inovativnejših, kljub temu da je v očeh javnosti prikazana kot tradicionalna panoga. Kot sem že na začetku pogovora omenil, je naša proizvodnja vse bolj avtomatizirana, proizvodne procese lahko obvladuje manj delavcev, a z vedno boljšim znanjem, vedno manj je tudi ročnega dela. Tako denimo v Vroči valjarni SIJ Acronija, 600 metrov dolgem obratu, v eni izmeni dela le deset ljudi. Njihova naloga je, da nadzirajo procese. Podobno je pri konvertorju AOD, naši veliki in pomembni naložbi, ki smo jo leta 2017 zagnali s ciljem hitrejši proizvodnje nerjavnih in specialnih jekel ob zagotavljanju boljše kakovosti naših proizvodov. Celoten tehnološki proces nadzorujemo in vodimo na osnovi matematičnih modelov, kjer je človeški faktor izključen. Zelo zanimiva je linija za toplotno obdelavo debele pločevine, kjer letno obdelamo okoli 100.000 plošč, na liniji pa v treh izmenah dela 12 sodelavcev. Planiranje in spremljanje procesa ter določanje tehnoloških parametrov poteka popolnoma avtomatsko.

Stična točka med prodajalcem in kupcem ni več le jeklo kot proizvod, pač pa usmerjenost h kupcem.

Od leta 1973 smo podelili 23 Pantzevih priznanj, ki jih prejmejo zaposleni in ostali, ki so pomembno vplivali na rast in poslovno uspešnost podjetja.

Želimo si, da bi prav vsi sodelavci, ne glede na delovno mesto in izobrazbo, razmišljali o novih idejah in se trudili implementirati izboljšave.

Premiki plošč so avtomatizirani, kot tudi jemanje vzorcev in proces nadzora kakovosti.

Je jeklarsko industrijo mogoče pripeljati blizu standardom industrije 4.0 ali je zaradi različnih faktorjev, predvsem vročine, nepredvidljivosti materialov, okoljskih vplivov to bistveno težje? Kje vidite podjetje v prihodnjih desetletjih?

Glede na to, da je jeklo ena najbolj uporabnih in trajnih kovin ter edini material, ki ga je mogoče 100-odstotno reciklirati, bo jeklarstvo gotovo tudi v prihodnje ohranilo svoj status ene najpomembnejših industrijskih panog in smelo sledilo cilju pametnih tovarn in brezogljične proizvodnje jekla.

Kako pomembna je za vas inovativnost pri iskanju kadrov? Kateri kadri najbolj primanjkujejo?

Inovativnost je pomembna tudi pri iskanju novih sodelavcev in tudi na tem področju uporabljamo preizkušene, a mladim prilagojene načine predstavljanja pomembnosti in perspektivnosti poklicev v jeklarstvu. Najbolj iščemo deficitarne poklice – srednješolsko in visokošolsko izobražene ljudi s področja elektrotehnike, strojništva in metalurgije, in prav zato smo na ravni Skupine SIJ za letošnje šolsko leto razpisali tudi 80 kadrovskih štipendij.

SIJ Acroni je največja družba v Skupini SIJ – Slovenski industriji jekla, največji metalurški skupini v Sloveniji. Skupina SIJ zaseda vodilne tržne položaje na evropskih in svetovnih nišnih jeklarskih trgih in je med petimi največjimi slovenskimi izvozniki ter ena izmed najpomembnejših zaposlovalcev na Koroškem in Gorenjskem, kjer zaposluje več kot 3.800 ljudi. SIJ Acroni je največja metalurška družba Skupine SIJ, specializirana za proizvodnjo jekel z visoko dodano vrednostjo. Je vodilni proizvajalec nerjavne debele pločevine v Evropski uniji in z več kot 1.350 zaposlenimi steber zaposlovanja v občini Jesenice. Proizvodnja jekla je zaradi nenehnih vlaganj v razvoj in tehnologijo moderna in tehnološko izpopolnjena ter deluje po principu krožnega gospodarstva, varnost zaposlenih in skrb za okolje pa sta pomembni prioriteti družbe.

Kolikšen ocenjujete, da je doprinos inovativnosti zaposlenih? Koliko neposredno vlagate v inovacije in spodbujanje inovativnosti v podjetju?

V SIJ Acroniju vsako leto znova dokazujemo, da je med zaposlenimi veliko sodelavcev z visokim inovativnim potencialom. V preteklem letu smo tako s 541 prijavljenimi in potrjenimi izboljšavami zabeležili gospodarsko korist in prihranke v višini skoraj dveh milijonov evrov.

Kako pomembna bo inovativnost v prihodnje? Kakšni so vaši cilji? Želje?

V okviru že omenjenega sistema TOP smo si v Skupini SIJ zadali cilj, da inovacijska dejavnost prerase v inovacijsko kulturo slehernega zaposlenega. Želimo si, da bi prav vsi sodelavci, ne glede na delovno mesto in izobrazbo, razmišljali o novih idejah in se trudili implementirati izboljšave z zavedanjem, da je za njihovo rast in rast naše družbe in skupine pomembno stalno izboljševanje. Naredili bomo torej vse, da osvojimo cilj, od katerega nismo daleč – ena izboljšava na vsakega sodelavca. **gg**

PRIPRAVLJENI NA POT OKOLI SVETA?

Včasih moramo stvari obrniti na glavo ...

... da najdemo pravo rešitev.
Z našim znanjem in mednarodnimi izkušnjami
nudimo celovito podporo vašemu poslovanju.
Na različnih koncih sveta.

Našemu imenu
zaupajo že v več kot 40 državah.
Kot del velike mednarodne bančne skupine imamo stik
z različnimi kulturami in poslovnimi okolji, zato lahko podpremo vaša prizadevanja,
ki bodo v svet ponesla ime prebojnega slovenskega podjetništva. Za vas imamo pripravljene
odlične pogoje financiranja, hkrati pa vemo, kako čim bolje zavarovati vaše posle v tujini.
Vaši uspehi pomenijo uspeh vseh nas. Zato naj bo vsak nov začetek tudi nova priložnost.

SVET PRILOŽNOSTI.

INTESA SANPAOLO BANK

Foto: Alša Feržar

Desetletje slovenske nacionalne znamke

Letos mineva deset let, odkar se Slovenija predstavlja z znamko I feel Slovenia. Slovenija se je za nacionalno znamko odločila v želji po večji prepoznavnosti, ugledu in konkurenčnosti v svetu.

Polona Prešeren

Vrednost posameznega subjekta se, če je povezan z močno nacionalno znamko, poveča.

Znamka I Feel Slovenia je podpis naše države in njen globalni identifikacijski znak.

Desetletje je lahko veliko ali pa malo – odvisno, s katere perspektive gledaš. A dejstvo, da nacionalna znamka I feel Slovenia po desetletju še živi, in ne samo to, je tudi močnejša in bolj prepoznavna, je zagotovo dober obet za prihodnost. Številni uporabniki znamke ugotavljajo, da je danes s svojimi vrednotami, identitetnim sistemom in vizijo še bolj aktualna kot pred desetletjem.

Znamko I Feel Slovenia večina razume kot učinkovit turistični promocijski logotip Slovenije. Čeprav seveda drži, da se je znamka I feel Slovenia od leta 2008, odkar jo je sprejela Vlada RS, uveljavila predvsem v podporo slovenskemu turizmu na tujih trgih, lepo je bila vpeljana v športu, kjer so jo tako športniki kot navijači vzeli za svojo. Temeljni cilj upravljavca znamke – Urada Vlade RS za komuniciranje (UKOM) – pa je, znamko vpeljati tudi na druga področja, v naslednji fazi predvsem na področje gospodarstva.

Znamka prinaša višjo dodano vrednost

Z nacionalno znamko zagotavljamo ustvarjanje višje dodane vrednosti vseh, ki na domačih ali tujih trgih realizirajo neko vrednost v okviru neke menjave. To niso le gospodarski subjekti v klasičnem pomenu te

besede, ampak tudi kmetijski proizvajalci, znanstveniki, kulturniki, umetniki in ne nazadnje tudi športniki. Za vsa ta področja je značilno, da se vrednost posameznega subjekta, če je povezan z močno nacionalno znamko, poveča.

Nacionalna znamka je močno orodje promocije države, državam pomaga do večjega turističnega obiska, pripomore h krepitvi neposrednega tujega vlaganja in gospodarskega povezovanja, tesnejšemu

5 razlogov, zakaj uporabiti znamko I Feel Slovenia:

1. Znižanje stroškov za gradnjo prepoznavnosti lastnega podjetja.
2. Omogočene dodatne izvozne možnosti.
3. Označitev porekla izdelka ali storitve.
4. Medsebojno povezovanje podjetij s pomočjo uporabe znamke z željo po lažjem poslovanju v tujini.
5. Z večjo prepoznavnostjo in pozitivno podobo Slovenije dvigujemo tudi vrednost izdelkom in storitvam, ki prihajajo iz naše in obratno.

kulturnemu sodelovanju, predvsem pa k večjemu ugledu države v svetu. Primere dobrih praks na tem področju lahko prepoznamo v Švici, Nemčiji in Veliki Britaniji, ki so vse leta sistematično in vztrajno gradile svoj ugled in znamko.

Zgodba naše znamke I feel Slovenia presega zgolj turistično promocijo in naravne lepote, je tudi zgodba o prebivalcih Slovenije, o našem športu, kulturi in umetnosti, znanosti, načinu življenja, civilni družbi ... Je podpis naše države in njen globalni identifikacijski znak, ki ima pred seboj še veliko izzivov in potencialov.

Znamka, ki ni enovita, ni močna

Zelo pomembno je, da Slovenijo na vseh področjih predstavljamo enovito. Enačba je preprosta: znamka, ki ni enovita, ni močna. In znamka I feel Slovenia predstavlja pri tem orodje oz. pripomoček, da bo vsak, ki bo kreiral zgodbo svojega področja, s tem soustvarjal tudi enovito sliko celote. Turizem, gospodarstvo, šport, kultura, okolje, kmetijstvo, znanost in varnost so področja, ki vsak iz svojega zornega kota dopolnjuje enovito sliko I Feel Slovenia.

Na področju gospodarstva Slovenija gradi svojo konkurenčnost z usmeritvijo v zeleno gospodarstvo, s strateško usmerjenostjo v tehnološke rešitve na

Foto: Arhiv UKOM

nižnih področjih in je soustvarjalec na področju trajnostnih tehnologij, vrhunskega dizajna in pametnih rešitev. Vse to smo mi – Slovenija. Pišimo to zgodbo skupaj. gg

Kdo lahko uporablja znamko I Feel Slovenia?

Uporaba znamke je brezplačna. Za uporabo se registrirate na spletni strani UKOM-a, www.ukom.gov.si, kjer so tudi vse dodatne informacije o znamki.

BODITE NEUSTAVLJIVI

MAGNEZIJ Krka 300

Granulat za pripravo napitka vsebuje magnezijev citrat in vitamin B₂.

Magnezij in vitamin B₂ prispevata k zmanjševanju utrujenosti in izčrpanosti ter normalnemu delovanju živčnega sistema.

Magnezij prispeva tudi k delovanju mišic.

edinstvena kombinacija
Mg+B₂

- ✓ Okus po pomaranči in limeti.
- ✓ Brez konzervansov.
- ✓ Brez umetnih barvil, arom in sladil.
- ✓ Ena vrečka na dan.

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano. Skrbite tudi za zdrav življenjski slog.

www.magnezijkrka.si

KRKA

Nad nove izzive s skupnim delom

Na področju zelene mobilnosti nas čakajo velike spremembe, ključno pa je medsebojno sodelovanje. »Povečati moramo varnost v prometu, spodbujati uporabo javnega prevoza, racionalno načrtovati mesta ter sčasoma razogljčiti promet v EU,« cilje opiše Violeta Bulc.

Nina Šprohar, foto: Kraftart

»Brez prometnih povezav v vseh oblikah ni sodelovanja, trgovanja, povezovanja,« pravi evropska komisarka za promet Violeta Bulc.

V prostorih Gospodarske zbornice Slovenija (GZS) si od 26. oktobra dalje lahko ogledamo razstavo o mobilnosti, na posvetu in odprtju razstave pa je prisostvovala tudi evropska komisarka za promet Violeta Bulc. Pri organizaciji posveta so poleg GZS sodelovali tudi SRIP ACS+, ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ), ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in agencija SPIRIT Slovenija. S sodelovanjem v mednarodnem mobilnostnem projektu Edison bi se Slovenija, po mnenju udeležencev, lahko na zemljevid sveta umestila kot referenčna država zelene mobilnosti.

Predstavilo se bo še več SRIP-ov

Radovan Bolko, predsednik Skupščine GZS, meni, da je slovenska avtomobilska industrija trenutno zelo močna in predstavlja gradnik splošnega gospodarstva, a so pred njo v naslednjih desetih, dvajsetih letih velike spremembe. »Danes si lahko ogledamo elemente, ki kažejo, da gremo v pravo smer,« pravi. Dr. Miro Cerar se strinja, da je avtomobilska industrija pri nas izjemno razvita in tehnološko napredna, izpostavlja pa, da so pred nami novi okoljski, infrastrukturni in tehnološki izzivi, ki jih lahko premagamo le s sodelovanjem. »Slovenija je zaradi svoje velikosti primerna za izvajanje pilotnih projektov,« pravi in doda, da s sodelovanjem v projektih, kot je EDISON, naša država dobiva priložnost in zbujajo pozornost v očeh tujih investorjev.

V to, da ima GZS veliko vlogo pri sodelovanju med podjetji in državnimi organi, Mitja Gorenšček, izvršni direktor GZS, ne dvomi. »Tokrat smo prostor odstopili razstavi SRIP-a ACS+, v prihodnje pa želimo v teh prostorih predstaviti tudi druge SRIP-e,« obljublja Gorenšček. Razloži, da s takšnimi pobudami doživljajo veliko pozitivnih odzivov s strani podjetij, naše vlade in drugih držav. »Današnji dogodek kaže dejansko moč našega partnerstva,« pravi Tanja Mohorič, direktorica SRIP-a ACS+ in dodatno opozori na dosedanje dosežke partnerstva Edison, razvoj ter uvajanje rešitev in znanja v konkretno, realno okolje.

Omejiti je treba negativne posledice uspeha mobilnosti

»Brez prometnih povezav v vseh oblikah ni sodelovanja, trgovanja, povezovanja,« poudarja evropska komisarka za promet Violeta Bulc. »Želimo si večje povezljivosti Evropske unije (EU) znotraj držav članic, z njihovimi sosedami ter tudi z drugimi celinami,« pravi Bulčeva, »želimo si tudi povečati učinkovitost logistike in omejiti negativne posledice uspeha«. Kot negativne posledice uspeha navaja dejstvo, da še vedno veliko ljudi izgublja življenje v prometnih nesrečah, velike prometne zamaške ter škodljive posledice za okolje. »Povečati moramo varnost v prometu, spodbujati uporabo javnega prevoza, racionalno načrtovati mesta ter sčasoma razogljčiti promet v EU,« trdi. Rešitev med drugim vidi tudi v digitalizaciji,

V naslednji perspektivi bo približno 18 milijard evrov namenjenih razogljčenju prometa.

vendar, kot pravi, ta potrebuje velike investicije, da se manifestira v evropski prostor. »Vedno se moramo vprašati, kdo bo zaradi tega bolje živel,« inovacije komentira Bulčeva in zbranim svetuje, naj razmišljajo globalno, iščejo partnerje v okviru EU, saj je »potrebno delati velike korake – z gledanjem izven okvirov, z inovacijami ter skozi kritični dialog«. Povezovanje je torej ključno, meni Bulčeva, tudi med panogami.

»Razviti moramo potrebno infrastrukturo, nove poslovne modele, povezati promet z energetiko in informacijsko tehnologijo,« svetuje. Prvi korak pa naj bi predstavljale nove oblike zaračunavanja po nemškem zgledu – plača, kdor onesnažuje. EU namerava zeleno mobilnost spodbujati s finančno podporo, saj bo v prihodnje organizirala še več razpisov. V naslednji perspektivi bo proračun za projekte Connecting Europe Facility (CEF) precej velik, približno 18 milijard evrov pa bo namenjenih razogljčenju prometa. »Ljudje so glede zelene mobilnosti še vedno premalo osveščeni. Takšni projekti, kot je EDISON, pa nas peljejo v pravo smer,« pravi Bulčeva in doda, da priložnosti za sodelovanje v evropskih projektih preko razpisov pridejo in gredo, zato se je treba hitro angažirati, vključiti in povezati z drugimi.

Dr. Stephen Neugebauer, predsednik Evropske tehnološke platforme za cestni transport in direktor globalnega razvoja BMW skupine, meni, da sta razogljčenje in digitalizacija cestnega prometa ključna za razvoj. »Povezati moramo zeleno z digitalnim, cilji pa so brezhibna mobilnost, obnovljiva energija ter ničelna stopnja prometnih nesreč,« pravi in doda, da so pri tem partnerji nujni, samo podjetje brez mreženja ne more doseči takšnih uspehov. »Potrebno je izobraziti ustrezne kadre, se povezati z drugimi strokovnjaki, podjetji in vlado,« razloži.

Koper lahko postane prvak zelene mobilnosti

»Mestna občina Koper (MOP) v partnerstvu s projektom EDISON sprejema izzive zelene mobilnosti,« pravi dr. Iztok Seljak, ambasador projekta EDISON. »Slovenija ima izjemno pomembno geostrateško lego, Koper pa zaradi bližine morja še dodatno izstopa,« pravi in doda, da si župan Kopra želi mesto spremeniti v prvaka zelene mobilnosti. Najprej bodo lansirali 10 električnih avtomobilov in nove polnilne

postaje, druga faza bo uvajanje električnih koles in avtobusov v Kopru, da postane »pametno mesto s pametno mobilnostjo«, kot pravi Seljak, nato pa bodo to miselnost poskušali vsaditi tudi v druga turistična mesta. »Želimo si tudi nove študijske smeri, ki bi se osredotočale na zeleno mobilnost,« pravi Seljak, za financiranje najbolj perspektivnih študentov pa bi lahko sredstva dobili v fondu projekta EDISON. Ta študij naj bi, po mnenju Seljaka, povezoval različne panoge, med drugim strojništvo, energetiko, matematiko, menedžment, informatiko in druge. Dr. Seljak pravi, da smo sicer že zdaj uspešni, a opozarja, da nas čaka velika transformacija v električno, hibridno, avtonomno in delitveno mobilnost. »Še več povezovanja si želim s strani vlade,« zaključ.

Jernej Salecl iz MGRT pravi, da so na ministrstvu ponosi na delovanje SRIP-ov, saj s tem kažejo, da je uspešno sodelovanje možno in da lahko takšen način delovanja pripelje do pozitivnih rezultatov. Izpostavil je tudi otvoritev laboratorija za 3D tisk kovin v začetku oktobra, pri katerem je sodeloval tudi SRIP ACS+.

»Želimo si tudi, da projekt Edison Vinci štarta, saj ima potencial, da poveže veliko različnih področij, med drugim turizem, infrastrukturo in promet,« še pove. Edison Vinci je sicer projekt, v okviru katerega slovenska podjetja in inštituti skušajo realizirati induktivno magnetno polnjenje baterij električnih vozil iz ceste.

Bojan Žlender, ki deluje na ministrstvu za infrastrukturo (MzI), pa se veseli, da so tudi na ministrstvu lahko del takšnih zgodb. »Verjamemo, da bodo rezultati vidni kmalu in bodo vse obljube uresničene,« pravi. Poudari, da ne smemo delovati za včeraj, temveč za jutri. »Žal imamo v Sloveniji trenutno registriranih samo okrog 1.400 električnih avtomobilov,« pove Žlender, a doda, da ne smemo obupati in moramo iskati pametne, optimalne rešitve. »Slovenija vsako leto porabi milijardo in pol evrov letno za fosilna goriva,« opozori.

SRIP ACS+ ima v načrtu še veliko projektov

»Ko smo začeli s SRIP-om ACS+, sem verjela, da moramo slediti načelom v strategiji in sodelovati z ministrstvom, občinami, podjetji in raziskovalnimi institucijami. Vseeno pa mora biti naša pisarna tista, ki vse skupaj vleče naprej,« pravi Tanja Mohorič, koordinatorka SRIP-a ACS+. »Imamo zelo entuziastične

Ena od želja udeležencev je tudi nova študijska smer, ki bi se osredotočala na zeleno mobilnost.

»Žal imamo v Sloveniji trenutno registriranih samo okrog 1.400 električnih avtomobilov,« pove Bojan Žlender z MzI.

posameznike, v načrtu imamo še veliko projektov,« svetlo prihodnost obljublja Mohoričeva. Komentirala je tudi problematiko indukcijskega polnjenja elektronskih vozil. »Če se znajdeš v magnetnem polju, to zaradi sevanja negativno vpliva na zdravje. Razvoj mora iti v to smer, da ne doseže voznika in pešcev v prometu in da je polnjenje tako usmerjeno, da se začne le, ko sta tuljavi poravnani,« pove. Opozori še, da je pomembna tudi pot, ne zgolj cilj. »Tudi

proizvodni proces mora biti zelen, ne samo izdelek. Gledati moramo holistično,« pove.

Sonja Šmuc, generalna direktorica GZS pa pravi, da znanost »rabi ceste in mostove do gospodarstva, saj je povezava med njima nujna«. Poudarja predvsem pomen inženirjev, ki lahko ideje tudi uresničijo. »Oblikovanje SRIP-ov se je izkazalo za odlično potezo,« komentira uspešnost tovrstnih združenj. *gg*

SID -
PRVA KREDITNA
ZAVAROVALNICA d.d.
ZAVARUJEMO TERJATVE

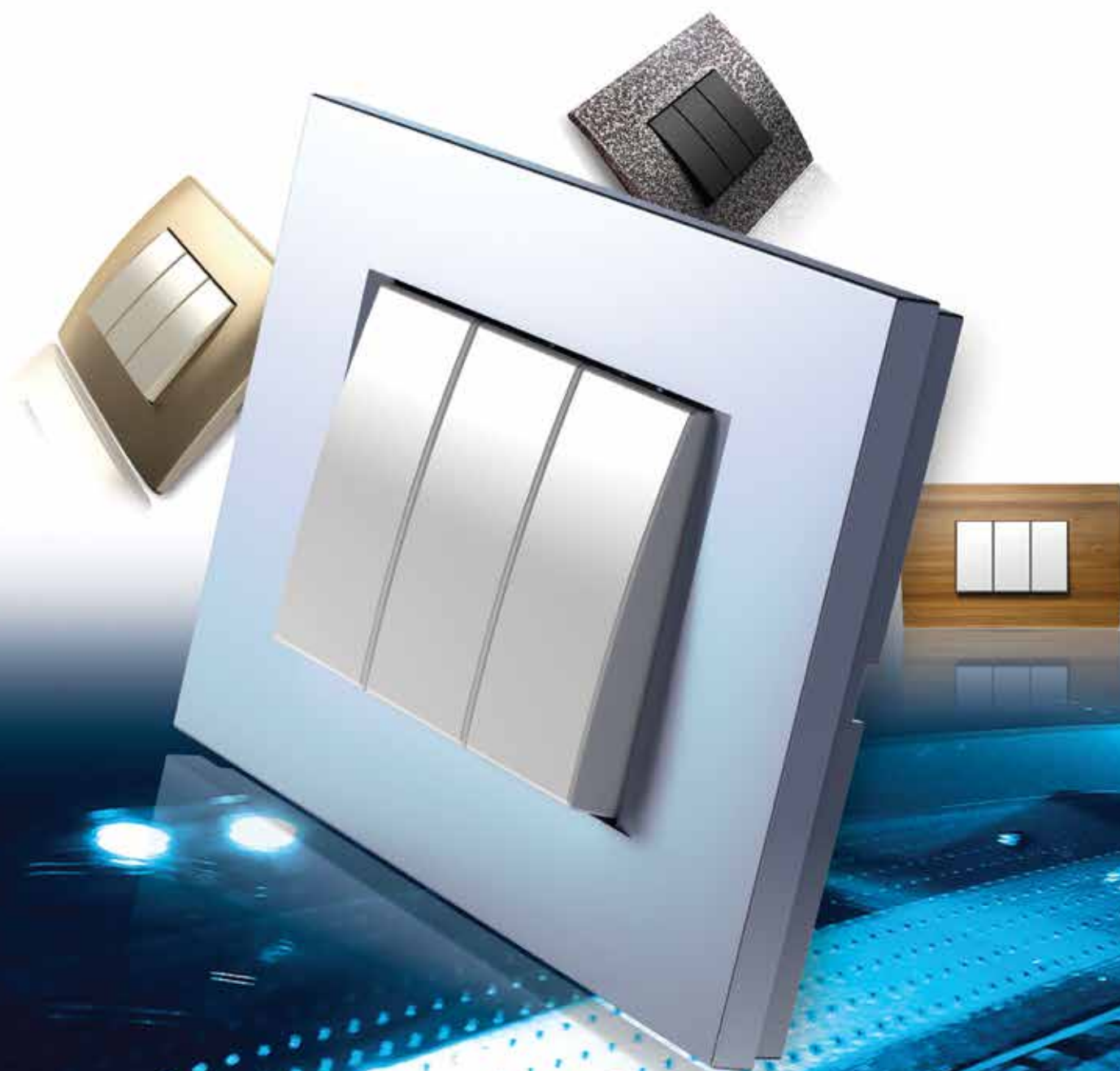
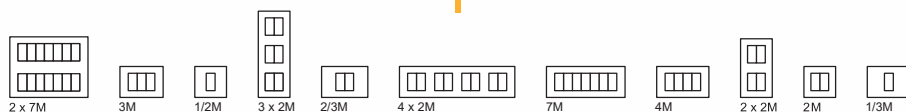
TERJATVE SO VAŠE PREMOŽENJE. ZAVARUJTE JIH!

Več informacij na:
+386 1 200 58 10 ali
www.sid-pkz.si

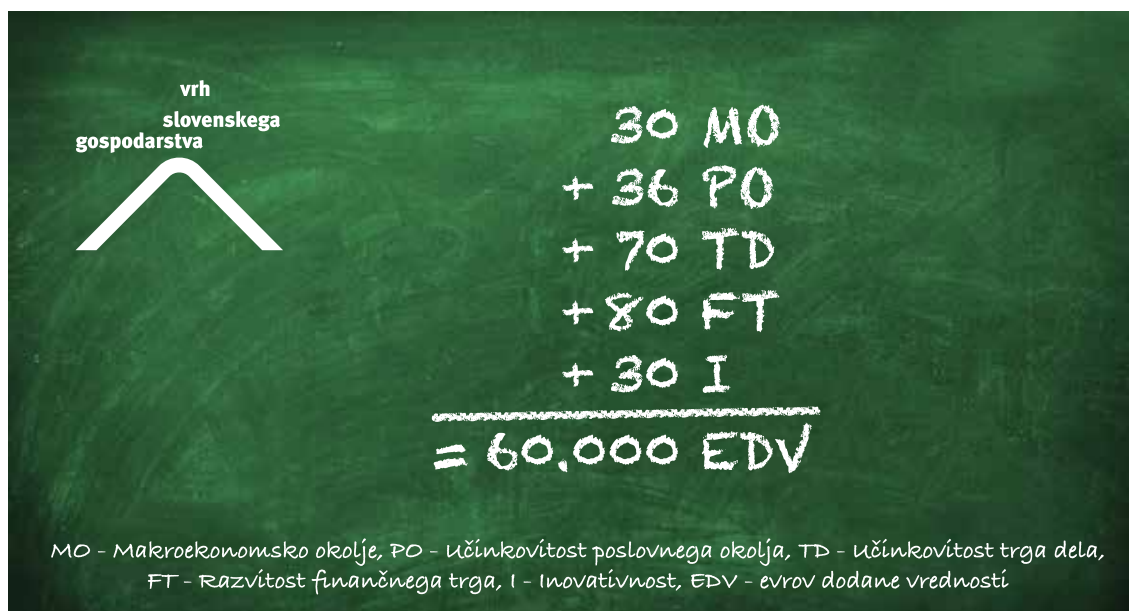

dotik dovršenosti

TEM

www.tem.si

Formula uspeha za gospodarsko odličnost

**Po kateri poti in s katerimi ukrepi do ciljev, ki bodo zagotovili
gospodarsko odličnost.**

Samo Hribar Milič

S predlaganimi ukrepi bomo dosegli zastavljene razvojne cilje. Predlagali bomo ukrepe na področjih, kjer imamo največje slabosti in ovire.

Po WEF – Global Competitiveness Report je Slovenija skupno na 35. mestu. Da bi napredovali na 25. mesto in dosegli razvojne cilje, smo za področja, kjer smo po WEF najmanj konkurenčni, pripravili predlog ukrepov. Glasujte o tem, kateri ukrepi se zdijo vam najpomembnejši.

Glasovanje o
Formuli uspeha
za gospodarsko
odličnost

Gospodarska zbornica Slovenije že vrsto let organizira Vrh slovenskega gospodarstva – srečanje gospodarstvenikov, politikov in predstavnikov javnih institucij, na katerem udeleženci oblikujejo predloge za nadaljnji razvoj Slovenije. Cilj letošnjega Vrha slovenskega gospodarstva, ki bo **28. novembra v Kongresnem centru Brdo pri Kranju**, je pripraviti formulo uspeha za gospodarsko odličnost. V Sloveniji imamo vrsto strateških in razvojnih dokumentov, lani smo si tudi na 12. Vrh u zadali ambiciozen cilj, ustvariti razvojna partnerstva, s katerimi bomo do leta 2025 ustvarili 60.000 evrov dodane vrednosti na zaposlenega ter 50 milijard izvoza. To nam bo omogočilo, da bomo dvignili tudi povprečne plače na 2.300 evrov ter zagotovili stabilnejše delovanje vseh služb, ki zagotavljajo javne storitve.

Cilji so jasni in razumljivi in vsekakor imajo polno podporo tako v gospodarstvu kot v politiki. Razlike pa se pojavijo, ko začnemo načrtovati, po kakšni poti bomo prišli do teh ciljev.

Letos bomo iskali odgovor, po kateri poti in s katerimi ukrepi do teh ciljev. Kako pripraviti Formulo uspeha za gospodarsko odličnost, s katero bomo uresničili ambiciozne razvojne cilje. Ker, če nič ne spremenimo, bodo premiki premajhni in bodo vzdržali le, dokler bo poslovna »plima« tudi drugod

po svetu. Zato smo opravili analizo poslovnega okolja pri nas in v primerljivih državah. Kaj imajo oni boljše kot mi, da so uspešnejši, stabilnejši, predvsem pa, da ustvarjajo višjo dodano vrednost.

Obstajajo področja, kjer še zelo zaostajamo

V analizi poslovnega okolja smo uporabili nekatere najbolj znane globalne analize – Poročilo globalne konkurenčnosti WEF (Global Competitiveness Report od World Economic Forum) ter IMD Svetovni letopis konkurenčnosti (IMD World Competitiveness Ranking Report). Slovenija je v zadnjih letih na teh lestvicah napredovala, na nekaterih področjih smo v samem svetovnem vrhu, so pa še področja, kjer še zelo zaostajamo. Po WEF, na primer, smo na področju obsega državne regulacije na 122. mestu med 140 državami, pri dostopnosti najemanja tuje delovne sile na 117. mestu, pri obremenitvi stroškov dela na 79. mestu. Na področju usmerjenosti vlad v prihodnost (podprto z razvojnimi strategijami in konkretnimi ukrepi) smo na 85. mestu, pri usmerjenosti za sprejemanje podjetniškega tveganja pa na 107. mestu med 140. državami. Skratka, ne za to, da bi izboljšali položaj na teh lestvicah, temveč, da bomo s spremembami (ki bodo posredno sicer izboljšale tudi našo uvrstitev) zagotovili lažje poslovanje in hitrejši razvoj, smo pripravili

predlog ukrepov, s katerimi bomo dosegli zastavljene razvojne cilje. Ker smo na nekaterih področjih že zelo konkurenčni, dobro razviti (makroekonomska stabilnost, kompetence zaposlenih, inovativnost podjetij, internacionalizacija ...), bomo na Vrhu predlagali ukrepe za spremembe predvsem na tistih področjih, kjer imamo največje slabosti in ovire:

- makroekonomsko področje,
- učinkovitost poslovnega okolja,
- učinkovitost trga dela,
- razvitost finančnega trga,
- inovativnost,
- kvaliteta upravljanja podjetij.

Predlagane ukrepe – (skupaj 30) – izpostavljamo (nekatere ponovno) tudi zato, ker imamo nove politične razmere, novo koalicijsko pogodbo in zaznane spremembe javnega mnenja v smeri večje redistribucije in povečane vloge države ter zmanjševanja pomena podjetništva za razvoj in prihodnost Slovenije.

O predlaganih ukrepih bodo člani GZS en mesec lahko glasovali preko spleta GZS, na samem Vrhu pa bo na koncu glasovanje o 6 najpomembnejših ukrepih za formulo uspeha.

Vse predlagane ukrepe bomo predstavili ustreznim vladnim ekipam in socialnim partnerjem, znotraj GZS pa bomo organizirali partnerstva in aktivnosti, s katerimi bomo tudi sami neposredno prispevali delež k uresničevanju ambicioznih razvojnih ciljev.

Vabljeni na 13. Vrh slovenskega gospodarstva! [gg](#)

Pokrovitelji in partnerji dogodka

Generalni
pokrovitelj

Zlati
partner

Partner
dogodka

Zlati
pokrovitelj

Bronasta
pokroviteljica

Mali
pokrovitelj

FORMULA USPEHA ZA GOSPODARSKO ODLIČNOST

Po WEF - World Economic Forum - The Global Competitiveness Report je Slovenija skupno na 35. mestu.

Da bi napredovali na 25. mesto na svetu, dosegli 60.000 evrov dodane vrednosti, 50 milijard evrov izvoza in plače 2.300 evrov na zaposlenega do leta 2025, predlagamo na področjih, kjer smo po WEF najmanj konkurenčni, naslednje spremembe/ukrepe:

I. MAKROEKONOMSKO PODROČJE

1. Spoštovanje fiskalnega pravila in zmanjševanje javnega dolga
2. Učinkovito upravljanje z državnim dolgom
3. Nadaljevanje prodaje velikih državnih družb (Country credit ranking)
4. Vzpodbujanje varčevanja v 3. pokojninskem stebru (Gross national savings)
5. Pokojninska in zdravstvena reforma v smeri vzpodbude za osebno varčevanje in racionalizacijo/modernizacijo sistema

II. UČINKOVITOST POSLOVNEGA OKOLJA

1. Razbremenitev stroškov dela in uvedba razvojne kapice
2. Zmanjšanje administrativnih bremen - prepolovitev sedanjih 20.000 predpisov
3. Konkretni ukrepi/strategija za vzpodbudo izvozu
4. Poenostavitev administrativnih postopkov - npr. gradbeno dovoljenje
5. Podpora digitalizaciji malih in srednjih podjetij

III. UČINKOVITOST TRGA DELA

1. Aktivna politika priseljevanja in omejitev bega možganov
2. Podaljševanje delovne aktivnosti z vzpodbudami
3. Varna prožnost dela - poenostavitev postopkov
4. Prožnejše nove oblike dela
5. Usklajevanje izobraževalnih programov z razvojnimi spremembami na trgu dela

IV. RAZVITOST FINANČNEGA TRGA

1. Razvoj finančnih instrumentov za start-upe in mala podjetja
2. Razvoj instrumentov za razvojne projekte in PPP

3. Razvoj skladov tveganega kapitala

4. Razvoj instrumentov za lastniško financiranje podjetij - borza idr.

5. Manjši delež slabih posojil v bankah

V. INOVATIVNOST

1. Davčne in druge vzpodbude in programi za vlaganje v razvoj
2. Krepitev programov SRIP - kot elementa povezovanja gospodarstva in akademske sfere
3. Okrepitev sistema financiranja mladih raziskovalcev v gospodarstvu
4. (De)regulacija prenosa znanja med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom s stimulacijo R&D za povezovanje z gospodarstvom
5. Davčne vzpodbude za nagrajevanje inovativnosti v gospodarstvu

VI. KVALITETA UPRAVLJANJA PODJETIJ

1. Okrepitev menedžerskih praks z najboljšimi praksami iz tujine
2. Izboljšanje učinkovitosti poslovanja z okrepitvijo nadzornih svetov
3. Povečanje inovativnosti podjetij – sistem ocenjevanja menedžerjev inovativnosti
4. Povečanje deleža žensk na vodilnih menedžerskih položajih.
5. Zasedovanje mešanih nadzornih svetov po naboru izkušenj, izobrazbe in drugih kriterijev.

V A1 poskrbijo za celovito zaščito vaših mobilnih naprav

Spletni vdori in zlonamerne programske opreme niso več omejeni samo na osebne računalnike; vse več je vdorov tudi v mobilne naprave. Veča se število mobilnih virusov, vohunskih programov, trojanskih konjev, črvov in 'phishing' strani.

negativnega vpliva na uporabniško izkušnjo in delovanje telefona, saj ne zahteva namestitve dodatnih aplikacij ali drugih strojnih virov. Celovita varnost je zagotovljena v realnem času ter omogoča brezskrbno brskanje po spletu in prenos podatkov.

Nezaželena vsebina se lahko prenese na mobilno napravo preko SMS in MMS sporočil, s prenosom vsebin, preko Bluetooth povezave ali preko javne brezžične internetne povezave.

Zlonamerna programska oprema na mobilni napravi lahko denimo povzroči izbris kontaktnih naslovov in drugih podatkov, onemogoči uporabo nekaterih funkcij ali pa 'le' hitro praznjenje baterije.

Vdor virusa v mobilno napravo lahko povzroči tudi pošiljanje okužene datoteke vašim kontaktom, javno objavljanje vaših fotografij na spletu, ali klicanje dragih plačljivih telefonskih števil. Ne nazadnje se lahko virusi prenesejo še na vaš računalnik, ko iz mobilnega telefona prenašate vsebine, ali pa ga polnite preko računalnika.

Zaščita, ki ne moti uporabniške izkušnje

Izjemno zmogljiva in nova varnostna rešitev A1 Protekt zagotavlja celovito zaščito pred virusi in zlonamernimi kodami, vohunskimi programi, vdori ter 'phishingu' tako, da ščiti ves promet na internetni povezavi uporabnika, ki je povezan v mobilno omrežje A1.

Ker ves varnostni protokol in zaščita poteka na njihovih strežnikih, rešitev A1 Protekt nima

Preprosta aktivacija oddaljena le en klik

Storitve A1 Protekt ni treba naložiti, namestiti ali konfigurirati. Aktivirate ga preprosto z enim klikom tako, da prek SMS na 4040 posredujete ključno besedo A1 Protekt. Aktivirati ga je možno tudi na spletnem portalu ali mobilni aplikaciji Moj A1, ali pa pokličete klicni center (040 40 40 40), kjer vam bodo storitev aktivirali na vašo napravo.

Brezplačno enomesečno testiranje

Po aktivaciji bo A1 Protekt analiziral celoten internetni promet in ščital vašo mobilno napravo pred virusi, vohunsko programsko opremo ali spletnimi prevarami. Storitev A1 Protekt lahko preizkusite v brezplačnem enomesečnem obdobju in se tako prepričate o njegovi enostavnosti, uporabnosti in visoki stopnji zaščite.

Za varnost povezave v internetu v celoti skrbi A1 Slovenija, celotno varovanje pa poteka v zelo varnem oblaku. »Zaznane grožnje bodo takoj blokirane, ne da bi prišle blizu vašega pametnega telefona,« sporočajo iz A1 Slovenija, kjer več kot 500 zaposlenih več kot 700 tisoč uporabnikom v Sloveniji z napredno tehnologijo omogoča zanesljive komunikacijske storitve. V A1 Slovenija nenehno razvijajo smiselne komunikacijske rešitve, ki ustrezajo trenutnim in nastajajočim potrebam uporabnikov.

Hitrost in pokritost omrežja A1

Pri A1 zagotavljajo najhitrejšo mobilno omrežje 4G/LTE za kar 98 % slovenskega prebivalstva, omrežje 3G pa za kar 99 % prebivalstva. Fiksno internetno omrežje DSL najdete po celotni Sloveniji, izjemno hitro optično omrežje pa že kar po več kot 175.000 domovih. »Z nadgrajevanjem in širjenjem svojega najsodobnejšega omrežja dostop do hitrega interneta vpeljujemo tudi v najmanjše ruralne kraje, in tako postavljamo nove temelje povezanosti in uporabi sodobne tehnologije,« poudarjajo v A1 Slovenija.

Predvidljivo poslovno okolje in neskončna prilagodljivost slovenskega gospodarstva

Med pridobitve razvoja prava in države skozi zgodovino sodijo - poleg tega, da se zakoni sprejemajo v predstavniškem telesu, kamor državljani s splošno volilno pravico volimo svoje predstavnike - tudi take pridobitve, na katere običajno ne pomislimo. To so med drugim objava sprejetih zakonov in podzakonskih aktov na vsem dostopen način, dovolj dolg čas, da se državljani in ostali subjekti seznanimo in pripravimo na nov predpis, sodelovanje strokovnih in zainteresiranih subjektov že v postopku pred sprejetjem novega predpisa.

To, da morajo biti zakoni objavljeni, je že od nekdaj bil interes izvršilne oblasti. S tem naj v naših krajih ne bi smelo biti več težav.

K seznanjanju prebivalcev in subjektov na trgu pripomore primeren rok med objavo in začetkom veljavnosti novega predpisa. Vacatio legis je v državah, ki so nam pogosto vzor, primerno dolg, tudi nekaj mesecev po objavi predpisa. V današnjem času morajo gospodarski subjekti za uveljavitev novega predpisa praviloma prilagoditi organizacijo poslovanja, kjer pomemben korak pomeni tudi sprememba računalniških aplikacij. Vacatio legis je v slovenskih zakonih praviloma 15 dni in to je rok, na katerega slovenska demokracija po mojem mnenju ne more biti ponosna.

Tretja pridobitev, ki je mlajša, pa je sodelovanje zainteresirane in strokovne javnosti v transparentnem postopku priprave predloga zakona ali podzakonskega akta. Slovenija je tu razvila nekaj pozitivnih praks, ki pa jih ministrstva, ki predpise pripravljajo, pogosto razumejo kot breme in ne kot priložnost za oblikovanje kakovostnih prepisov. Ker je Slovenija članica EU, je veliko sprememb zakonov in podzakonskih aktov vzpodbujeno z evropskimi direktivami. Naše ministrstvo, ki pripravlja spremembo nekega

predpisa, je pogosto v skušnjavi, ko ugotovi, da »Bruselj« spremembo našega predpisa zahteva in posledično se zdi, da ne javnost, in skoraj tudi parlament, nista več dobrodošla v iskanju kvalitativnih rešitev. Včasih pripravljavec skušnjavi podleže in zamolči, katere določbe bodočega predpisa so zahtevane zaradi evropske direktive, kje pa Slovenija vendarle ima vsaj prostor izbire med različnimi rešitvami. Tudi javna obravnava zapletenih in obsežnih predpisov se lahko skrajša na nedostojen minimum.

Kako se vse zgornje lahko sprevrže, vidimo pri pripravi sprememb Pravilnika o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pripravljavec sprememb, za katere je pojasnilo, da so potrebne zaradi uskladitve z evropsko direktivo. Slovenska oblast implementacijski rok zamuja. Ministrstvo je pod novim vodstvom naenkrat pohitelo in tekst predpisa dalo v obravnavo javnosti na spletni strani ministrstva v času dopustov od 23. julija do 1. avgusta 2018. In tako je večina gospodarstva spregledala, da se bodo mnoge dovoljene mejne vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu nekajkrat znižale, veliko se jih bo znižalo pod mejne vrednosti v omenjeni evropski direktivi, močno zaostriale pa se bodo tudi mejne vrednosti nekaterih snovi, ki v omenjeni evropski direktivi sploh niso omenjene. Novi pravilnik v objavljeni verziji ne predvideva prehodnega obdobja. Sprejem in objava pravilnika se predvideva v naslednjih tednih. Od gospodarstva v Sloveniji se bo potem pričakovalo, da bo svojo tehnologijo prilagodilo dobesedno čez noč. In to na vrednosti, ki so, kot rečeno, pogosto močno nižje od tistih, ki so zapisane v evropski direktivi.

Kaj že pomeni besedna zveza »predvidljivo poslovno okolje?« **gg**

Od gospodarstva v Sloveniji se bo potem pričakovalo, da bo svojo tehnologijo prilagodilo dobesedno čez noč. In to na vrednosti, ki so, kot rečeno, pogosto močno nižje od tistih, ki so zapisane v evropski direktivi.

Jani Braune
Eti Izlake

Foto: osebni arhiv

Trgovanje z elektriko omogočajo že deseto leto

Količina električne energije, s katero se trguje na borzi BSP, ustreza 60 odstotkom porabe v Sloveniji, z novo ponudbo v prihodnjem letu pa bo svoj pomen v slovenskem elektroenergetskem sistemu še okrepila.

BSP Energetska borza, d. o. o., ki letos obeležuje deset let delovanja, je družba, ki organizira slovenski borzni trg in z drugimi projektnimi partnerji sooblikuje njegovo integracijo v skupni evropski trg z elektriko. Udeležencem trga zagotavlja elektronsko trgovanje z elektriko ter obračun in finančno poravnavo sklenjenih poslov.

Borza BSP je zelo dobro izkoristila geografsko lego Slovenije in se prek mehanizma spajanja trgov uveljavila kot člen v verigi, ki omogoča, da se z nižjih cenovnih območij Nemčije, Avstrije in občasno tudi zahodnega Balkana elektrika na učinkovit način prenese proti Italiji, ki je najvišje cenovno območje. Vzpostavitev tega mehanizma je naredila borzo bolj transparentno in likvidno.

Promet na ravni ljubljanske borze vrednostnih papirjev

V letu 2017 je bil promet trgovanja z elektriko 7,5 teravatne ure, kar je enako 60 odstotkom porabe elektrike v Sloveniji. Ob tem je BSP dosegala 20-odstotno donosnost kapitala ob visoki dodani vrednosti na zaposlenega v višini 135 tisoč evrov. »V letu 2017 je imela 341 milijonov evrov finančne poravnave; za primerjavo – ljubljanska borza vrednostnih papirjev je imela lani 347 milijonov evrov prometa,« poudarja direktor Anže Predovnik.

Borza BSP nenehno raste in je v segmentu manjših energetske borse v Evropi med najuspešnejšimi. Prvo polletje letošnjega leta je potrdilo njeno uspešno poslovanje, saj so presegle tako načrtovani kot lanskoletni polletni poslovni rezultat.

V prihodnjem letu še standardizirane terminske pogodbe

V prvem četrtletju prihodnjega leta bo borza BSP omogočila trgovanje s standardiziranimi terminskimi pogodbami. Po Predovnikovih besedah bodo tržni udeleženci z uvedbo standardiziranih dolgoročnih finančnih produktov dobili orodje za zamejitev tveganja pri spremembi cene na lokalnem trgu, kar jim omogočajo visoki standardi trgovanja in finančne poravnave pri trgovanju na terminskem trgu. S produkti bodo lahko trgovali za različna časovna obdobja (leto, četrtletje, mesec) in se zavarovali pred prihodnjimi tveganji sprememb cen v Sloveniji do šest let vnaprej.

Začetek operativnega izvajanja trgovanja na vseevropski trgovalni platformi borze EEX za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti je predviden za konec februarja 2019. »Posledično bo to pomenilo, da bodo trgovci z elektriko lahko tudi slovenskim potrošnikom ponudili še bolj stabilne cene elektrike, ki temeljijo na lokalnem cenovnem indeksu,« razlaga sogovornik.

Prihaja tudi trgovanje znotraj dneva

Borza BSP se vključuje tudi v sistem trgovanja znotraj dneva XBID. Evropske energetske borse morajo za uresničitev tega vseevropskega ciljnega modela razviti funkcijo skupne evropske knjige ponudb in modul za upravljanje čezmejnih prenosnih zmogljivosti oziroma tako imenovana XBID sredstva. S tem namenom se je družba BSP v začetku leta 2016 pridružila projektu XBID z namenom pravočasne priprave na prevzem XBID sredstev.

Letos poleti so bila XBID sredstva uvedena v operativno uporabo na trgih kontinentalne Evrope in Skandinavije. V nadaljnjih fazah, t. i. implementacijskih valovih, pa se bodo implementirala na ostale ne-spojene trge prek t. i. lokalnih implementacijskih projektov (LIP). Družba BSP v ta namen sodeluje v lokalnih implementacijskih projektih (LIP), ki zadevajo

»Borza BSP nenehno raste in je v segmentu manjših energetske borse v Evropi med najuspešnejšimi,« pravi Anže Predovnik, direktor BSP Energetske borze, d. o. o.

meje slovenskega elektroenergetskega sistema. Trenutno predvidevajo, da bo implicitno spajanje trgov znotraj dneva najprej vzpostavljeno na meji Slovenije in Hrvaške ter Slovenije in Avstrije v drugi polovici leta 2019.

Rast poslovanja tudi prihodnje leto

»Borza BSP bo v letu 2019 nadaljevala uspešno rast poslovanja iz preteklih let ob siceršnjem vstopu v vseevropski enotni trg znotraj dneva in uvedbi trgovanja z dolgoročnimi finančnimi produkti, na osnovi česar pričakujemo, da bo slovenski borzni indeks SIPX dal ustrezen signal tako v Sloveniji kot tudi širše,« napoveduje Anže Predovnik.

**Zdravje
zaposlenih
ustvarja
dodano
vrednost**

**Specialisti+
kolektivno**

Halo zdravje

((080 26 64))

**Do specialista
v 7 dneh!**

Zavarovancem smo v letu 2017 zagotovili obravnavo pri specialistu povprečno v 7 dneh.

Več informacij vam je na voljo na spletni strani Triglav, Zdravstvene zavarovalnice, d.d., kjer so dostopni tudi splošni pogoji zdravstvenih zavarovanj.

Vaš partner za zdravje.

triglavzdravje

triglavzdravje.si

Delamo prave stvari, a prepočasi

26. Mednarodna konferenca o materialih in tehnologijah, katere namen je bil srečanje in izmenjava mnenj med slovenskim gospodarstvom in institucijami znanja, je odprla dialog o problematikah okolja in izobraževanja.

Nina Šprohar, foto: Kraftart

Za manjša podjetja je ključno ustrezno raziskovalno okolje

V Sloveniji je bilo konec leta 2016 ustanovljenih devet strateških razvojno-inovacijskih partnerstev (SRIP) z namenom podpore posameznim področjem pametne specializacije. V novoustanovljene SRIP-e se je do zdaj vključilo že več kot 400 podjetij in 100 institucij znanja, ključni komponenti delovanja tovrstnih partnerstev pa sta predvsem odprtost in transparentnost. SRIP MATPRO si do leta 2023 prizadeva dvigniti dodano vrednost na zaposlenega v podjetjih na področju proizvodnje zlitin in kovin za 25 odstotkov, povečati izvoz in dodane vrednosti na zaposlenega na področju pametnih premazov za 20 odstotkov, povečati vlaganja v razvoj pametnih multikomponentnih materialov za 15 odstotkov, dodane vrednosti

na zaposlenega na področju pametnih multikomponentnih materialov za pet odstotkov ter izvoza na istem področju za 10 odstotkov.

Kako bodo ta cilj dosegli? »Z usmerjenim sodelovanjem, podpornimi aktivnostmi internacionalizacije, razvoja človeških virov, trajnostnega razvoja in podjetništva ter delitvijo znanj in virov na področjih materialov, kjer slovenska podjetja že danes v svetovnem merilu delujejo uspešno,« pravijo. Poudarjajo tudi pomen zagotavljanja ustreznega raziskovalno-razvojnega okolja za člane, še posebej za srednja in manjša podjetja. S tem naj bi se zmanjševalo tveganje vlaganja v visokotehnološko opremo, izkoristek opreme pa bo večji, kar pomeni več idej za pilotne projekte. Želijo si tudi več povezovanja z ostalimi

Dr. Jožef Medved (NTF) meni, da je vse okrog nas banka aluminija, ki ga lahko recikliramo in uporabimo kadarkoli za karkoli.

Foto: osebni arhiv

SRIPi, aktivno sodelovanje ter vključenost podpore informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT).

Veča se globalna potreba po materialih

V začetku oktobra je v Grand Hotelu Bernardin v Portorožu Strateški svet za metalurgijo s pokroviteljstvom SRIP MATPRO organiziral posvet v okviru 26. Mednarodne konference o materialih in tehnologijah, ki je bil namenjen srečanju in izmenjavi mnenj med slovenskim gospodarstvom in institucijami znanja. Globalna potreba po materialih se večja, s tem pa se večajo tudi za okolje škodljivi vplivi. Vse bolj so pomembni materiali za 'green energy' rešitve, kar pomeni, da moramo začeti ravnati bolj ekonomično in se posvetiti krožnemu gospodarstvu. Kristjan Plesnik, odgovoren za energetiko v podjetju SIJ Metal Ravne, je na primeru dobre prakse predstavil, kako je možno učinkovito uporabiti toploto, nastalo v proizvodnji, za daljinsko ogrevanje in sanitarno toplo vodo.

Dr. Jožef Medved, profesor na Naravoslovnotehniški fakulteti (NTF) v Ljubljani, pa je predstavil možno rabo aluminija, ki je eden izmed takšnih materialov, ki z reciklažo ne izgubi vrednosti. Z večjo izrabo tega materiala bi lahko zmanjšali emisije CO₂, različne zlitine iz aluminija pa lahko učinkovito nadomestijo potratnejše materiale. »Podjetje Heineken je svoje pivo že lani točilo v aluminijevo 'steklenico',« je povedal Medved in dodal, da je vse okrog nas v resnici banka aluminija, ki ga lahko recikliramo in uporabimo kadarkoli za karkoli. Dr. Stanko Kores, vodja razvojnih projektov v podjetju Talum, pa poudarja, da aluminijeva embalaža nudi visoko stopnjo odpornosti proti koroziji. Poleg tega je nestrupen, higieničen in s tem zagotavlja optimalne lastnosti za zaščito živil. Govorci so ugotovili, da je treba delovati skladno z okoljem na vseh področjih, poznajo pa se tudi najmanjši napredki. »Če zgolj za gram zmanjšamo težo avtomobila, rešimo 4.000 kilogramov CO₂ emisij na milijon avtov,« ugotavlja Vili Malnarič iz podjetja TPV, ki svetuje podjetjem, naj sledijo motu »pravšnja količina pravega materiala na pravem mestu«. Največji okoljski problem predstavlja plastika. »Recikliramo zgolj 12 odstotkov plastike,« opozarja dr. Andrej Kržan iz Kemijskega inštituta v Ljubljani in doda, da moramo ukrepati, dokler še ni prepozno.

Alternative za industrijo 4.0 ni

Dr. Peter Wostner iz Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK), vodja sektorja za koordinacijo strategije pametne specializacije, je razmišljal, »kako atraktivna bi bila Slovenija za investitorje, če bi vedeli, koliko kompetenc bodo imeli Slovenci čez deset let«. Wostner meni, da delamo prave stvari, a bi morali biti hitrejši, ambicioznejši. »Alternative za uvedbo industrije 4.0 namreč ni, ker bodo v nasprotnem primeru učinki na produktivnost preveliki,« pravi in doda, da trenutno približno 60 odstotkov ljudi opravlja dela, ki se bodo lahko avtomatizirala. Kako se lahko rešimo iz vsesplošne krize? Kadri so ključnega pomena. »Namesto o davkih

bi se lahko pogovarjali o prihodnosti. Brez vrhunskih idej in strokovnjakov pri nas napredka ne bo,« je odločen Aleš Cantarutti, državni sekretar na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT). Dodaja, da je »več treba vlagati v ljudi, znanje in inovativnost, saj so edina stalnica spremembe«.

Premalo tehnično podkovanih kadrov

Začeti je treba že pri otrocih, so izpostavili govorniki. Andreja Sever, direktorica Službe za razvoj kadrov in izobraževanje GZS, je kot primer dobre prakse izpostavila Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva za mladino in starše, ki je eden izmed takšnih ukrepov, ki otrokom približajo poklice, ki jih gospodarstvo trenutno potrebuje. Kako bodo še ukrepali, da bi pritegnili mlade? »Do konca leta bomo dali vsaj tri pobude za pripravo novih oziroma za dopolnitev obstoječih poklicnih standardov ter izobraževalnih programov na celotni vertikalni izobraževanja,« razloži Vesna Nahtigal, krovna koordinatorica SRIP MATPRO.

Tudi v podjetjih opažajo pomanjkljivo usposobljenost zaposlenih. Stanislav Jakelj iz podjetja SIJ Acroni opaža, da je zanimanje za tehnične poklice pri otrocih veliko, vendar se kasneje izgubi. »Tehnične spretnosti bi morale v kurikulumu ostajati tudi v gimnaziji,« meni. Podobno sliko vidi Nina Potočnik iz podjetja Impol, ki meni, da »tisti, ki gredo v tehnične smeri, niso dovolj dobri in jih je premalo«. Igor Zupan iz Elana pa pravi, da na področju kompozitov v Sloveniji ne vzgajamo kadra, kot bi ga potrebovali, zato jih morajo v podjetju izšolati sami, kar traja od 5 do 10 let. »Ni problem ljudi dodatno usposabljalati, problem je, če nimajo niti osnov,« je kritičen Zupan. Tudi Vlasta Stojak iz podjetja Talum ugotavlja, da imamo premalo primernih šolskih programov. »Vendar pa moramo podjetja s šolami sodelovati, ne samo prelagati odgovornosti na sistem,« meni.

»Recikliramo zgolj 12 odstotkov plastike,« opozarja dr. Andrej Kržan s Kemijskega inštituta v Ljubljani.

»Namesto o davkih bi se lahko pogovarjali o prihodnosti. Brez vrhunskih idej in strokovnjakov pri nas napredka ne bo.«

Aleš Cantarutti, državni sekretar na MGRT

V Sloveniji ne vzgajamo kadra, kot bi ga morali, zato ga morajo podjetja izšolati sama.

3D tisk sam po sebi ni dovolj, saj ga je treba povezati v verigo vrednosti podjetja, opozarja dr. Jožef Medved.

3D tisk nadomešča klasične metode izdelovanja kovinskih delov

Strokovnjaki in drugi obiskovalci so se lahko udeležili tudi delavnice 3D tiska kovin. »3D tisk kovin je danes vse bolj uporabljena tehnologija v modernih proizvodnih procesih in nadomešča klasične metode izdelovanja kovinskih delov. V metalurških podjetjih se uporablja vedno več 3D tiskalnikov na različnih področjih izdelave kovinskih proizvodov in materialov, ki bo v prihodnosti med najperspektivnejšimi metalurškimi področji,« meni Jožef Medved z NTF. 3D tisk sicer predstavlja možnost zagotavljanja industrije 4.0, vendar pa sam po sebi ni dovolj, saj ga je treba povezati v verigo vrednosti podjetja. »Napredek na področju 3D tiska je na področju razvoja ustreznih naprav, ki omogočajo kakovostno in hitro tiskanje izdelkov,« pojasni Medved in doda, da so poleg izdelave kovinskega prahu in tiska pomembne tudi ustrezne toplotne in površinske obdelovalne tehnologije.

»Priložnosti za predstavitev napredka bo še veliko«

Do konca letošnjega leta morajo vsi SRIP-i poročati tudi o rezultatih druge faze, zato Nahtigalova in Staša Baloh Plahutnik, skrbnica in vodja projekta SRIP MATPRO, menita, da bo priložnosti za predstavitev napredka in rezultatov razvoja podjetij in institucij, ki delujejo v okviru SRIP-ov ter samega SRIP MATPRO, še veliko. Namen poročanja je preveriti in spremljati, kakšne poslovne rezultate daje predvidena oblika sodelovanja, saj v primeru, da veriga vrednosti v določenem obdobju ne dosega načrtane rasti vsaj v štirih od sedmih kazalnikov uspešnosti, ni ekonomsko uspešna. Izjemo predstavljajo vnaprej določena opredeljena tveganja, ki še posebej močno prizadenejo vsa podjetja v določenih dejavnostih, vendar mora tudi v tem primeru veriga vrednosti dosegati boljše poslovne rezultate kot primerljiva dejavnost. [gg](#)

E N E R G I J O N A R A V E P R E V A J A M O V E L E K T R I K O .

V O D A + S O N C E + J E D R S K A E N E R G I J A

Valovanje je izmenjava energije med delci snovi. Gibanje vode, svetloba, toplota so valovanja, trajnostni viri energije, ki omogočajo življenje. V skupini GEN ta valovanja zanesljivo, varno in okolju prijazno spreminjamo v električno energijo, s katero oskrbujemo porabnike.

S K U P I N A
www.gen-energija.si

Podjetja morajo v ljudeh vzgojiti kulturo, v kateri lahko industrija 4.0 raste in se razvija

Slovenska podjetja celostno pristopajo k novemu konceptu industrije 4.0 in uspešno držijo korak s hitro razvijajočim se svetom.

Nina Šprohar, foto: Kraftart

Sekcija uporabnikov sistemov stalnih izboljšav (SuSSI) in Grozd Pametne tovarne (gPT) sta v začetku oktobra organizirala konferenco Dan najboljše prakse 2018, kjer so s predstavitvami domačih in tujih dobrih praks spodbujali slovenska podjetja k uvajanju industrije 4.0.

Strokovnjaki in podjetniki so dobre prakse ter računalniške IKT (informacijsko-komunikacijske tehnologije) rešitve predstavili z zgledi uporabe. »Koncepti večinoma prihajajo iz Nemčije in ZDA, podjetja pa so predstavila, kako se lahko implementirajo tudi v Sloveniji,« pravi dr. Marjan Rihar, direktor Zbornice elektronske in elektroindustrije GZS ter eden izmed organizatorjev, ki je ponosen, da imamo v državi takšna podjetja in koncerne, ki so celostno pristopili k novemu konceptu industrije 4.0 in uspeli zadržati korak s hitro razvijajočim se svetom. »Pomembno je,« pravi Rihar, »da podjetje v ljudeh vzgoji 'kulturo', v kateri lahko industrija 4.0 uspeva in raste«. Industrija 4.0 zadeva prav vse, od vodilnih do proizvodnih delavcev v podjetju, saj se morajo po njenih smernicah vsi zaposleni usposabljeni in izobraževati. »Na to miselnost smo pogledali z različnih aspektov, in sicer s področja celostnega pristopa, s strani trajnostnega vidika, prav tako moramo imeti vpogled v optimizacijo stroškov ter nadgraditi principe vitkosti (lean manufacturing) za industrijo 4.0,« pojasni Rihar.

Za slovenska podjetja so primernejše namenske platforme

Pomemben del industrije 4.0 so učinkovite računalniške IKT platforme. Posamezni dobavitelji so predstavili prednosti in slabosti sistemov, ki se v grobem delijo na zahtevne, univerzalne platforme, ki so sicer učinkovite, a v majhnih podjetjih zelo zahtevne za apliciranje, saj takšna podjetja povečini nimajo dovolj usposobljene delovne sile za takojšnjo uporabo sistema, uvajalci pa s tako majhnimi podjetji nimajo dovolj izkušenj in se težko prilagodijo posamezni dinamiki podjetja, ter na njihovo nasprotje,

ki ga predstavljajo manjše, namenske platforme, ki delujejo po principu »od spodaj navzgor« - množica njihovih rešitev, ki so v skladu z industrijo 4.0, se počasi zloži v celoto, ker so med seboj kompatibilne. Na koncu lahko z združitvijo več manjših platform nastane kakovosten operativni sistem s funkcijami, ki so prilagojene posameznemu podjetju. »Tematika je res aktualna, udeleženci pa so metode prepoznali kot skrajno dobrodošle za implementacijo industrije 4.0,« povzame Rihar.

Digitalni lean omogoča testiranje »kaj, če« scenarijev

Dr. Niko Herakovič z Ljubljanske Fakultete za strojništvo je predstavil prednosti in slabosti tradicionalnih principov vitkosti (lean manufacturing) ter možno nadgradnjo v industrijo 4.0 s pomočjo digitalizacije in industrijskega IoT (Internet of Things). Na ta način lahko na podlagi množice podatkov in z njihovo ustrezno obdelavo dosežemo čisto nove prihranke, ki jih zgolj s klasičnim vpogledom ne moremo zaznati. Herakovič meni, da »digitalni lean omogoča testiranje »kaj, če« scenarijev in hipotez, kakor tudi finančno

Z združitvijo več manjših platform nastane kakovosten operativni sistem s funkcijami, ki so prilagojene posameznemu podjetju.

»V enem same projektu porabimo 315 ton manj plastike, kar posledično zmanjša naš CO₂ odtis,« poudarjajo v Iskraemeco.

oceno le-teh v digitalnem okolju brez kakršnega koli tveganja», zato je tak sistem v praksi izredno učinkovit. Podjetje Demetra Lean Way je predstavilo rešitev, s katero lahko vsako podjetje zmanjša potrate. Njihov produkt, poimenovan Performance Storyboard, je neke vrste konstantno izboljševanje oz. »lean management software«, ki vključuje vrsto orodij za uresničevanje procesov stalnega izboljševanja in še več. S Performance Storyboard lahko podjetja učinkoviteje uresničujejo strateške cilje, obvladujejo ključne kazalnike uspešnosti (KPI), rešujejo probleme, izvajajo projekte eliminiranja kroničnih izgub ali potrat, vodijo klasične aktivnosti, obravnavajo nevarne dogodke in ostale potencialne nevarnosti za napake, sistematično nadzirajo procese ter strukturirano obvladujejo večje odpovedi na stroju.

Tritirna trajnostna strategija družbe Iskraemeco

Iskraemeco je s pametnimi merilnimi napravami del elektronske in energetske industrije s celovitimi rešitvami za upravljanje z energijo. V obeh industrijah se uporabljajo različni viri in materiali, od kovin do plastike in elektronskih komponent. Posledično imata velik vpliv na okolje in celotno družbo. Pet glavnih globalnih vprašanj je tako postalo pet glavnih strateških področij za ukrepe: uporaba virov, pomanjkanje materialov, uporaba konfliktnih mineralov (3TG), večanje količine odpadkov (zlasti e-odpadkov) in standardi dela prek dobavne verige. »Da bi ustvarili rešitve, smo razvili tritirno strategijo trajnostnega razvoja, ki je najprej usmerjena v izgradnjo kulture trajnosti in ukrepov v našem podjetju, kar prinaša neposredne rezultate, drugič, v uveljavljanje trajnosti prek dobavne verige in tretjič, v grajenje partnerstev oziroma v razumevanje potrebe po trajnostnih poslovnih modelih,« pravijo v podjetju.

Rešitve za zgoraj omenjena vprašanja so: CO₂ nevtralnost izdelkov in podjetja, integracija načel krožne ekonomije, »načrt enega planeta«, preglednost, etika, materialne inovacije in še več. »Naš najnovejši pametni števec z 20-letno življenjsko dobo je fleksibilen, posodobljiv in se ga je mogoče v celoti reciklirati. Za 50 odstotkov smo zmanjšali uporabo plastike in kartona v embalaži. Dosegli smo 85-odstotno preglednost naše dobavne verige do ravni

kemične sestave in delamo vse v naši moči, da preko naše dobavne verige zagotovimo višje okoljske in delovne standarde. Občutno smo zmanjšali uporabo materialov v novem načrtu števca. Na primer - v enem samem projektu porabimo 315 ton manj plastike, kar posledično zmanjša naš CO₂ odtis,« dodajajo. Prav tako poskušajo razširiti svoje znanje in ozaveščajo svoje stranke ter druge zainteresirane o vplivih na okolje. Njihov pristop predstavlja revolucionaren način, kako se soočiti s problemi trajnosti in krožnosti pri merjenju in elektronski industriji nasploh.

Digitalna transformacija v Revozu

Za najboljšo prakso je bila, na podlagi glasovanja med publiko, izbrana predstavitev iz Revoza. Predstavili so digitalno transformacijo v proizvodnem delu podjetja. Optimizirali so proizvodne procese v tovarni, proizvodnjo naredili bolj fleksibilno za standardiziran način, zmanjšali čas zagona in povečali kakovost. Poudarjajo tudi pomen prehoda iz specifičnih procesov in ročne proizvodnje na fleksibilne robotizirane celice. »Z digitalizacijo ključnih točk ter delovnih operacij, vezanih na konkretno delovno mesto, lahko zmanjšamo kognitivne obremenitve delavca, izboljšamo učinkovitost vodenja in spremljamo učinkovitost delovnega procesa,« pravijo. S prvo prakso so predstavili dinamični prikaz informacij v realnem času, vezan na konkretno delovno območje, kjer lahko zaposleni pregledajo informacije o kakovosti, morebitno prekoračitev časa cikla ali zastoje, vsebine posameznih ekranov pa se določa na daljavo. Drugo dobro prakso pa predstavlja nadzorni center v departmaju karosernice, ki je tudi skupni prostor za spremljanje in sprejemanje odločitev v realnem času. Odgovorni lahko spremljajo zastoje, vmesne zaloge in videoposnetke avtomatiziranega procesa, obveščajo in organizirajo delo glede na dejansko stanje ter dodajajo dodatne informacije. [gg](#)

Digitalizacija ključnih točk ter delovnih operacij lahko zmanjša kognitivne obremenitve delavca in izboljša učinkovitost vodenja.

Vrhunska znanost ...

Vse, kar delamo, delamo za dobro ljudi.

Kakovost je temelj naše predanosti bolnikom in našega odnosa do zdravja. Naše delovanje temelji na dolgoletnem znanju in izkušnjah, medsebojnem zaupanju, vključevanju in spoštovanju različnosti ter na najvišjih etičnih vrednotah.

Stalna vlaganja v raziskave, inovacije in napredek proizvodnje omogočajo, da doma in po svetu ponujamo visoko-kakovostna, varna ter cenovno dostopna zdravila.

Z dolgoročno načrtovanim razvojem zagotavljamo pogoje za nova delovna mesta in izobraževanje ter napredovanje strokovnjakov v vrhunske znanstvenike.

Kot odgovoren delodajalec skrbimo za razvoj zaposlenih, odgovoren odnos z lokalnimi skupnostmi ter trajnostni razvoj okolja.

Lek je cenjen član Novartisa, vodilne svetovne družbe v farmacevtski industriji.

... za zdravje.

član skupine Sandoz

ELES zabeležil najboljše leto v tem stoletju in s strokovnostjo pridobil visok ugled na mednarodni ravni

»Tarife za uporabo prenosnega omrežja so leta 2018 glede na leto 2014 nižje za 27 %; brez naših naporov pa bi bile višje za najmanj 20 %,« pravi mag. Aleksander Mervar, direktor družbe ELES in predsednik skupine ELES.

Družba ELES je pomemben dejavnik pri zagotavljanju nemotene oskrbe s sorazmerno poceni električno energijo, obenem pa je ključno prispevala k visoki uvrstitvi Slovenije na lestvici Svetovnega energetskega sveta.

ELES s svojo dejavnostjo in mednarodnimi projekti pomembno vpliva na elektroenergetsko sedanjost Slovenije in gradi kakovostne osnove za njeno prihodnost ter ključno prispeva k temu, da smo uporabniki deležni sorazmerno poceni električne energije. Prvi mož družbe mag. Aleksander Mervar nam je odgovarjal tudi na vprašanja o njenem trenutnem poslovanju in načrtih za prihodnost.

Slovenija se je na osnovi Indeksa svetovne energetske trileme za leto 2018 Svetovnega energetskega sveta (World Energy Council)

uvrstila na zelo visoko 6. mesto. Kakšen je bil prispevek družbe ELES k temu uspehu?

Uvrstitev Slovenije na 6. mesto v svetovnem merilu pomeni, da slovenski odjemalec za zelo dobro uravnoteženo kombinacijo proizvodnje električne energije z velikim deležem zelene energije in zanesljivo dobavo plača zelo konkurenčno, lahko rečem, nizko ceno. Vsi ti trije parametri Slovenijo uvrščajo na visoko mesto, pri čemer lahko poudarimo, da se z vidika zanesljivosti dobave uvrščamo celo na 2. mesto. In to je nedvomno zasluga družbe ELES. A ne samo to, poročilo izrecno omenja dosežke družbe ELES na področju spajanja trgov, saj smo že pred roki, ki jih določa EU regulativa, spojili svoj trg z električno energijo s trgi Italije, Avstrije in Hrvaške. Poročilo izpostavlja tudi Elesove mednarodne projekte pametnih omrežij, kot so Sinhro.grid, NEDO, Future Flow.

Kaj bi bilo treba v Sloveniji izboljšati, da bi se v prihodnje uvrstila še višje?

Menim, da bo težje obdržati 6. mesto, kot pa pomakniti se po lestvici navzgor. Pozitivno oceno v prihodnjih letih nam lahko prinese sprejet Energetski koncept Slovenije, začetek gradnje daljnovoda 2x400 kV Cirkovce-Pince, s katerim bomo neposredno povezali svoj in madžarski prenosni sistem, vlaganja v pametna omrežja, premik v smeri proizvodnje zelene energije. Imamo vse možnosti, da to dosežemo.

Boste leto 2018 zaključili uspešno?

Seveda, leto 2018 bomo zaključili uspešno, čisti poslovni izid bo še boljši, kot je bil leta 2017 in najboljši od leta 2001 dalje, ko je ELES postal 'samo' sistemski operater. **V letih, odkar vodim ELES, bo z letošnjim letom njegova indeksna rast 380. Izjemno ponosen sem na uspehe pri pridobivanju neposrednih sredstev EU. V zadnjih šestih letih smo pridobili 66 mio EUR teh sredstev, v letih 2001 do 2012 pa samo 5 mio EUR; daleč največ v slovenski energetiki. To so številke, vidne vsem. Zelo redki pa vedo, da smo od leta 2010 naprej, zaradi naših mednarodnih aktivnosti zaslužili več kot 220 mio EUR dodatnih prihodkov iz naslova avkcij za čezmejne kapacitete, da letno na račun podpisanih mednarodnih sporazumov in nižjih stroškov sistemskih storitev prihranimo okoli 10 mio EUR (v letu 2019 bo ta prihranek celo 20 mio EUR) in da smo slovenskim bilančnim skupinam od sredine leta 2013 do danes prihranili za okoli 26 mio EUR stroškov izravnave. Če vse to povežem v celoto in rekapituliram učinek: tarife za uporabo prenosnega omrežja so leta 2018 glede na leto 2014 nižje za 27 %, brez naših uspehov pa bi bile višje za najmanj 20 %.**

V zadnjem obdobju so se v nekaterih medijih pojavili članki na temo, kako veliki in uspešni zaradi investicijskih olajšav ne plačujejo davka iz dohodka pravnih oseb. Pri tem pa so pozabili, da je to samo eden od praviloma treh prilivov proračuna države: davki in prispevki od plač, davek iz dohodka in plačilo deleža iz dobička. No, kaj pravite na podatek, da je ELES v zadnjih 10 letih v korist države iz naslova bilančnega dobička – neposredno ali posredno – vplačal kar 136 mio EUR! V

primerjavi z doseženimi čistimi poslovnimi izidi let – kdo v naši državi je še toliko?

Kateri so ključni izzivi, ki prihodnje leto čakajo slovensko elektroenergetsko dejavnost?

Bom zelo kratek – sprejem Energetskega koncepta Slovenije. Ta mora podati smernice prihodnje usmeritve in razvoja slovenske elektroenergetike.

Kakšni so vaši načrti za leto 2019?

Strateške cilje za obdobje 2016–2020 smo si postavili s sprejemom Dolgoročnega strateškega plana za to obdobje. Če povzamem na kratko: poslovanje z vidika čistega poslovnega izida vsaj na ravni let 2017–2018, visoka investicijska vlaganja, od tega so ključni projekti Sincro Grid, NEDO, izgradnja RTP Cirkovce, daljnovod 2x400 kV Cirkovce-Pince. V letih 2019 do 2021 načrtujemo za 340 mio EUR investicij, kar bo rekordna vrednost od časa ustanovitve ELES (l. 1991). Nič manj pomembne niso t. i. 'mehke aktivnosti', kot so prehod na višji nivo integralnega poslovnega informacijskega sistema, zagotavljanje kibernetske varnosti, nadaljnji razvoj sistema upravljanja s tveganji. Čaka nas tudi izjemno zahtevna implementacija EU Uredbe omrežnih kod. Na področju kadrov operacionalizacija nasledstvene politike, Akademije ELES ... Vse, da dosežemo samooceno po EFQM 600 točk konec leta 2020.

V prihodnosti boste del svoje dejavnosti preselili v Beričevo. Kakšne koristi bo imel od tega slovenski elektroenergetski sistem in kakšne lokalna skupnost?

Gre za lokacijsko delitev tehničnih od ostalih/podpornih dejavnosti. Najpomembnejše je, da bomo s preselitvijo Republiškega centra vodenja prenosnega sistema izpolnili vse varnostne standarde. Na lokaciji Beričevo bodo do leta 2021 locirana vsa tri ključna tehnična področja: za obratovanje prenosnega omrežja, za upravljanje s sredstvi in za investicijsko/vzdrževalne aktivnosti. Z lokacijo na obrobju glavnega mesta se ELES pridružuje vsem velikim sistemskim operaterjem v EU, ki imajo v centru glavnih mest samo vodstvo s podpornimi službami.

Lokalna skupnost je že do zdaj imela kar precej koristi. Več kot 1 mio EUR plačanih dajatev za spremembe namembnosti zemljišč, sofinanciranje krožnega vozišča pred uvozom v naš objekt, lokalni trgovci, gostinci in še kdo lahko računajo na višje prihodke. Da ne omenim pomembnosti in videza samega objekta, ki je lahko lokalni skupnosti samo v ponos.

Kot vse kaže, bodo v prihodnosti na naše življenje vse bolj vplivale vremenske spremembe. Kako se v ELESu pripravljate na to?

Na naše prenosno omrežje lahko vplivajo ukrepi za blaženje vremenskih sprememb. Na delovanje slovenskega elektroenergetskega omrežja, katerega skrbnik je ELES, bodo imele vpliv predvsem investicije na nižjem, distribucijskem nivoju. Mislim na razpršene proizvodne vire, večja vloga odjemalca, nove storitve na področju elektroenergetike (npr. hramba električne energije). Vse te predhodno našete aktivnosti so posledica zavedanja vpliva elektroenergetike na vremenske spremembe.

S svojo strategijo in projekti dokazujemo, da ELES ni eden izmed tistih stereotipnih, pregovorno-konservativnih sistemskih operaterjev, ampak sistemski operater, ki aktivno rešuje problematiko, ki se tiče ne le prenosnega omrežja, ampak sega vse do mikro omrežij in njihove samooskrbe. S projekti v razvojni fazi, kot so FutureFlow, Migrate, Defender, Active Consumer, Bio Energy Train iščemo optimalne rešitve na srednji rok in obenem že uvajamo nekatere elemente iz teh projektov v prakso. S projektom OSMOSE iščemo rešitve za zadostnost sistemskih storitev na dolgi rok, ne smemo pa niti mimo najnovejšega projekta družbe ELES, ki nasploš žanje veliko zanimanja v javnosti – projekta E8. S tem projektom bo ELES v Sloveniji oral ledino na področju uvajanja e-mobilnosti v fleksibilne storitve, ki jih elektroenergetski sistem ob vključevanju nepredvidljivih in stohastičnih obnovljivih virov proizvodnje vse bolj potrebuje.

Foto: Marko Vitas

Vlaganje v izobraževanje zaposlenih je izjemnega pomena

Digitalizacija in avtomatizacija sta korenito spremenili poklic računovodij. Spremembe poslovnih procesov je treba izkoristiti za trdnjše sodelovanje s strankami.

Polonca Podgoršek, GZS - Zbornica računovodskih servisov

»Nepogrešljiv in nenadomestljiv je računovodja takrat, ko je zmožen napovedovati in predvidevati.«
Aleksander Štefanac, predsednik ZRS

Kongres v številkah:
4.040 udeležencev,
176 predavateljev,
10 okroglih miz v 20 letih.

Pod geslom »Izziv je priložnost« se je odvil jubilejni 20. Kongres izvajalcev računovodskih storitev, kjer so udeležencem svoje znanje in izkušnje posredovali strokovnjaki z različnih področij, ki neposredno vplivajo na opravljanje računovodske dejavnosti.

Stranke pričakujejo večjo vpetost v poslovni proces

Digitalizacija in avtomatizacija sta v zelo kratkem času korenito spremenili poklic računovodij. Stranke poleg vodenja poslovne dokumentacije pričakujejo tudi večjo vpetost v poslovni proces, kjer računovodje lahko nastopajo kot poslovni svetovalci, ki z znanjem in izkušnjami pomagajo prepoznavati raznovrstne ovire in priložnosti ter sprejemati pomembne poslovne odločitve. Zato je vlaganje v izobraževanje in kompetentnost zaposlenih izjemnega pomena za izvajalce računovodskih storitev. Kongres izvajalcev računovodskih storitev, ki ga je ZRS letos organizirala že dvajsetič, je izvrstna priložnost za osveževanje in nadgrajevanje znanja z različnimi aktualnimi temami, ki neposredno vplivajo na opravljanje dejavnosti računovodskih servisov.

O izzivih, ki jih prinaša razvoj računovodske panoge, je v svojem govoru na slavnostni otvoritvi kongresa spregovoril predsednik ZRS Aleksander Štefanac. Dotaknil se je novih tehnologij, kot so poslovanje v oblaku, umetna inteligenca, podatkovni bloki (blockchain) in družbeni mediji. V poslovne procese prinašajo mnoge spremembe, ki se jim ne bomo mogli izogniti, lahko pa jih izkoristimo za še trdnjše sodelovanje s strankami. »Dober računovodja natančno in pregledno vodi poslovne knjige, odličen računovodja zagotavlja pravočasne in ustrezne informacije, ki jih stranka v tem trenutku potrebuje. Nepogrešljiv in nenadomestljiv pa je računovodja takrat, ko je zmožen napovedovati in predvidevati, saj s tem aktivno sodeluje v strateških odločitvah podjetja.«

Vraničar Ermanova: Ne načrtujemo nobenih hitrih sprememb

Z video izjavo, posneto posebej za to priložnost, je udeležence kongresa nagovorila tudi Mateja Vraničar Erman, do nedavnega državna sekretarka na ministrstvu za finance. Predstavila je pomembna projekta, ki se jima bodo posebno pozorno posvečali

v naslednjih dveh letih. Prvi je posodobitev obdavčitve nepremičnin, po katerem naj bi že leta 2020 opravili prvo odmero davka na nepremičnine. Drugi, prav tako pomemben projekt ministrstva za finance, pa je prestrukturiranje davčnih obremenitev v smeri razbremenitve stroškov dela in iskanja nadomestnih virov za javno finančne blagajne.

»V tem sklopu iščemo rešitve tako na področju spremembe dohodninske lestvice kot tudi na področju plačevanja prispevkov na eni strani – to so tisti elementi, ki v sedanjem sistemu pomenijo elemente manjše konkurenčnosti slovenskega davčnega sistema – medtem ko bomo vire za nadomestitev izpada prihodkov iskali predvsem na tistih področjih, ki bodo najmanj vplivala spet na konkurenčnost slovenskega poslovnega okolja. Ne načrtujemo nobenih hitrih sprememb.« Kakšni bodo ti ukrepi, je odvisno od široke javne razprave, h kateri bo ministrstvo v naslednjih mesecih povabilo predstavnike zainteresiranih javnosti. Podrobno bodo preučili vse prednosti in pomanjkljivosti posameznih ukrepov.

V izzivih je treba iskati priložnost

Osrednja tema letošnjega jubilejnega kongresa, ki se ga je udeležilo kar 300 računovodij, zaposlenih v računovodskih servisi ali drugih podjetjih, je bila »Izziv je priložnost«. K sodelovanju smo povabili deset predavateljev, ki so prvi dan kongresa udeležencem

predstavili pravila varstva osebnih podatkov, računovodski in davčni vidik kriptovalut, priložnosti, ki nam jih ponujajo nove tehnologije, različne davčne in računovodske vidike napotenih delavcev, novosti pri računovodenju najemov, najnovejše informacije o pravnem in računovodskem vidiku oddelitev ter rezultate evropskih plačilnih navad. Na slavnostni večerni prireditvi je predsednik ZRS Aleksander Štefanac podelil certifikate Strokovni vodja računovodskega servisa ter posebna priznanja ZRS udeležencem vseh dvajsetih in zadnjih desetih kongresov. Drugi dan se je začel s tematiko DDV števil in evidentiranja, nadaljeval pa s financiranjem v mobilni banki, spoznavanjem praktičnih primerov davčnih odtegljajev, povečanjem dodane vrednosti podjetja s trikotnikom ravnovesja, povezanimi osebami pri normirancih, reševanjem likvidnostnih težav poslovnih partnerjev s pomočjo tehnologije blockchain, zaključil pa se je s predavanjem o vodenju v kriznih situacijah. [gg](#)

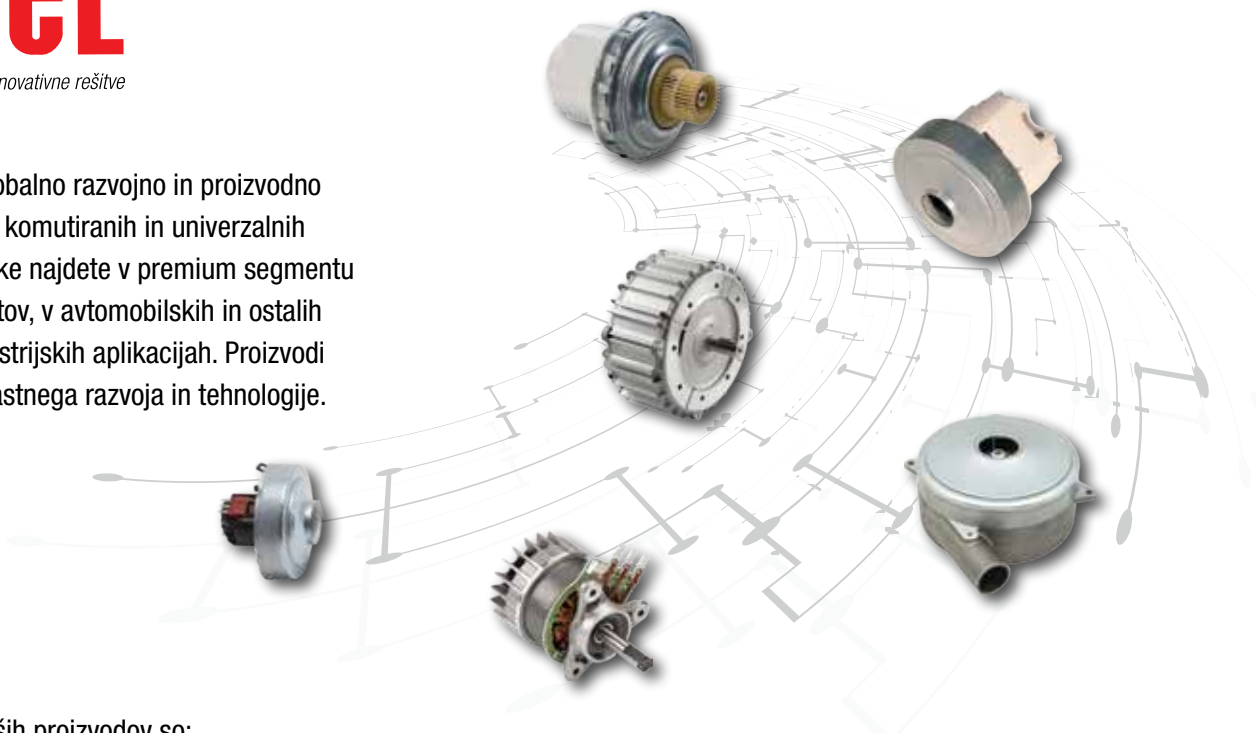
Ministrstvo za finance napoveduje prestrukturiranje davčnih obremenitev v smeri razbremenitve stroškov dela.

Na Kongresu izvajalcev računovodskih storitev je v 20. letih sodelovalo več kot 4.300 udeležencev in 186 predavateljev. Organizatorji so izvedli tudi 10 okroglih miz. Letošnjega jubilejnega 20. kongresa se je udeležilo 300 računovodij, zaposlenih v računovodskih in drugih podjetjih. Vsa prosta mesta zanj so bila zasedena že septembra.

DOMEL

Trajnostne inovativne rešitve

Domel je vodilno globalno razvojno in proizvodno podjetje elektronsko komutiranih in univerzalnih motorjev. Naše izdelke najdete v premium segmentu gospodinjskih aparatov, v avtomobilskih in ostalih komercialnih in industrijskih aplikacijah. Proizvodi so rezultat našega lastnega razvoja in tehnologije.

Glavne prednosti naših proizvodov so:

visok izkoristek, nizek hrup in zanesljivost.

Raznovidne aluminijeve zlitine in širok spekter izdelkov

Skupina Impol je z združitvijo proizvodnje na lokacijah Slovenija, Hrvaška in Srbija največji predelovalec aluminija na Balkanu.

O skupini

Skupina Impol proizvaja izdelke iz aluminija, ki so namenjeni nadaljnji uporabi v različnih industrijah: avtomobilska, transport, prehrabna, farmacevtska industrija, gradbeništvo, strojogradnja ipd. Obvladuje celoten spekter aluminijastih izdelkov: valjane (folije, pločevina, rebrasta pločevina, trakovi, rondele) in stiskane (palice, cevi, profili). Več kot 95 odstotkov izdelkov izvozi na evropski trg, kjer ima v določenih segmentih vodilni tržni delež. Impol je denimo številka ena v Evropi v tržnem deležu palic za kovanje, ki se uporabljajo za izdelavo komponent dinamično obremenjenih delov. Posebnost Impola je raznovrsten prodajni program s široko ponudbo različnih aluminijevih zlitin.

Rast in razvoj

Tradicija poslovanja skupine Impol sega v leto 1825, ko se je na obronkih Pohorja v Slovenski Bistrici začela industrijska proizvodnja. V 50 letih 20. stoletja se je Impol preusmeril iz proizvodnje bakra v aluminij. Večjo rast je skupina doživela na začetku 21. stoletja s pridružitvijo družbe Impol-Seval, a. d. v Srbiji. V letu 2016 se je skupini pridružila še družba Impol-TLM, d. o. o. iz Hrvaške. Skupini Impol

je v zadnjih 40 letih uspelo 6-kratno povečati obseg poslovanja, zgraditi imidž blagovne znamke na zahtevnih zahodnoevropskih trgih in postaviti odlične temelje za nadaljnjo rast in razvoj, kar pa ne bi bilo možno brez intenzivnih vlaganj v razvoj proizvodnje in osvajanje nove tehnologije.

Ključni kazalniki

O dobro zasnovanem poslovnem modelu in uspešnem obvladovanju tržnih zahtev pričajo tudi ključni kazalniki. V letu 2017 je skupina Impol dosegla 666 milijonov evrov prometa, 62 milijonov EBITDA in 54.000 evrov dodane vrednosti po zaposlenem in 95 odstotkov izvoza na tuje trge. Skupina zaposluje 2.300 ljudi.

Izdelki prihodnosti

Aluminijevi izdelki so izdelki prihodnosti, kar ugotavljajo proizvajalci številnih dobrin. Najbolj udaren je aluminijev prodor v avtomobilsko industrijo. Aluminij je namreč lažji od jekla, ima odlične obdelovalne lastnosti in bolje absorbira silo. Omogoča znižanje teže avtomobilov za kar 40 odstotkov in s tem tudi pripomore k zmanjšanju porabe goriva. Skupina Impol se intenzivno usmerja tudi v recikliranje aluminija, saj z recikliranjem aluminij ne izgubi ničesar.

Ima visoko notranjo materialno vrednost, zaradi česar ga je ekonomsko vredno vrniti v zanko, ki obsega ekstrakcijo kovin, uporabo in recikliranje.

Usmerjenost v prihodnost

Skupina Impol gradi na 190-letni tradiciji. Je eno najstarejših slovenskih podjetij in šesti največji slovenski izvoznik. Vodstvo poudarja pomen strateške usmerjenosti v prihodnost, kar dokazuje z jasno razdelano strategijo. Veliki cilj skupine Impol do leta 2025 je doseči obseg prodaje v višini milijarde evrov, pri čemer bo povečal proizvodnjo iz današnjih 230.000 ton izdelkov na 400.000 ton izdelkov.

Ustanavlja se sklad zasebnega kapitala ALFI 2

Skupina KF Finance se je odločila ustanoviti sklad zasebnega kapitala ALFI 2. O skladu, razlogih za ustanovitev in aktivnostih za pridobitev pomembnih vlagateljev iz EU smo se pogovarjali s Tonetom Pekoljem, partnerjem v družbi KF Finance, in bodočim direktorjem v družbi ALFI 2, d. o. o., ki bo upravljala sklad zasebnega kapitala ALFI 2.

Zakaj ste se odločili za ustanovitev sklada zasebnega kapitala ALFI 2?

V okviru poslovanja skupine KF Finance zaznavamo vedno večjo potrebo po lastniškem financiranju malih in srednjih podjetij. Minula kriza je mnoge podjetnike izučila, da je tradicionalno bančno financiranje le eden od možnih načinov financiranja in da podjetja za zagotavljanje stabilnega razvoja potrebujejo tudi ustrezen nivo kapitala.

Ali menite, da je na trgu dovolj priložnosti?

Vsekakor; zaznavamo namreč vrzel na trgu za posle v velikosti med 2 in 10 mio EUR (premajhni posli za tujce, domač trg pa ni razvit). Eden od pomembnih dejavnikov je tudi, da prva generacija slovenskih podjetnikov prihaja v leta, ko rešujejo težavo nasledstva in so pripravljeni svoja podjetja prodati, oz. odpreti vrata drugim investitorjem. Dejstvo je tudi, da mnoga slovenska podjetja znajo razviti in izdelati dober produkt, primanjkuje pa znanja iz področja financ, upravljanja in internacionalizacije podjetja in to so področja, ki jih bomo še posebej razvijali. Dodaten razlog pa je tudi Slovenski naložbeni program kapitalne rasti (The Slovene Equity Growth Investment Programme - SEGIP), ki sta ga pripravila SID banka in Evropski investicijski sklad (EIF), kamor smo se tudi mi prijavili in ravno sovпада z vsemi ostalimi navedenimi dejavniki. Del sredstev, razpoložljivih v okviru programa, v obsegu najmanj 40 milijonov evrov, bo namreč namenjen prav za razvoj skladov zasebnega kapitala v Sloveniji.

Kdaj bo sklad zaživel?

Pričakujemo, da bo sklad registriran do konca letošnjega leta in da bo v polnem obsegu zaživel z začetkom leta 2019.

Koliko velik bo sklad?

Cilj je, da naredimo sklad, ki bo imel investicijski potencial v višini okoli 100 mio EUR.

Kakšna podjetja bodo zanimiva za sklad?

Ciljna podjetja so predvsem slovenska podjetja s potencialom za rast, širitev in razvoj. Praviloma bomo kupovali večinske lastniške deleže, pri čemer bo posamezna investicija v rangi med dva in deset milijonov evrov. Radi bi bili partner tudi pri MBO in pri medgeneracijskih prenosih.

Ali imate določene kakšne omejitve glede industrije, v kateri podjetje deluje?

Sklad se glede industrij ne bo vnaprej omejeval. Ključno je, da imajo potencialna podjetja zdrav denarni tok, vzdržno preteklo rast, dobro idejo in izvozno usmerjenost.

Kakšni so cilji sklada?

Sklad bo ustanovljen za obdobje desetih let, pri čemer je prvih pet let obdobje, ko sklad lahko investira, zadnjih pet let pa je obdobje, ko sklad prodaja lastniške deleže oz. izvaja izstopa iz naložb. Cilj sklada je ustvarjanje kapitalnega donosa. Med lastništvom v podjetju bo ekipa sklada zato aktivno upravljala naložbo in pomagala ustvarjati vrednost s strateškimi in operativnimi izboljšavami poslovanja ciljnega podjetja. Interes sklada je, da se podjetje razvija in izboljšuje, saj bo le na ta način lahko doseglo nivo, da bo pripravljeno na prodajo in bo zanimivo za druge potencialne investitorje. Sklad bo ostal v lastništvu podjetja praviloma med 5 in 8 let, ko sledi izhod iz naložbe.

Kakšni so pričakovani donosi?

Povprečna donosnost skladov zasebnega kapitala je bila v zadnjem desetletju precej višja od donosnosti ameriškega indeksa S&P 500, ki velja za primerjalni indeks, ko je govor o dogajanju na borzah. Skladi zasebnega kapitala so tako premagali vse druge naložbene razrede v zadnjem desetletju, saj je njihova povprečna letna donosnost (CAGR) od konca leta 2005 znašala kar 13,7 odstotka.

»Nameravamo narediti sklad, ki bo imel investicijski potencial v višini okoli 100 mio EUR,« pravi Tone Pekolj, direktor ALFI 2, d. o. o. .

Kontakt:

Mag. Tone Pekolj, direktor ALFI 2, d. o. o.

GSM: 031 519 104

Email: tone.pekolj@alfi.si

Foto: Aktiv Simbio

Ukrepi so nujni, idealne rešitve pa ni

»Sistem z več shemami naj bi prinesel konkurenco na tem področju, a se je sprevrgel v absurd, saj se cene embalažnine znižujejo do take mere, da ne pokrivajo vseh stroškov ravnanja z odpadno embalažo,« razmišljajo v podjetju Simbio. V Gorenje Surovina na problematiko opozarjajo že dolgo in pravijo, da bo zakon zadeve samo še poslabšal.

Nina Šprohar

Eden od virov težav je tudi deljena odgovornost med družbami za ravnanje z odpadki in izvajalci javne službe.

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je 12. oktobra dalo v javno obravnavo interventni zakon za reševanje problematike nakopičene odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč. Po prejetih pripombah so predlog zakona popravili in ga ponovno dali v javno obravnavo. Predlog predvideva, da bo država stroške odvoza embalaže poravnala sama in jih kasneje izterjala od tistih, ki svojega dela niso opravili. Na dan uveljavitve zakona za odpadno embalažo, ki se nahaja na lokacijah izvajalcev javne službe in je družbe za ravnanje z odpadke niso prevzele, poskrbi država. »Trenutna situacija predstavlja tveganje za zdravje ljudi in onesnaženje okolja ter onemogoča doseganja okoljskih ciljev na področju ravnanja z odpadki,« pravijo na ministrstvu. Zavezanci, ki morajo plačevati stroške ravnanja z odpadno embalažo, lahko to obveznost izpolnijo na dva načina: ali se vključijo v skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo ene od družb za ravnanje z odpadno embalažo ali pa pod pogoji,

kot jih določa uredba, vzpostavijo individualni sistem ravnanja z odpadno embalažo. »Višino embalažnine določa družba za ravnanje z odpadno embalažo, ki z vsakim posameznim zavezancem, ki se želi vključiti v njen skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo, o tem sklene pogodbo. Družbe za ravnanje z odpadno embalažo delujejo kot gospodarske družbe, višina embalažnine pa vpliva na odločitev posameznega zavezanca, s katero družbo bo podpisal pogodbo. Glede na zavezančovo obveznost plačevanja vseh stroškov ravnanja s komunalno odpadno embalažo bi morala biti embalažnina določena tako visoko, da bi te stroške dejansko pokrila,« je zapisano v osnutku Zakona o interventnih ukrepih pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami.

Zakon med drugim tudi izključuje uporabo določb Zakona o javnem naročanju, zato bo ministrstvo ustrezno osebo, ki bo v imenu države poskrbela za

odpadke, poiskalo samo. Minister za okolje in prostor Jure Leben pravi, da bi »odpadno embalažo in sveče lahko začeli odvažati v začetku februarja«, do takrat pa želijo urediti začasno skladiščenje teh odpadkov. Poleg sanitetnega in okoljskega problema predstavlja trenutno stanje tudi varnostni problem, saj komunalna podjetja ne morejo več zagotavljati požarne varnosti, Leben pa opozarja, da se »Slovenija utaplja v odpadkih«. Zato je ministrstvo pripravilo predlog Uredbe o spremembi Uredbe o embalaži in odpadni embalaži, vlada pa je to uredbo 25. oktobra 2018 sprejela. Nova določila Uredbe o embalaži in odpadni embalaži predvidevajo, kako lahko izvajalci javne službe zbiranja in obdelave komunalnih odpadkov skladno z Zakonom o javnem naročanju (ZJN-3) v najkrajšem času izberejo izvajalca obdelave odpadkov, ki mu predajo neprevzeto komunalno odpadno embalažo na zalogo. »Država bo to obdelavo skupaj z logističnimi stroški plačala po ceni, ki ne bo presežala 120 evrov z DDV. Zato se bo vključila v dogovor med izvajalcem javne službe in izvajalcem obdelave embalaže kot podpisnik tripartitne pogodbe, v kateri bodo podrobneje določene obveznosti posameznega podpisnika pogodbe,« razloži Sebastijan Zupanc, direktor GZS - Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG).

»Sistem z več shemami se je sprevrgel v absurd«

Helena Kojnik, predstavnica za odnose z javnostmi v podjetju Simbio, ki zagotavlja celovito ravnanje z odpadki v celjski regiji, pa meni, da je predlog zakona dobra osnova za reševanje nakopičenih

težav z odpadno embalažo in odpadnimi nagrobnimi svečami. »Pozitivno je tudi to, da je MOP sprejel spremembo Uredbe o embalaži in odpadni embalaži, saj ta sprememba omogoča sprotno reševanje problematike neprevzete odpadne embalaže. Ne glede na to, pa je prenova celotnega sistema ravnanja z odpadno embalažo nujna,« komentira Kojnikova. Zakaj država ni ukrepala že prej, težko komentira. »Mi MOP prek ZKG že več let opozarjamo na težave in nedelovanje sistema. Je pa stanje zelo resno, saj je pri nas trenutno neprevzetih približno 1.000 ton odpadne embalaže in 220 ton odpadnih nagrobnih sveč, kar bistveno presega skladiščne kapacitete, ki smo jih dolžni zagotavljati po veljavni zakonodaji,« pravi.

Kojnikova doda, da izkušnje iz preteklosti kažejo, da sistem ravnanja z odpadno embalažo ni optimalen in je potreben temeljitih sprememb. »Sistem je preveč odvisen od nihanja cen sekundarnih surovin. Država mora zagotavljati delovanje sistema, ne glede na to, ali je na trgu interes za posamezne materiale ali ne. Sistem z več shemami naj bi prinesel konkurenco na tem področju, a se je sprevrgel v absurd, saj se cene embalažne znižujejo do take mere, da ne pokrivajo vseh stroškov ravnanja z odpadno embalažo,« razmišlja Kojnikova. »Menimo, da je eden od virov nastalih težav tudi deljena odgovornost med družbami za ravnanje z odpadki in izvajalci javne službe, zato se zavzemamo, da se komunalna in nekomunalna odpadna embalaža rešujeta v okviru dveh ločenih sistemov. Prav tako je treba bistveno zmanjšati količino embalaže, dane na trg, za katero ni treba zagotavljati

Foto: arhiv Gorenje Surovina

»Sistem generalno ni slab, vendar pa zaradi pomanjkljive zakonodaje ne deluje in na to opozarjamo že desetletje,« pravi Jure Fišer, direktor podjetja Gorenje Surovina.

Kar je bilo včeraj konkurenčna prednost, je danes konkurenčna nujnost

»Pomen kakovosti komunalnih storitev narašča,« pravi Miran Lovrič, predsednik GZS - Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG). Na komunalni konferenci, ki je letos potekala 20. in 21. septembra v Podčetrtku, so se osredotočali na dva vidika kakovosti, tehničnega in funkcionalnega. »V spremenjenih razmerah ni dovolj, da storitve zgolj zadostujejo standardom, temveč morajo biti tudi izvedene tako, da izpolnijo zahteve in pričakovanja uporabnikov,« pravi Lovrič, ki meni, da lahko komunalna podjetja »s kakovostnim in družbeno odgovornim izvajanjem javnih storitev ter oblikovanjem uporabnikom prilagojene ponudbe dosegajo visoko zadovoljstvo uporabnikov ter razvijejo trajen odnos obojestranskega zaupanja, prihajajoče spremembe pa izkoristijo za uspešnejše poslovanje«.

Skrb, da so storitve izvedene tako, da najbolje zadovoljijo zahteve in pričakovanja uporabnikov, je zlasti pomembna strateška naloga komunalnih podjetij, ki imajo na lokalni ravni monopolen položaj in so zato podvržena drugačni dinamiki odnosa med ponudnikom in uporabnikom kot v zasebnem sektorju. »Zanimivo in aktualno programsko vsebino so z različnih zornih kotov osvetlili zanimivi govorniki in vrhunski strokovnjaki, ki so na praktičnih primerih prikazali, da je zagotavljanje kakovosti temeljni gradnik vseh poslovnih procesov in da je tisto, kar je bilo še včeraj konkurenčna prednost, danes konkurenčna nujnost,« pravi Sebastijan Zupanc, direktor ZKG. Doda, da imajo prav komunalna podjetja unikatno možnost

spodbujanja družbene odgovornosti in trajnostnega ravnanja na širši ravni, zato je pomembno, da ta status tudi udeležajo in ga nadgrajujejo skladno s potrebami in pričakovanji uporabnikov.

V ospredju obvladovanje poslovnih procesov

Zupanc izpostavi, da se je spremenilo tudi razumevanje tega, kako se kakovost storitev doseže in zagotovi. »Kakovost ni le tehnični problem, ampak vse bolj tudi problem človeških virov. Prav tako velja načelo, da je proces dela najučinkovitejši takrat, kadar je dobro upravljan,« razloži. Posebna pozornost je bila namenjena celovitemu obvladovanju poslovnih procesov in zagotavljanju kakovostnega poslovanja podjetja kot celote. »Udeleženci konference so spoznali, kako vgraditi model odličnosti v poslovanje podjetja in kakšna je dodana vrednost za komunalna podjetja ter kako v programe izboljšanja kakovosti vključiti vse zaposlene,« doda Zupanc. Kakovost storitev je tesno povezana z možnostmi izvajalca, da izpolni oziroma preseže zahteve in pričakovanja uporabnikov, način zagotavljanja storitev pa je pogosto enako pomemben kot sam rezultat storitvenega procesa. Pozitivne izkušnje uporabnikov krepijo ugled komunalnih podjetij, zadovoljstvo in zvestobo uporabnikov, zaradi česar se razvija trajen odnos obojestranskega zaupanja in tudi večja toleranca v primeru morebitnih težav pri zagotavljanju storitev.

Foto: arhiv Gorenje Surovina

Foto: Arhiv Simbio

»Pri nas je trenutno neprevzetih približno 1.000 ton odpadne embalaže in 220 ton odpadnih nagrobnih sveč, kar bistveno presega skladiščne kapacitete,« opozarja Helena Kojnik.

»Dnevno dobivamo klice iz različnih komunalnih podjetij, saj sploh ne morejo več legalno opravljati svoje dejavnosti,« opozarja Sebastijan Zupanc, direktor ZKG.

predpisanega ravnanja z odpadno embalažo s sedanjih 15 ton na, na primer 1 tona,« doda Kojnikova. Problematične so tudi nagrobne sveče. »Pri svečah bi bilo treba dosledno evidentirati dajanje sveč na trg (preprečevanje črnega trga), ministrstvo pa naj določi deleže po shemah ter striktno nadzira izvajanje obveznosti vseh deležnikov,« oceni.

V Celju se zavedajo, da je možnih rešitev veliko.

»Pri ravnanju s komunalnimi odpadki je evidentno, da imamo primanjkljaj zmogljivosti za energetske izrabo odpadkov. Kljub temu, da je naša vizija družba brez odpadkov in da moramo v največji možni meri izrabiti materiale v njih, je najbrž jasno, da vseh nikoli ne bomo mogli v celoti reciklirati,« pravi Kojnikova in doda, da je energetski potencial nerekiclabilnih odpadkov smiselno izrabiti s termično obdelavo in ga tako izkoristi kot vir energije. »V Celju imamo to rešeno s prvo toplarno za komunalne odpadke v Sloveniji - s Toplarno Celje,« zaključuje.

»Zakon v predlagani obliki situacije ne bo rešil«

Jure Fišer, direktor podjetja Gorenje Surovina, meni, da zakon v predlagani obliki ne bo rešil situacije, temveč bo težave samo poglobil. »Glede na količine odpadne embalaže, ki je nakopičena pri izvajalcih javne službe in je do konca leta predvidena na 30.000 ton, časa za reševanje problematike ni več veliko. Pristojne organe smo leta in leta opozarjali na napake v sistemu ter jih pozivali k ustrezni ureditvi sistema, pa se do danes zadeve žal niso primerno uredile. O razlogih, zakaj, težko presojam,« opozarja Fišer. Kakšne izboljšave bi bile torej primerne? »V prvi vrsti je nedvomno nujna ustrezna zakonska ureditev. Sistem generalno ni slab, vendar pa zaradi pomanjkljive zakonodaje ne deluje in na to opozarjamo že desetletje,« pravi Fišer in doda, da »rešitve vidimo v zagotovitvi sredstev za ravnanje s presežnimi količinami odpadne embalaže, za katere zaradi slabe

zakonodaje, ki predpisuje prag obveznosti šele pri 15 tonah, trenutno ne plača nihče«.

Meni, da je nujna tudi vzpostavitev transparentnosti sistema v panogi ravnanja z odpadno embalažo, predvsem z zakonito objavo deleža prevzemanja odpadne embalaže, uvedbo tehtanja pri zbiranju odpadne embalaže pri izvajalcih javne službe ter s predajo ustrezne odpadne embalaže, ki ne vsebuje drugih komunalnih odpadkov. Fišer se zaveda, da vseh odpadkov ni mogoče predelati. »Sežigalnica ni prva rešitev za vse odpadke, je pa nedvomno rešitev za določene - po hierarhiji odpadkov podjetja, ki se ukvarjamo s predelavo odpadkov, stremimo k čim večjemu deležu snovne predelave, torej reciklaže. To velja v veliki meri tudi za odpadno embalažo. Je pa dejstvo, da reciklaža za nekatere odpadke ni mogoča in je edina rešitev, ki prepreči odlaganje odpadkov, energetska izraba. V prihodnosti bo tako prav gotovo treba razmišljati tudi o sežigalnici,« še pove.

Idealne rešitve ni

Da je potrebna intervencija države, se strinjajo vsi. »Situacija v Sloveniji je trenutno nevzdržna,« komentira Zupanc. »Nekatere družbe za ravnanje z odpadki so prekinile s prevzemom odpadne embalaže, mi pa smo ministrstvo že celo leto opozarjali, da so nujno potrebni sistemski ukrepi, saj se je že takrat začelo ustavljati pri nekaterih komunalnih podjetjih,« pravi in doda, da se je zatem stanje le še stopnjevalo do te točke, da odpadke prevzemata samo še dve podjetji za ravnanje z odpadno embalažo, ostala podjetja pa ne več. Vsak dan v Sloveniji nastane približno 380 ton embalaže, kar je v 10 dneh skorajda 4.000 ton, skladišča pa so polna. »Ministrstvo obljublja ukrepe v obliki interventnega zakona, ki bo, če bo sprejet, začel veljati šele februarja, kaj do takrat, pa ne vemo. Ministra smo na to opozorili, poudarili, da je treba

odreagirati takoj, ne zgolj z interventnim zakonom, saj je februar še daleč. Dnevno dobivamo klice iz različnih komunalnih podjetij, saj sploh ne morejo več legalno opravljati svoje dejavnosti in vse te odpadke skladiščijo v skladiščih in zbirnih centrih, vendar tudi tam kmalu ne bo več prostora. Obstaja resno tveganje za onesnaženje okolja, širjenje nalezljivih bolezni, v embalažo se zarejajo ščurki in glodavci, če omenimo le nekaj groženj, ki jih predstavlja neprevzeta odpadna embalaža. Veseli nas, da je minister Jure Leben prisluhnil našim pozivom in so danes že v veljavi določila embalažne uredbe, ki omogoča komunalnim podjetjem predajo nakopičene embalaže obdelovalcem odpadkov, stroške te oddaje pa bo poravnala država,« je povedal.

Tako ni bojazni, da bodo na ulicah ostajali odpadki, saj Zupanc meni, da bodo komunalna podjetja še vedno pobirala odpadke iz gospodinjstev. Vendar pa je te odpadke treba skladiščiti na primernem mestu, kjer je lahko urejen tudi nadzor nad njimi, in zagotoviti sproten odvoz k predelovalcem, za kar bi morala poskrbeti država s sistemskimi rešitvami. Ta pa trenutno deluje kontradiktorno, kot pravi Zupanc. »Inšpektorji na terenu kaznujejo komunalna podjetja za nepravilno skladiščenje embalaže, po drugi strani pa država ni poskrbela za odvoz taiste embalaže. To je

skregano z vso logiko. Mi upamo in verjamemo, da bo minister našel sistemske rešitve za ravnanje z odpadno embalažo. Vemo, da se tega sicer ne da doseči kar čez noč, po drugi strani pa ne moremo mimo dejstva, da komunalna podjetja ne morejo več nemoteno opravljati svojega dela,« pravi Zupanc. **gg**

Foto: Arhiv Simbio

PRODAMO

Poslovni prostor v Izoli

Lokacija: **Industrijska cesta 13, Izola**

Leto izgradnje: **1976**

Zadnja obnova: **2006**

Energetska informacija: **91 kWh/m²a**

Zemljišče: **860 m²**

Etaža: **pritličje + 1. nadstropje**

Neto tlorisna površina: **660 m²**

- razstavni salon: **220 m²**
- skladišče: **220 m²**
- pisarna: **220 m²**

Cena: **590.000 EUR**

Poslovni prostori obsegajo razstavni salon in skladišče v pritličju ter pisarniški prostori, čajna kuhinja in toaletni prostori v nadstropju. Lastno parkirišče je urejeno pred objektom.

HETA ASSET RESOLUTION

Prostori namenjeni za trgovsko ali storitveno dejavnost se nahajajo na odlični lokaciji v industrijski coni v Izoli, le 500 m od priključka na hitro cesto Koper-Izola-Piran.

Več informacij najdete na naši spletni strani, kjer se lahko tudi prijavite za ogled.

ATRAKTIVNA PONUDBA NEPREMIČNIN

SODOBNA POSLOVNA STAVBA V NAJVEČJI POSLOVNI CONI SRBIJE

Poslovna stavba se nahaja v Novem Beogradu, največji poslovni coni v Srbiji. Poslovna stavba je večinoma oddana v najem, sestavlja jo pisarniški del (K+ P+ 4N) ter avtosalon (K+ P+ Galerija).

NETO TLORISNA POVRŠINA STAVBE: 12.826,00 m²

SKUPNA POVRŠINA ZEMLJIŠČA: 6.606,00 m²

LETO IZGRADNJE: 2008

PARKIRNA MESTA: Parkirna mesta pred objektom in v podzemni garažni hiši

CENA: 12.500.000,00 € + davek

ZEVEJUJOČE ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO LASTNIŠKEGA DELEŽA ALI NEPREMIČNINE

ZEMLJIŠČA ZA GRADNJO CENTRALNIH DEJAVNOSTI ZADAR

Zemljišče ima odlično lokacijo v novejši poslovni coni Gaženica v zaledju Zadra. Poslovna cona se hitro razvija, je dobro komunalno opremljena in odlično prometno povezana. Na zemljišči je dovoljena gradnja skladiščno-prodajnih objektov in komunalne infrastrukture.

SKUPNA POVRŠINA ZEMLJIŠČA: 21.693,00 m²

CENA: 2.200.000,00 € + davek

MODERN STANOVANJSKO-POSLOVNI KOMPLEKS NA SLOVENSKI OBALI

Sredi urbanega udobja na slovenski obali, na izredni lokaciji v Kopru tik ob krožnem križišču Ferrarske ulice in Kolodvorske ceste se nahaja stanovanjsko-poslovni kompleks. Objekt, zgrajen leta 2013, sestavlja 164 stanovanj z različnimi tlorisnimi rešitvami od 38 do 152 m² neto površine, 29 poslovnih prostorov (v 3. gradbeni fazi), 417 parkirnih mest ter 166 shramb.

NETO TLORISNA POVRŠINA STAVBE: 27.620,00 m²

SKUPNA POVRŠINA ZEMLJIŠČA: 5.410,00 m²

LETO IZGRADNJE: 2013

CENA: 25.000.000,00 € + pripadajoči davek

ZEMLJIŠČE NA ELITNI LOKACIJI OB MORJU – LADJEDELNICA IZOLA

Zemljišče Ladjedelnica Izola se nahaja ob morju v Izoli, v neposredni bližini starega mestnega jedra, je lahko dostopno, komunalno opremljeno ter opredeljeno za turistično dejavnost.

NETO TLORISNA POVRŠINA STAVBE: 8.669,00 m²

SKUPNA POVRŠINA ZEMLJIŠČA: 42.054,00 m²

LETO IZGRADNJE: 1960

LETO PRENOVE: 1980

CENA: 9.000.000,00 € + davek

NEZEVEJUJOČE ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO NEPREMIČNINE

PREMIUM ZEMLJIŠČE ZA POSLOVNO-STANOVANJSKO GRADNJO V CENTRU LJUBLJANE

Zemljišče predstavlja večji del PE1 sprejetega OPPN 173 Parmova, ki predvideva gradnjo 6-ih stavb višine od 14 – 52,5 m. Skupna zmogljivost prostorske enote je 330 stanovanj na 37.000 m² bruto tlorisnih površin nad terenom in 29.500 m² bruto tlorisnih površin kletnih etaž.

SKUPNA POVRŠINA ZEMLJIŠČA: 12.909 m²

CENA: 2.600.000 € + davek

STAVBNO ZEMLJIŠČE KOZOLCI V KRANJU

Zemljišče se nahaja na eni od glavnih vstopnih točk v mesto Kranj, v bližini zelenih površin. Namenjeno je gradnji večstanovanjskih bivalnih objektov s spremljajočimi poslovnimi dejavnostmi. S svojo lego, dostopnostjo in bližino urbanega udobja predstavlja odlično investicijsko priložnost.

SKUPNA POVRŠINA ZEMLJIŠČA: 26.622,00 m²

CENA: 3.000.000,00 € + davek

Slovenska podjetja manj občutijo posledice zapoznelih plačil

Čeprav so zamude pri plačilih poslovnih kupcev v Sloveniji daljše kot v Evropi, slovenska podjetja prizadenejo manj kot družbe v ostalih evropskih državah.

»V povprečju zamuja plačilo vsakega petega računa, vendar so strokovnjaki potrdili pozitiven trend za Evropo, kar se tiče plačilnih navad,« pojasnjuje direktorica podjetja EOS KSI Natalija Zupan. Tudi rezultati za Slovenijo kažejo, da je v povprečju petina računov plačanih z zamudo. Za podjetja so poleg izkoriščanja dobaviteljskih posojil največja težava slabe terjatve s strani lastnih strank.

Zamude v Sloveniji presegajo evropsko povprečje

Če poglobljeno pogledamo plačilne navade poslovnih kupcev v evropskih državah, te v povprečju zamujajo 21 dni, medtem ko slovenska podjetja na plačila poslovnih strank čakajo pet tednov po zapadlosti. Tudi pri dogovorjenih plačilnih rokih so slovenska podjetja nad evropskim povprečjem, ki znaša

38 dni, medtem ko imajo poslovni kupci v Sloveniji velikodušnih 52 dni rok plačila.

Slovenska podjetja se proti neplačnikom najraje borijo sama

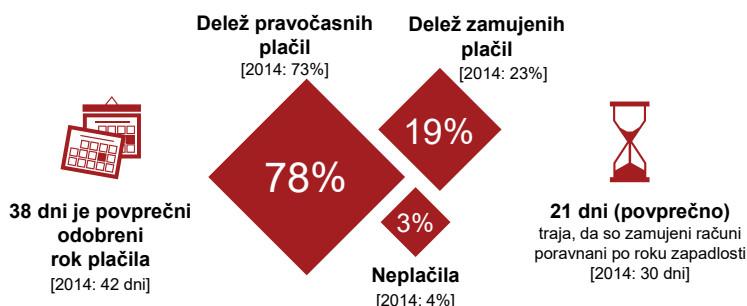
Poleg vzrokov popolnoma finančne narave podjetja menijo, da lahko pozna plačila strank povzročijo tudi organizacijski razlogi, kot so tehnične težave, nepravilnosti pri izdajanju računov ali človeška napaka. Kar tretjina poslovnih kupcev pa s plačilom računov zamuja namerno.

»Kljub nadpovprečno dolgim plačilnim rokom in podpovprečnim deležem pravočasnih plačil pa slovenska podjetja mnogo manj občutijo posledice zapoznelih plačil kot evropski sosedje, pa naj bo to v obliki izgube dobička, težavah z likvidnostjo ali celo ogroženim obstojem,« navaja izsledke raziskave za Slovenijo Natalija Zupan. Morda zaradi tega slovenska podjetja pri upravljanju terjatev redkeje sodelujejo z zunanji ponudniki finančnih storitev kot v drugih državah. Večina slovenskih podjetij terjatve upravlja interno.

*EOS KSI, Upravljanje terjatev d.o.o.
Letališka cesta 33, 1000 Ljubljana, Slovenia
Telefon: +386 1 3000-500 | info@eos-ksi.si*

Plačilne navade od 2014 do 2018: Pozitivni trend v Evropi PRAVNE OSEBE

Vir: EOS Raziskava "Plačilne navade v Evropi" 2018

Razlogi za slabe plačilne navade v Evropi

Vir: EOS Raziskava "Plačilne navade v Evropi" 2018

Zaposlite kandidata s pomočjo subvencije

V zadnjih letih so programi aktivne politike zaposlovanja postali pomemben del razvoja trga dela in tudi nudenja pomoči gospodarstvu.

Petra Mauer

Delodajalci lahko pridobijo nepovratna sredstva za zaposlitev nove osebe.

Ukrep Trajno zaposlovanje mladih je namenjen mladim do 30. leta starosti, ki so prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb.

Brezposelnim in iskalcem zaposlitve programi aktivne politike zaposlovanja ponujajo možnosti, s katerimi lahko hitreje in bolj učinkovito najdejo službo, prepoznajo svoje prednosti, kompetence, se dodatno izobrazijo, medtem ko delodajalce spodbujajo k zaposlovanju oziroma jih motivirajo, da zaposlijo nov kader.

Cilj izvajanja programov aktivne politike zaposlovanja je zmanjšati število brezposelnih ter povečati njihovo zaposljivost (predvsem mladih, starejših, nizko izobraženih ter dolgotrajno brezposelnih), med drugim pa tudi seznaniti delodajalce z možnostmi pridobitve nepovratnih sredstev, ki nemalokrat olajšajo odločitve za zaposlitev nove osebe.

Veste, kaj vse je na voljo?

Aktualni ukrepi aktivne politike zaposlovanja, med katere spadajo subvencije za delodajalce ter usposabljanja in izobraževanja brezposelnih, omogočajo sodelovanje med zavodom za zaposlovanje, delodajalci in iskalcem zaposlitve. Na voljo je precej ukrepov, s

Predpisan postopek za delodajalce, ki želijo kandidirati na javnem povabilu in zaposliti brezposelno osebo s pomočjo subvencije

Delodajalec:

- pregleda javno povabilo in preveri, ali ustreza pogojem za pridobitev subvencije,
- zavodu za zaposlovanje sporoči prosto delovno mesto (elektronsko, prek portala: www.zadelodajalce.si),
- izbere ustreznega kandidata izmed tistih, ki mu jih napoti zavod ter ga o tem obvesti,
- odda ponudbo na javno povabilo (elektronsko, prek portala: www.zadelodajalce.si),
- podpiše pogodbo o dodelitvi sredstev,
- zaposli izbranega kandidata,
- predloži zahtevek za izplačilo.

pomočjo katerih delodajalci lažje sprejmejo odločitev o povečanju kolektiva ter v ekipo zaposlenih sprejmejo novo osebo.

Kako do subvencije za nove zaposlitve?

Preverite, ali ste upravičeni do subvencije za nove zaposlitve oziroma do povrnitve prispevkov za novozaposlene sodelavce. Predstavljamo vam nekaj programov, sofinanciranih iz Evropskega socialnega sklada, ki omogočajo pridobivanje nepovratnih sredstev za zaposlitev brezposelnih.

Program Zaposli.me je namenjen spodbujanju zaposlovanja oseb, prijavljenih v evidenci brezposelnih, starejših od 50 let ter starejših od 30 let, ki so nizko izobražene ali dolgotrajno brezposelne osebe oziroma se bodo po vključitvi v programe socialne aktivacije ponovno aktivirale na trgu dela. Delodajalec lahko pridobi subvencijo za zaposlitev, katere višina je odvisna od izpolnjevanja kriterijev brezposelne osebe in znaša od 5 do 7 tisoč evrov.

Ukrep Trajno zaposlovanje mladih je namenjen mladim do 30. leta starosti, ki so prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb. Višina subvencije za zaposlitev za nedoločen čas znaša 5 tisoč evrov.

Foto: AktivZRSZ

Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice omogočajo delodajalcu, da lahko pridobi subvencijo za zaposlitev brezposelnih, ki so zaključili praktično usposabljanje v programu Učne delavnice. Subvencija znaša 4 tisoč evrov za najmanj 6-mesečno zaposlitev ali 8 tisoč evrov za najmanj enoletno zaposlitev brez prekinitev.

Svoje znanje in izkušnje lahko v kolektiv prinesejo starejše osebe, ki imajo že osvojene veščine za konkretna dela in naloge, ki so potrebne za opravljanje poklica. Zakaj jim ne bi dali priložnost tudi vi in jih zaposlili s pomočjo programa Aktivni do upokojitve? Če ustrezate pogojem v javnem povabilu in bi radi zaposlili brezposelno osebo, ki je dopolnila 58 let in

več, potem se pozanimajte o pridobitvi subvencije za njeno zaposlitev za nedoločen čas oziroma najmanj do izpolnitve pogojev za upokojitve. Subvencija znaša 11 tisoč evrov. [gg](#)

Dodatne informacije o ostalih programih, rokih za oddajo ponudb ter pridobivanju nepovratnih sredstev za zaposlovanje in tudi za usposabljanje brezposelnih so na voljo na: www.ess.gov.si/delodajalci/financne_spodbude, na brezplačni telefonski številki Kontaktnega centra 080 20 55 ali pri svetovalcih v pisarnah za delodajalce.

Do **8 tisoč evrov subvencije** lahko v okviru programa Učne delavnice pridobijo delodajalci.

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Začuti pravo energijo!

Ne izgublajte energije

Električna energija po vaši meri

E3 PREPROSTI

Po porabi.
Po pavšalu.
Po pravi ceni!

E3 UDOBNI

Ugodno.
Uporabno.
Univerzalno!

E3 ZELENi

Zavestno.
Zavzeto.
Zmerno!

E3 NAPREDNI

Načrtovano.
Namensko.
Nadzorovano!

www.e3.si

080 34 45

Dars leti na krilih gospodarske rasti

»Laična javnost se ne zaveda, kako zahtevna bo gradnja koroškega dela 3. razvojne osi,« pravi dr. Tomaž Vidic, predsednik uprave Darsa.

Zaradi gospodarske rasti se povečuje obseg prometa na avtocestah in hitrih cestah, kar Darsu povečuje prihodke, hkrati pa od njega zahteva ukrepe za obvladovanje rastočih prometnih tokov in nove naložbe.

Za Dars je bilo letošnje leto organizacijsko in naložbeno zelo zahtevno, podobno bo tudi v prihajajočem. Največji izziv bo obvladovanje vztrajno-rastočih prometnih tokov. O tem ter tudi o projektih, ki jih izvajajo ali se nanje pripravljajo, smo se pogovarjali s predsednikom uprave, dr. Tomažem Vidicem.

Vaš najbolj odmeven projekt v zadnjem obdobju je bila uvedba elektronskega sistema cestninjenja za tovorna vozila v prostem prometnem toku, ki pa ga na terenu, na avtocestah in hitrih cestah, ni bilo čutiti.

Bilo je zelo naporno in časovno zahtevno, projekt pa smo izpeljali zelo uspešno. Šlo je za najbolj zahteven projekt v zgodovini Darsa, saj je po svoji naravi zelo svojevrsten. Na velikonočno nedeljo, prvega aprila, smo že v drugi desetinki sekunde zabeležili prvo transakcijo in od takrat zaračunavamo vse prevožene kilometre.

In kakšen je finančni izplen?

Beležimo okoli 12 odstotkov več cestninjenih kilometrov kot pred uvedbo novega sistema. Pričakovali smo 8-odstotno povečanje; do razlike je prišlo zaradi rasti prometa. Pri finančnem izplenu pa je treba upoštevati tudi sorazmerno visoke popuste za ekološka vozila oziroma evro emisijske razrede. Pri motorjih evro 6 znašajo 40 odstotkov, pri evro 5 so 30 odstotkov, pri evro 4 pa 20 odstotkov. Na podlagi dokumentov motorjev ob registraciji tovornih vozil, ki so v novem sistemu obvezne za vsa vozila, smo ugotovili, da je

vozni park vozil, ki se vozi skozi Slovenijo, bistveno boljši, kot smo predvidevali. Samo deset odstotkov vozil ima motorje, slabše od razreda evro 4. Finančno nam emisijski popusti na leto 'odščitajo' 25 milijonov evrov, pozitivno pa je, da s tem znižujemo izpuste toplogrednih plinov, manj je tudi hrupa, saj ni ustavljanja na cestninskih postajah. Poln učinek pa bo dosežen, ko bodo odstranjene vse cestninske postaje, predvidoma prihodnje leto.

Kakšna bo ob koncu leta vrednost pobranih cestnin za tovorna vozila s pomočjo novega sistema?

Okrog 260 milijonov evrov. Ob tem bi želel poudariti, da je vzpostavitev elektronskega sistema cestninjenja za tovorna vozila v prostem prometnem toku ter odstranitve vseh cestninskih postaj in rekonstrukcije vozišč avtocest na njihovih območjih prvi projekt Darsa, za katerega ni državnega poročila, temveč poročilo EFSI iz tako imenovanega Junckerjevega sklada. Je tudi prvi velik infrastrukturni projekt v Sloveniji, ki se financira iz tega sklada. Gre za posojilo Evropske investicijske banke v višini 51 milijonov evrov s poročilom EU. Naslednji velik infrastrukturni projekt, ki se bo po načrtih financiral iz Junckerjevega sklada, pa bo druga cev predora Karavanke. S postopki smo že zelo daleč; vrednost tega kredita Evropske investicijske banke s poročilom EU se bo gibala v višini do 90 milijonov evrov.

Ali letos poslužete uspešno?

Da, prihodki se zaradi rasti prometa – celo pet do deset odstotkov na določenih odsekih – povečujejo tudi pri vinjetah. Pri tovrnem prometu pa bomo beležili štiri-odstotno rast prihodkov. Lansko leto je bilo rekordno – dosegli smo 140 milijonov evrov čistega dobička; letos pričakujemo podoben rezultat.

S katerimi izzivi se trenutno srečujete?

Na osnovi trenutne rasti prometa lahko sklepamo, da bo v naslednjih letih naša najtežja naloga zagotavljanje ustrezne prometne varnosti in čim boljša pretočnost prometa. Širitve avtocest v kratkem ne moremo izvesti; to bomo skušali zagotoviti z drugimi ukrepi. Veliko vlagamo v pametne transportne sisteme. Na odsekih od Lukovice pri Domžalah do ljubljanskega

obroča in naprej do Divače na Primorskem bomo postavili 21 portalov in pol-portalov, sistemov za nadzor in vodenje prometa, ki bodo prispevali k večji pretočnosti prometa. To bo tudi osnova za naslednji projekt, ki ga načrtujemo – uravnavanje hitrosti (Speed Management). Pretočnost je namreč večja pri nižjih hitrostih; ne pri 130 kilometrih na uro, temveč pri 80 do 100, odvisno od sestave prometa in same avtocestne infrastrukture. Dodati pa velja, da se je zaradi rasti prometa število prometnih nesreč na avtocestah močno povečalo. Na srečo gre za manjše trke, zato beležimo upadanje števila smrtnih žrtev. So pa ti trki vedno hujša motnja v prometu.

Razmišljate tudi o dolgoročnih rešitvah?

Načrtujemo povečanje zmogljivosti. V prvem koraku bomo vzpostavili šestpasovnico na račun odstavnih pasov, pri čemer bodo na cesti odstavne niše na razdalji 500 do 700 metrov. Po načrtih bomo razširili avtocestno povezavo na štajerskem in primorskem delu avtoceste – od Krtine pri Domžalah do Logatca. Porušiti in na novo zgraditi bo treba tudi nekaj nadvozov, ki motijo omenjeno širitev. Ker bomo to izvajali ob delujočem prometu, bodo ti projekti potekali postopoma, v več letih. Po načrtih jih bomo začeli v letu 2021. Največji izziv za prihodnja leta pa bo, na kakšen način ob rasti prometa izvajati vsa potrebna obnovitvena dela na obstoječem omrežju. Moramo jih izvajati, ker se je v času finančne krize premalo vlagalo v obnove, zato se je stanje avtocest in hitrih cest rahlo poslabšalo. Samo stanje je sicer še vedno dobro, moramo pa zaustaviti njegovo poslabševanje.

In ljubljanski obroč?

V nekaj mesecih bodo dokončane strokovne podlage za ukrepe na ljubljanskem avtocestnem obroču in vseh štirih priključnih krakih. Ta študija bo osnova za začetek priprave državnih prostorskih načrtov oziroma umeščanja posameznih odsekov šestpasovnic v prostor. Predvidena je tudi tako imenovana tangenta od štajerskega do gorenjskega kraka. Letos pa smo izvedli dva zelo pomembna ukrepa za povečanje pretočnosti prometa. Razširili smo en pas od predora Golovec do priključka Ljubljana – jug in preuredili razcep Kozarje.

Napoveduje se nova finančna kriza. Boste imeli za omenjene obnove in naložbe v prihodnosti dovolj denarja?

V zadnjih treh letih smo prihodke na letni ravni povečali za sto milijonov evrov; s pomočjo cestnin za tovorna vozila in vinjet bomo letos predvidoma zbrali okrog 450 milijonov evrov, v letu 2015 pa smo jih 350. Stagnacija ali rahel padec prometa te ravni ne bosta bistveno znižala, kriza pa bi zagotovo zaustavila rast. Obenem smo v zadnjih letih svoj kreditni portfelj s pomočjo refinanciranja preoblikovali na način, da je tveganje dviga obrestnih mer bistveno manjše. Večina kreditnega portfelja danes temelji na fiksni obrestni meri. Povprečna ponderirana obrestna mera, ki jo plačujemo, pa trenutno znaša le 1,64 odstotka. To je za dolgoročno finančno stabilnost Darsa zelo pomembno.

Kakšni so vaši načrti za leto 2019?

Pripravljamo se na gradnjo odsekov na 3. razvojni osi. Na južnem delu smo že zelo daleč pri pripravi na gradnjo 5,5 kilometra štiripasovne hitre ceste proti Beli krajini od avtocestnega priključka Novo mesto - vzhod do priključka Osrednek. Razpis za gradnjo bomo predvidoma objavili v prvi polovici prihodnjega leta. Na severnem, koroškem delu pa zelo intenzivno izvajamo dela, ki sodijo k pripravi na gradnjo. Pri tem se je treba zavedati, da je koroška hitra cesta – od avtoceste A1 pri Šentrupertu do Slovenj Gradca – zelo zahteven projekt. Na 31,5 kilometra štiripasovne hitre ceste bo pet predorov, štirje pokriti vkopi, tri galerije, kar 26 viaduktov in osem mostov. Po težavnosti bo enako zahtevna, kot je bila gradnja avtoceste prek Trojan, pri čemer je odsek od Vranskega do Blagovice dolg le polovico odseka od Šentruperta do Slovenj Gradca. Pričakovanja v regiji so, da se začne graditi čim prej. Mi se trudimo po najboljših močeh, zato čim več postopkov izvajamo vzporedno. Ne smemo pa hiteti na račun kakovosti; projekt želimo izvajati in dokončati v skladu s pravili stroke.

Premajhna skrb za duševno zdravje zaposlenih

V zadnjih treh letih je le petina podjetij povečala finančna sredstva, namenjena ukrepi za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja zaposlenih.

Julija Peklar, Izobraževalno raziskovalni inštitut Ljubljana

V kvantitativnem delu raziskave je sodelovalo 173 podjetij s celotnega območja Slovenije, izvajali pa so se tudi polstrukturirani intervjuji, v katerih je sodelovalo 7 podjetij, ki kot pilotska podjetja sodelujejo v projektu NAPREJ.

V okviru projekta »Celovita psihosocialna podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (NAPREJ) – Zdravo in aktivno v prihodnost!« je bila v začetku leta 2018 med podjetji s celotnega območja Slovenije izvedena raziskava z naslovom »Ugotavljanje potreb delodajalcev na področju ohranjanja in krepitev duševnega zdravja zaposlenih«. Izsledki raziskave predstavljajo eno izmed podlag za razvoj Programa celovite podpore podjetjem za obvladovanje in preprečevanje psihosocialnih dejavnikov tveganj (t. i. Program PSDT), ki se v sklopu projekta NAPREJ izvaja med več kot 11.000 zaposlenimi v sedmih pilotskih podjetjih s sedežem v kohezijski regiji Vzhodna Slovenija in v katerem se v treh letih izvajanja pričakujejo izboljšano duševno zdravje zaposlenih, boljši medosebni odnosi na delovnem mestu, večja ozaveščenost o pomenu duševnega zdravja, posledično pa tudi nižja bolniška odsotnost.

Zanimalo nas je, kakšne so potrebe slovenskih delodajalcev na področju ohranjanja in krepitev

duševnega zdravja zaposlenih in obvladovanja psihosocialnih dejavnikov tveganja, kakšne pristope in ukrepe uporabljajo na področju duševnega zdravja in s kakšnimi ovirami se pri tem srečujejo.

Rezultati raziskave so pokazali, da se vse več podjetij zaveda pomena ohranjanja in krepitev duševnega zdravja zaposlenih, a v svoje poslanstvo in cilje področja duševnega zdravja še niso uspela vključiti. Ukrepi se uvajajo (pre)počasi, tudi finančno se temu področju ne namenja dovolj sredstev – v zadnjih treh letih je le petina podjetij povečala finančna sredstva, namenjena ukrepi za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja zaposlenih (od tega največ velikih podjetij, najmanj pa mikro in majhnih podjetij).

Zagotavljanje zdravega in varnega delovnega okolja je zakonska obveza delodajalcev

Velika podjetja v primerjavi z manjšimi izvajajo več ukrepov za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja zaposlenih. Razlog je najverjetneje ta, da imajo večja podjetja na voljo več kadrovskih, finančnih in drugih virov; na drugi strani pa se je v raziskavi izkazalo, da manjša podjetja izvajajo več ukrepov na področju zmanjševanja bolniške odsotnosti, saj lahko zaradi svoje majhnosti lažje prilagajajo delovno mesto potrebam zaposlenih in jim nudijo bolj fleksibilno organizacijo dela.

Čeprav so delodajalci zakonsko obvezani, da zagotavljajo zdravo in varno delovno okolje, se psihosocialnim dejavnikom tveganj na delovnem mestu še vedno posveča premalo pozornosti – le tretjina udeležencev raziskave je poročala o tem, da v njihovem podjetju izvajajo oceno psihosocialnih tveganj na delovnem mestu. Skoraj polovica podjetij sicer že izvaja ukrepe na področju duševnega zdravja v okviru promocije zdravja na delovnem mestu (PZDM), a velikokrat ukrepi v praksi ne temeljijo na ustreznih analizah. Na splošno so ukrepi v podjetjih premalo celostno in sistematično naravnani, kar pomeni, da se pri njihovi vpeljavi ne upoštevajo vsi elementi, potrebni za uspešno in učinkovito implementacijo ukrepov ali programov na področju duševnega

zdravja oz. PZDM – to so analiza stanja, načrtovanje ukrepov na podlagi izvedenih analiz, načrtovanje evalvacije, uvajanje ukrepov/vpeljava programa, evalvacija.

Pomembna je podpora vodstva podjetja

Nekatere študije kažejo, da so manjša podjetja lahko bolj ranljiva na področju psihosocialnih tveganj na delovnem mestu zaradi pomanjkanja notranjih mehanizmov, ki bi omogočili bolj sistematičen pristop k promociji zdravja na delovnem mestu. Rezultati naše raziskave pa kažejo, da so psihosocialnim tveganjem na delovnem mestu, glede na opažanje delodajalcev, bolj izpostavljeni zaposleni v velikih podjetjih.

Zanimivo je, da so vodstveni kadri največkrat poročali, da pri zaposlenih težav v duševnem zdravju ne opažajo. Podobno poroča tudi Inšpektorat RS za delo (IRSD), ki v eni od svojih raziskav ugotavlja, da vodstvo večkrat kot ostali zaposleni poroča, da pri zaposlenih določenih (psihosocialnih) tveganj ne opaža, ali poroča, da določeni pojavi pri zaposlenih niso prisotni. Tudi sicer udeleženci v raziskavi poročajo, da vodje po njihovem mnenju niso usposobljeni za prepoznavanje težav v duševnem zdravju in za ravnanje z zaposlenimi, ki težave v duševnem zdravju imajo. Rezultati torej nakazujejo, da v splošnem v slovenskih podjetjih obstaja potreba po večji vpetosti

vodstvenih kadrov v izobraževanje in osveščanje na področju duševnega zdravja in psihosocialnih dejavnikov tveganja, saj kot že omenjeno, ima ravno vodstvo ključno vlogo pri ravnanju z zaposlenimi s težavami v duševnem zdravju.

Ker se v EU kot najpogostejši psihosocialni dejavnik tveganja pojavljajo ravno težavne stranke oz. delo z ljudmi in ker tudi Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) poroča o nedavnih empiričnih podatkih, ki kažejo, da evropski delavci vse bolj trpijo za težavami v duševnem zdravju, povezanimi z delom, nas je v pričujoči raziskavi zanimalo tudi, kateri ukrepi so v slovenskih podjetjih na voljo zaposlenim v primeru težav v duševnem zdravju.

Predvsem delodajalci srednje velikih in velikih podjetij poročajo, da imajo v njihovem podjetju zaposleni na voljo pooblaščenca za mobing, na katerega se lahko obrnejo v primeru trpinčenja ali nadlegovanja na delovnem mestu. Le petina podjetij pa svojim zaposlenim nudi tudi brezplačno strokovno pomoč za reševanje duševnih stisk in težav. V največji meri je ta ukrep na voljo v večjih podjetjih, medtem ko je takšna oblika svetovanja v tujih podjetjih že nekaj časa uveljavljena praksa. Tudi sicer so podjetja v intervjujih izpostavljala, da je ukrepov na področju reševanja duševnih stisk zaposlenih po njihovem

Skrb za duševno zdravje zaposlenih naj bi predstavljala eno izmed temeljnih vrednot podjetja, kar poveča tudi njegovo uspešnost in konkurenčnost na trgu.

Veste, koliko izdelkov Cinkarne Celje imate doma?

Ob 145-letnici je Cinkarna v Muzeju novejših zgodovine Celje postavila simbolno 3D hišo, jo opremila z vsakdanjimi predmeti ter opisala, kje v teh predmetih so izdelki Cinkarne. Razstava je naletela na veliko zanimanje javnosti, saj so imeli obiskovalci priložnost videti, kako zelo nujen je obstoj kemije, če želimo živeti življenje, kot ga poznamo.

Vrt pred hišo v muzeju: v vsakem akumulatorju je **žveplova kislina**, v gumah je **titanov dioksid**, trta in jabolna sta zaščiteni z **bakrovimi in žveplovimi pripravki**. **Titanov dioksid** v tlakovcih omogoča čiščenje zraka.

***odebeljeni so izdelki Cinkarne Celje**

Kopalnica in dnevna soba v muzeju: **barvne granule masterbatchi** so sestavni del vseh plastičnih elementov, wc papir, sanitarna keramika, tekstil, zdravila, ličila in zobne paste vsebujejo **titanov dioksid**, pralni stroj je polakiran s **praškastimi laki**, predelne Knauf plošče vsebujejo **belo sadro**, okovje pohištva je iz **cinkovih zlitin**.

Vabljeni tudi k ogledu risane animacije o uporabi izdelkov Cinkarne v vsakdanjem življenju.

Najdete jo na spletni strani podjetja www.cinkarna.si.

In nikar ne pozabite: ste že prešteli, koliko izdelkov Cinkarne najdete pri vas doma?

CINKARNA

www.cinkarna.si

Špela Kumer

Več o tematikah s področja duševnega zdravja in obvladovanja PSDT na delovnem mestu na spletni strani projekta NAPREJ, www.naprej.eu

mnenju premalo oz. se to področje v njihovih podjetjih premalo poudarja in naslavlja.

Osveščanje, informiranje in preventivno izobraževanje zaposlenih o področju duševnega zdravja predstavljajo ene od najuspešnejših načinov za preprečevanje stigmatiziranosti težav v duševnem zdravju, a kljub temu so podjetja s takšnimi ukrepi v manjšini. Osveščanje in informiranje zaposlenih o področju duševnega zdravja prek internih kanalov v praksi izvaja le 34 odstotkov podjetij, izobraževanja in usposabljanja so prav tako v manjšini ali jih v podjetjih sploh ni.

Veliko nezainteresiranosti za sodelovanje

Ovire, ki so jih udeleženci vseslovenske nacionalne raziskave poudarili pri načrtovanju in izvajanju ukrepov na področju ohranjanja in krepitev duševnega zdravja zaposlenih, so nezainteresiranost oz. nesodelovanje zaposlenih, finančne ovire, pomanjkanje strokovnega kadra in pomanjkanje časa za izvedbo aktivnosti/ukrepov na tem področju. Ker v Sloveniji še ni prav veliko nacionalnih raziskav, ki bi

celostno obravnavale področje duševnega zdravja zaposlenih, je njegova obravnava še vedno polna izzivov, kjer ni enoznačnih povezav, hkrati pa delanje zaključkov otežuje tudi nepoznavanje in nezanimanje za področje duševnega zdravja s strani delodajalcev oz. zaposlenih. Ravno slab odziv delodajalcev pri sodelovanju v raziskavi po našem mnenju nakazuje neko splošno dojemanje področja duševnega zdravja, ki na tej točki verjetno ni preveč naklonjen oz. pozitiven. V slovenskem (delovnem) okolju je v tem oziru najbolj ključno predvsem osveščanje, informiranje in izobraževanje ter aktivno sodelovanje tako zaposlenih kot delodajalcev. Skrb za duševno zdravje zaposlenih naj bi predstavljala eno izmed temeljnih vrednot podjetja, kar poveča tudi njegovo uspešnost in konkurenčnost na trgu. [gg](#)

BRCE

FAST & SAFE DELIVERY

Dostava blaga s kombi vozili po Sloveniji in Evropi.

Tovorni prostor volumna 18 m³ in nosilnosti 1100 kg za do 8 europalet.

Hitra dostava v roku 24 ur. Zbirna dostava v roku 72 ur.

Izkušena ekipa voznikov s 60 novimi, nadstandardno opremljenimi vozili.

Vrhunska storitev, 18 letna tradicija, certifikat bonitetne odličnosti.

Kako se izogniti goljufijam?

Minuli mesec kibernetške varnosti je bil odlična priložnost, da se zamislimo, kaj vse počnemo na internetu in kako hitro se je mogoče ujeti v pasti, ki nam jih ponuja novodobna tehnologija.

Boštjan Špehonja, Unistar LC

Uporabniki se žal velikokrat premalo zavedajo, da je svetovni splet postal nevarno okolje in ne gre verjeti vsemu, kar piše na njem. Tako kot smo se naučili cestno-prometnih predpisov, tako je prav, da kdaj pa kdaj preberemo pravila varnega brskanja ter varne uporabe elektronskih naprav.

Kje se lahko ujamemo v spletne prevare?

Vsak uporabnik svetovnega spleta se je skoraj gotovo že srečal s potencialno nevarnostjo, vprašanje pa je, ali jo je prepoznal, jo nehoti obšel, ali postal žrtev spletnih prevar. Te so postale v sodobnem svetu zelo dobičkonosen posel, zato je v prihodnje pričakovati vse več napadov na uporabnika. Spletni prevaranti se trudijo uporabnike ciljano napadati na prav vsakem področju. Bodisi so to najrazličnejša socialna omrežja, kjer poznamo celo vrsto prevar, bodisi lažni oglasi na legitimnih spletnih straneh, lažne spletne trgovine. Dogaja se vse več napadov prek elektronske pošte, lažne reklame in drugo. Prišli smo tako daleč, da prevaranti pošiljajo tudi SMS-sporočila in celo opravljajo telefonske klice. Vse z namenom goljufanja uporabnika ter pridobitve finančne koristi. S povsem istimi izzivi se srečujejo tudi podjetja.

Kako se lahko podjetja prevaram izognejo?

Zavedanje o kibernetški varnosti se je v zadnjih dveh letih dvignilo, čeprav je potrebnih še ogromno izboljšav. Napadalci z enostavnejšimi metodami lahko več zaslužijo. Ključen dejavnik pri dvigu ozaveščenosti o kibernetški varnosti je izobraževanje uporabnikov na tem področju. To se lahko izvede v obliki izobraževanja, v obliki spletnega kviza ali s simulacijo realnega napada. Slednje je še najučinkovitejše, saj vsak

zaposleni prejme navidezno lažno elektronsko pošto, ki vsebuje navidezno lažno zlonamerno povezavo. Če uporabnik neželene pošte ne prepozna in klikne na povezavo, je preusmerjen na spletno stran, kjer si lahko prebere pravila varnega brskanja.

Kako naprej?

S projektom »Cyber - Regional policies for competitive cybersecurity SMEs« želi Gospodarska zbornica Slovenija v sodelovanju z evropskimi partnerji izboljšati pogoje za razvoj in delovanje malih in srednjih podjetij, ki delujejo v sektorju kibernetške varnosti ter tako prispevati k zavedanju o nevarnostih in možnostih ukrepanja med podjetji. [gg](#)

Spletni prevaranti se trudijo uporabnike ciljano napadati na prav vsakem področju. Dogaja se vse več napadov prek elektronske pošte.

Foto: Depositphotos

Utekočinjen zemeljski plin vstopa tudi na področje ogrevanja

Srečo Trunkelj, Energetika Ljubljana

V Grosuplju se bodo z začetkom decembra prvič v Sloveniji in v tem delu Evrope ogrevali s pomočjo utekočinjenega zemeljskega plina.

Energetika Ljubljana, ki obratuje z največjim distribucijskim sistemom zemeljskega plina v Sloveniji in enim večjih v tem delu Evrope, skladno s svojim poslanstvom, že dlje časa pomembno presega svojo osnovno dejavnost in z uvajanjem novih tehnologij postavlja temelje razvojnega potenciala na energetskem področju.

Oskrba s stisnjenim in utekočinjenim zemeljskim plinom

Ena od pomembnih dejavnosti, ki predstavljajo nadgradnjo uspešnemu obratovanju sistema distribucije in oskrbe z zemeljskim plinom, pridobljenim iz prenosnega omrežja zemeljskega plina, je tudi oskrba slovenskega trga s stisnjenim zemeljskim plinom (SZP oz. z mednarodno kratico CNG – compressed natural gas) in utekočinjenim zemeljskim plinom (UZP oz. LNG – liquified natural gas).

Potem, ko je Energetika Ljubljana v letu 2011 v Ljubljani zgradila prvo veliko javno polnilnico SZP in omogočila uporabo tega alternativnega goriva Ljubljanskemu potniškemu prometu, Snagi, lastnikom kombiniranih in osebnih vozil, ter nato v letu 2017 skupaj s partnerjema, slovensko družbo Enos in španskim Ham Criogenica odprla in predala v uporabo še prvo javno polnilnico UZP za tovorna vozila, je v novembru 2018 začela še s tržno distribucijo zemeljskega plina iz skladišča UZP v občini Grosuplje. Sistem oskrbe z zemeljskim plinom iz skladišča UZP je zasnovan kot začasna oskrba do priključitve distribucijskega omrežja območja občine Grosuplje na obstoječe povezano distribucijsko omrežje zemeljskega plina v občini Škofljica.

Foto: Urban Štebljaj

Tekoče stanje z višjo kalorično vrednostjo

Tehnologija utekočinjanja zemeljskega plina temelji na ohlajevanju plinaste faze do temperature -163 stopinj C, pri kateri se prej plinasto agregatno stanje spremeni v tekoče. Utekočinjanje zemeljskega plina se izvaja z namenom povečevanja energetske gostote na enoto volumna in s tem možnost transporta s klasičnimi transportnimi sredstvi po morju, cestah in železnici. Po uplinjanju 1 m³ UZP pridobimo 600 Sm³ plinaste faze. Utekočinjen zemeljski plin ima zaradi manjše vsebnosti metana in večje vsebnosti drugih ogljikovodikov (butan, propan, etan ..), praviloma do 5 % višjo kalorično vrednost od zemeljskega plina, ki se transportira po prenosnih plinovodih.

Da utekočinjen zemeljski plin ostane v tekočem agregatnem stanju, ga transportiramo in skladiščimo v kriogenih rezervoarjih, pri tlaku med 1 in 6 bar. V fazi priprave za distribucijo se tekoča faza v uparjalnikih, ki uporabljajo toploto okolice, upari, odorira in preko merilno regulacijske proge in distribucijskega omrežja dobavi končnim odjemalcem.

Uporaba plina tudi zunaj prenosnega omrežja

Na trenutno 3.300 m zgrajenega distribucijskega omrežja zemeljskega plina v občini Grosuplje je priključenih 38 večinoma večjih odjemalcev. Prvi odjemalci, med katerimi bo tudi 2,9 MW kotlovnica, ki s toploto oskrbuje blokovsko naselje Sončni dvori, bodo imeli možnost uporabe zemeljskega plina od 1. decembra letos naprej. Pri končni dolžini plinovodnega omrežja 12 km na območju občine Grosuplje je predvidena priključitev 1.200 odjemalcev, ki bodo na letnem nivoju odjemali 4 mio Sm³ zemeljskega plina.

Predstavljen projekt oskrbe distribucijskega omrežja iz skladišča UZP v Grosuplju je poleg čisto uporabne vrednosti treba razumeti predvsem kot prikaz izvedljivosti tržne distribucije zemeljskega plina tudi na tistih območjih, ki še nimajo, oz. ne bodo nikoli imela dostopa do prenosnega omrežja zemeljskega plina. In to je prava vrednost tega projekta, ki daleč presega v gradnjo vložena sredstva.

SVETUJEMO VELIKIM

DAVKI | FINANCE | RAČUNOVODSTVO | PRAVO | IT

ATAXINTERNATIONAL

Beethovnova ulica 4 | 1000 Ljubljana | Slovenija

T + 386 (0)1 200 98 40 | **M** info@ataxint.com

www.ataxint.com

An association of
independent accounting &
financial advisory businesses

Foto: Depositphotos

Nova zavarovanja kibernetske zaščite

Zavarovalnice stalno razvijajo in nadgrajujejo nove produkte, tako je na trgu zdaj na voljo tudi zavarovanje rizikov v primeru kibernetskih napadov.

Barbara Perko

V primeru zavarovanja za kibernetski kriminal Zavarovalnica Triglav povrne zavarovancu vsa nezakonito odvzeta denarna sredstva zaradi dejanj kibernetskega kriminala.

»Triglav je pred kratkim kot prva zavarovalnica v Sloveniji in regiji Adria razvil zavarovanje kibernetske zaščite za podjetja,« o novem produktu povedo v Zavarovalnici Triglav. »Povpraševanje po zavarovanju teh rizikov je iz leta v leto večje, saj je osveščenost o tveganjih vse boljša. To je posledica vse agresivnejših in bolj sofisticiranih oblik kibernetskih napadov, vse večje specializiranosti napadalcev, zahtev regulatorjev po objavi napadov in po večji zaščiti potrošnikov ter tudi posledica povpraševanja že obstoječih zavarovancev po višjih zavarovalnih limitih.«

Zavarovalnica Triglav po novem ponuja zavarovanje kibernetske zaščite, ki obsega sedem kritij. Osnovna (temeljna) kritija so:

1. Odziv na incident (krije stroške, nastale zaradi kibernetskega varnostnega incidenta ali domnevega kibernetskega varnostnega incidenta).
2. Stroški ponovne vzpostavitve sistema (zavarovalnica krije stroške za ponovno vzpostavitev podatkov in programske opreme po kibernetskem varnostnem incidentu v stanje, ki je najbližje, kolikor je mogoče, stanju, v kakršnem so bili tik pred kibernetskim varnostnim incidentom).
3. Odgovornost za kršitve zaupnosti in zasebnosti (zavarovalnica povrne vse stroške, nastale zaradi odškodninskih zahtevkov tretjih oseb ali zaposlenih, zaradi kršitve varstva podatkov v zvezi z zaupnimi ali osebnimi podatki ali zaradi kršitve veljavne zakonodaje o varstvu osebnih podatkov, in pravne stroške, ob predhodnem soglasju zavarovalnice).
4. Odgovornost za omrežno varnost (zavarovalnica povrne vse stroške, nastale zaradi odškodninskih zahtevkov tretjih oseb, zaradi kibernetskega

varnostnega incidenta, kraje podatkov ali napada za nedosegljivost/ohromitev storitve (DOS napad) na računalniške sisteme tretje osebe, ki je povzročen neposredno zaradi zlonamernega dejanja ali zlonamernih programov na informacijskih sistemih zavarovanca, ki jih ni uspelo ustaviti, in pravne stroške, ob predhodnem soglasju zavarovalnice). Zavarovanje kibernetске zaštite pa omogoča tudi razširitev:

5. Obratovalni zastoj (zavarovalnica krije škodo zaradi izgube kosmatega dobička v obdobju prekinitev poslovanja zaradi kibernetškega varnostnega incidenta).
6. Kibernetško izsiljevanje (zavarovalnica krije stroške odkupnine, ki jo plača zavarovanec (če je to predhodno pisno odobrila zavarovalnica) ter vse stroške za razrešitev kibernetškega izsiljevanja. Zavarovanec je dolžan na zahtevo zavarovalnice o kibernetškem izsiljevanju obvestiti pristojni organ).
7. Kibernetški kriminal (zavarovalnica povrne zavarovancu vsa nezakonito odvzeta denarna sredstva zaradi dejanj kibernetškega kriminala).

Zavarujejo tudi posredno škodo

Od dejavnosti je odvisno, katera zavarovanja so za podjetnika najpomembnejša. Podjetja največkrat zavarujejo premoženje (požarno zavarovanje objektov, opreme, zalog). »Požarno zavarovanje krije le materialno škodo, ne pa tudi posredne škode, ki se zgodi zaradi obratovalnega zastoja in prekinitev dotoka finančnih sredstev. Zato svetujemo tudi sklenitev zavarovanja za primer obratovalnega zastoja,« pravijo v Zavarovalnici Triglav.

Druga največkrat sklenjena zavarovanja so zavarovanja splošne odgovornosti, ki krijejo škodo nastalo tretjim osebam in njihovim stvarim. Podjetja pa se odločajo tudi za financiranje življenjskih in pokojninskih zavarovanj za svoje zaposlene, kar krepi zvestobo zaposlenih, hkrati pa podjetjem prinese tudi davčno olajšavo.

Podjetja lahko zaščitijo odgovornost iz dejavnosti

Pri Adriatic Slovenica poleg osnovnih zavarovanj za podjetja (požarno, strojelomno, zavarovanje stekla, nevarnosti vloma in ropa, zavarovanje obratovalnega zastoja zaradi požara) priporočajo tudi zavarovanje odgovornosti iz dejavnosti. Podjetja lahko pri izvajanju dejavnosti naredijo marsikatero napako in s tem oškodujejo tretjo osebo, svojega zaposlenega ali njihovo premoženje. »V tem primeru se podjetje lahko zaščiti z zavarovanjem splošne in delodajalčeve odgovornosti. Odvisno od dejavnosti pa se ti dve kritiji lahko nadgradi še s številnimi drugimi dodatnimi kritiji,« pravijo. V primerih, ko lahko zaradi izdelkov z napako pride do poškodovanja tretjih oseb ali stvari, ustrezno zaščito predstavljajo zavarovanja proizvajalčeve odgovornosti.

Za varnost zaposlenih ponujajo spekter zavarovanj, ki vsebujejo zaščito ključnih tveganj in sodobne zavarovalne rešitve, ki utrjujejo pripadnost, motiviranost in varnost zaposlenih: kolektivna pokojninska

zavarovanja, zdravstvena in nezgodna zavarovanja.

»Tukaj bi še posebej izpostavili pokojninsko zavarovanje, s katerim si podjetje znižuje davek na dobiček pravnih oseb, hkrati pa gre za finančno najbolj ugodno nagrajevanje zaposlenih in kaže na to, da je podjetju mar za zaposlene, saj je poskrbelo za njihovo socialno varnost po upokojitvi,« pojasnjujejo pri Adriatic Slovenica.

Vse večje povpraševanje po zavarovanjih poklicnih odgovornosti

V Zavarovalnici Sava podjetjem ponujajo celoten spekter zavarovanj, med katerimi izpostavljajo požarno, strojelomno zavarovanje, zavarovanje splošne civilne odgovornosti iz dejavnosti, vlomsko zavarovanje, zavarovanje stekla, transportno zavarovanje (kargo zavarovanje, zavarovanje prevozniške odgovornosti), kavcijsko zavarovanje (garancije), tudi zavarovanje letal in vodnih plovil. Turističnim agencijam ponujajo zavarovanje rizika odpovedi potovanj in zavarovanje nesolventnosti turističnih potovanj, bankam zavarovanje kreditov, obratovalni zastoj zaradi požara, obratovalni zastoj zaradi strojeloma, potresno zavarovanje, skupinsko etažno zavarovanje, gradbena/montažna zavarovanja, zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti, zavarovanje odpoklica proizvodov, različna zavarovanja poklicnih odgovornosti in nezgodno zavarovanje ter avtomobilska zavarovanja za vse vrste motornih vozil.

»Ugotavljamo, da je v zadnjem času ob dnevno prejetih povpraševanjih iz požarnih, gradbenih/montažnih zavarovanj vse več povpraševanj po zavarovanjih poklicnih odgovornosti in kavcijskih zavarovanjih,« pravijo v Zavarovalnici Sava.

Požarno zavarovanje krije le materialno škodo, ne pa tudi posredne škode, ki se zgodi zaradi obratovalnega zastoja in prekinitev dotoka finančnih sredstev.

Ko zaradi izdelkov z napako pride do poškodovanja tretjih oseb ali stvari, ustrezno zaščito predstavljajo zavarovanja proizvajalčeve odgovornosti.

Kaj bodo zavarovalnice ponujale v prihodnje?

V Adriatic Slovenica opažajo, da so predvsem mala in srednja podjetja podzavarovana v segmentu zavarovanja odgovornosti iz dejavnosti, zato se usmerjajo v svetovanje o pomembnosti njihovega sklepanja. Zaradi spremembe zakonodaje pa razvijajo tudi nova produkta, in sicer zavarovanje poklicne odgovornosti inženirske in arhitekturne dejavnosti ter zavarovanje likvidnostnih težav organizatorjev potovanj.

V Prvi kreditni zavarovalnici želijo gradbenim podjetjem še bolj približati produkt za zavarovanje gradbenega sektorja. Skupaj z GZS Zbornico gradbeništva in industrije gradbenega materiala želijo opozoriti podjetja, da je smiselno projektne ali revolving posle zavarovati pred riziki neplačil.

Grawe zavarovalnica je v svojo ponudbo dodala sodobno kolektivno nezgodno zavarovanje, v pripravi pa je prenova produkta zavarovanja odgovornosti. Merkur zavarovalnica v prihodnje pripravlja nove produkte na področju zdravstvenih in nezgodnih zavarovanj.

Zavarovanje terjatev je zelo aktualno

Prva kreditna zavarovalnica nudi tri vrste storitev, in sicer zavarovanje celotne prodaje (oz. izbranega segmenta), zavarovanje projektnih poslov in zavarovanje avansov. »Slednje je v zadnjem času zelo aktualna storitev, saj podjetja nakazujejo vedno več avansov, da bi pridobila dodatne popuste. Avansno plačilo namreč za seboj potegne enako tveganje kot odloženo plačilo kupcem,« pojasnjujejo. Ob tem poudarjajo, da pri zavarovanju terjatev ne gre samo za izplačilo odškodnine, ampak tudi za servis in podporo vsakodnevnemu poslovanju strank.

Ne glede na velikost podjetja je priporočljivo, da vsa podjetja razmislijo o uporabi zavarovanja terjatev.

Zavarovanje terjatev priporočajo podjetjem, ki želijo izboljšati konkurenčnost podjetja, zagotoviti stabilnejši denarni tok in likvidnost, širiti poslovanje na nove trge. Primerno je tudi za tiste, ki poslujejo v panogi z nizko profitno stopnjo in ki poslujejo s kupci le z akreditivi in/ali bančnimi garancijami. Zavarovalna pogodba prinaša še druge prednosti, kot so na primer izboljšanje kreditne sposobnosti, povečanje dohodkov in dobičkonosnosti, večje možnosti za širitev na nove trge. »Podjetja se največkrat odločajo za zavarovanje celotne prodaje. Ne glede na velikost podjetja je namreč zelo priporočljivo, da vsa podjetja resno razmislijo o uporabi zavarovanja terjatev,« pravijo.

Zavarovanja nepremičnin urejena na novo vrednost

Pri Grawe zavarovalnici ponujajo podjetjem zavarovanje premoženja tako objekta in avtomobilov kot tudi zavarovanje oseb s kolektivnim nezgodnim zavarovanjem ali življenjskim zavarovanjem. Osnovne nevarnosti, ki jih je mogoče zavarovati, so požar, vremenske ujme, izlitje vode, obratovalni zastoj, lom stekla, potres, Grawe Help za podjetja (asistenca), vlomna tatvina in odgovornost.

»Pri zavarovanju premoženja je potrebno paziti, da je nepremičnina zavarovana za rizike, ki le-to resnično ogrožajo. Vsa zavarovanja nepremičnin so pri Grawe urejena na novo vrednost, kar omogoča kritje in povrnitev celotnih stroškov (brez odbitka amortizacije), ki so nastali zaradi škodnega dogodka,« poudarjajo.

Individualno prilagojeno kolektivno zavarovanje

V Merkur zavarovalnici še vedno beležijo največje povpraševanje po kolektivnih nezgodnih zavarovanjih. »Tako večjim kot manjšim podjetjem ponujamo individualno prilagojeno kolektivno nezgodno zavarovanje. Še posebej pa bi izpostavili možnost sklenitve kolektivnega zdravstvenega zavarovanja ter možnost koriščenja mnogih ugodnosti ter preventivnih programov v okviru programa fit4life.«

Stojijo vam ob strani pri izvedbi poslovnih dogodkov in poti

Turistična agencija HRG Slovenia, O-TURS d. o. o., vam nudi pomoč pri organizaciji poslovnih potovanj in drugih dogodkov doma in v tujini.

Specializirana je za področje poslovnih strank, pri čemer ponuja celovite storitve, ki so kreirane za vsako stranko posebej. Organizira poslovna potovanja in dogodke, kongrese, poti gospodarskih delegacij, obiske sejmov, predstavitev ...

Izpeljava dogodka od A do Ž

Zaposleni v HRG Slovenia poskrbijo za organizacijo cenovno in časovno optimalnih poti udeležencev na dogodek, vključno s pridobitvijo vizumov in zavarovanj, za njihovo nastanitev in tudi za brezhibni potek samega dogodka. Organizirajo dodatne sestanke, poslovna kosila ali večerje, poskrbijo za logistični del potovanja oz. dogodka in za turistične ogleda med ali po zaključku samega dogodka, na koncu pa za srečno vrnitev udeležencev. Ker delujejo v okviru globalne družbe HRG, lahko opisane storitve omogočijo kjerkoli v svetu. Poslovnežem pomagajo tudi pri organizaciji oddiha.

Stranke razbremenijo organizacijskih skrbi

»Svojim strankam odvezamemo skrb za brezhibno organizacijo samega dogodka in s tem omogočimo, da se v celoti posvetijo njegovi vsebini in gostom,« pravi Iztok Verdnik, direktor družbe O-TURS d. o. o. Njihova pomoč je še zlasti dragocena ob nepredvidenih situacijah, ko se lahko njihove stranke obrnejo neposredno nanje. »Če pride do sprememb ali odpovedi letalskih vozovnic, se potniki obrnejo na nas in jim mi pomagamo pri menjavah, hotelskih rezervacijah in podobnem,« pravi vodja pisarne Nada Balažic.

Pooblaščen za izdajanje vozovnic letalskih prevoznikov

Po besedah sogovornice so IATA agent in so pooblaščen za izdajanje letalskih vozovnic različnih letalskih prevoznikov. V prihodnosti si želijo povečati sodelovanje z individualnimi strankami, ki poslovno potujejo v tujino.

Odlikujejo jih ažurnost, strokovnost in prijaznost ter dolgoletne izkušnje na področju organizacije poslovnih potovanj. So tudi imetniki več vrst licenc, ki so izredno pomembne v letalskem prometu, hkrati pa tesno sodelujejo z različnimi letalskimi prevozniki. Svojim potnikom nudijo pomoč 24 ur na dan vse dni v letu.

HRG – vedno z vami in za vas

Z Vzajemno ČAKALNIH VRST V ZDRAVSTVU NI!

Kolektivna zdravstvena polica – zdravstveno zavarovanje za kritje stroškov samoplačniških zdravstvenih storitev

Kaj nudi?

Nudi kritje stroškov samoplačniških storitev in omogoča hiter dostop do:

- ✓ specialističnih zdravstvenih storitev
- ✓ operativnih posegov ter
- ✓ pridobitev drugega mnenja

Komu je namenjena?

Namenjena je zaposlenim v podjetju, njihovim partnerjem in otrokom.

Mreža izvajalcev zdravstvenih storitev Vzajemna NET

V mrežo je trenutno vključenih:

- ✓ preko 50 domačih in
- ✓ okoli 30 tujih partnerjev

Ne čakajte na pregled pri specialistu! Povprečna čakalna doba za pregled pri specialistu kardiologu v javnem zdravstvu je 102* dni, v mreži Vzajemna Net boste na vrsti v 7** dneh.

*(vir: <http://nacas.nijz.si/>) ** (vir: Vzajemna) - podatka z dne 1. 5. 2018
Več primerov na www.vzajemna.si

Posebna ponudba za menedžerje

Zavarovalnice se zavedajo, da so menedžerji ključen kader v podjetjih in morajo biti ustrezno zavarovani, zato imajo zanje pripravljeno posebno ponudbo.

Barbara Perko

Višina zavarovalnih vsot je odvisna od pomembnosti določenih zaposlenih za podjetje, pravijo pri Adriatic Slovenija.

Pri Adriatic Slovenija ponujajo krog varnosti za menedžerje, ki vključuje nezgodno zavarovanje, zdravstveno zavarovanje za težke bolezni in operacije ter zdravstveni paket Specialisti in zdravila.

V primeru nezgodnega zavarovanja, ki je na voljo zaradi daljše odsotnosti menedžerjev zaradi nezgode, trajne invalidnosti ali smrti, priporočajo sklenitev za najmanj 5 let oziroma za čas trajanja menedžerske pogodbe. Višina zavarovalnih vsot je odvisna od pomembnosti določenih zaposlenih za podjetje, sklenitelj zavarovanja in upravičenec je praviloma podjetje.

Zdravstveno zavarovanje za težke bolezni in operacije krije 14 težkih bolezni (rak, srčna kap, možganska kap ...) in več kot 3.000 operacij. Vedno večji pomen pa ima zadnje čase zdravstveni paket Specialisti in zdravila, ki krije potrebne specialistične preglede, diagnostične preiskave, zdravstvene posege in fizioterapije, s ciljem hitrega dostopa do diagnoze, ter zdravila na beli recept. Zdravstvena asistenca zavarovalnice v najkrajšem času uredi potrebne zdravstvene preglede in preiskave.

Zavarovanje za vse vodilne delavce v eni polici

Iz portfelja zavarovanja Zavarovalnice Triglav in Triglav, Zdravstvene zavarovalnice za menedžerje priporočajo sklenitev treh zavarovanj, in sicer zavarovanje odgovornosti vodilnih delavcev gospodarskih družb, življenjsko zavarovanje za menedžerje in dodatno zdravstveno zavarovanje Specialisti+.

Zavarovanje odgovornosti vodilnih delavcev gospodarskih družb sklene družba, ki tako v okviru ene zavarovalne police zavaruje vse svoje vodilne delavce. »Zaradi uvedbe obvezne odbitne franšize za vodilne delavce, ki so zavarovani v okviru zavarovalne police za zavarovanje odgovornosti vodilnih delavcev družbe, Zavarovalnica Triglav ponuja tudi individualno zavarovanje vseh vodilnih delavcev do zneska prej omenjene obvezne odbitne franšize,« povedo v Zavarovalnici Triglav. V okviru dogovorjene zavarovalne vsote jamčijo za odškodninske zahtevke, za katere zavarovane osebe dogovarjajo na podlagi

zakona in so jih tretje osebe ali sklenitelj zavarovanja prvič uveljavljali proti zavarovanim osebam v času trajanja zavarovanja zaradi strokovnih napak, storjenih v času trajanja zavarovanja. Prav tako zavarovalnica v okviru dogovorjene zavarovalne vsote jamči za stroške obrambe zavarovanca. Zavarovanje se sklene na podlagi ocene tveganja in običajno za obdobje enega leta.

Podjetje lahko življenjsko zavarovanje za vodstvene delavce vključi v svoj bonitetni model. Če je v ospredju nadomestitev finančne izgube po smrti zaposlenega, je na voljo Življenjsko zavarovanje za primer smrti. Upravičenec do zavarovalnine so lahko določeni svojci zaposlenega ali pa podjetje. Če je večji poudarek na varčevanju, je primerno Naložbeno življenjsko zavarovanje Fleks, ki vključuje varčevanje v skladih in zavarovanje za primer smrti. Gre za prilagodljivo zavarovanje, čigar trajanje ni vnaprej določeno. Med trajanjem zavarovanja so možna dodatna vplačila, sredstva na naložbenem računu pa so dostopna preko predujma in odkupa. Zavarovanju se lahko priključijo različna dodatna zavarovanja, s čimer se poveča finančna varnost zavarovane osebe in upravičencev.

Življenjsko zavarovanje za delovno nezmožnost združuje zavarovanje za primer popolne trajne nezmožnosti za delo in zavarovanje za primer smrti kot posledice nezgode ali bolezni. Upravičenec do zavarovalnine je lahko določen zaposleni ali podjetje.

Življenjskemu zavarovanju za primer smrti in Naložbenemu življenjskemu zavarovanju Fleks se lahko priključi Dodatno zavarovanje hujših bolezni in poškodb. Zavarovanje v osnovnem paketu zagotavlja izplačilo zavarovalne vsote za pojav ene izmed naslednjih bolezni: ledvična odpoved, možganska kap, rak in srčni infarkt. Razširjen paket poleg bolezni iz osnovnega paketa vključuje še 19 hujših bolezni in poškodb, drugo zdravniško mnenje za zavarovano osebo, za otroke zavarovane osebe pa izplačilo v primeru nastanka 20 hujših bolezni in poškodb ter genetsko analizo Triglav DNK.

Naložbeno življenjsko zavarovanje Fleks vključuje varčevanje v skladih in zavarovanje za primer smrti.

Vsem trem predstavljenim oblikam življenjskega zavarovanja se lahko priključi Dodatno nezgodno zavarovanje, ki v osnovi vključuje zavarovanje za primer nezgodne smrti in nezgodne invalidnosti. Temu se lahko priključijo še kritje prehodne nesposobnosti za delo (dnevno nadomestilo), nastanitve in zdravljenja v bolnišnici (bolnišnični dan) ter mesečne nezgodne rente za invalidnost.

Krije tudi specialistične obravnave

Dodatno zdravstveno zavarovanje Specialisti+ omogoča hitrejši dostop do specialistične obravnave v samoplačniškem sistemu in vključuje kritje stroškov specialistične obravnave s pripadajočimi enostavnimi diagnostičnimi preiskavami in ambulantnimi posegi, zahtevne diagnostične postopke in posege v enodnevni hospitalni obravnavi vse do višine 30.000 evrov na leto za novonastale bolezni, poškodbe ali stanja. Specialistična obravnava poteka na naslednjih medicinskih področjih: angiologija, dermatovenerologija, gastroenterologija, ginekologija, kardiologija, nevrologija, oftalmologija, ortopedija, otorinolaringologija, proktologija, tireologija in urologija. V primeru sklenitve zavarovanja v družinski obliki poleg omenjenih področij za osebe do 18. leta obravnava poteka tudi na področjih alergologije in pulmologije. Z omenjenim zavarovanjem sta v okviru letne zavarovalne vsote 30.000 evrov krita tudi ambulantna rehabilitacija do višine 300 evrov (ta zajema fizioterapijo, pregled fiziatra, delovno in govorno terapijo) ter prevzem zdravil v lekarni, predpisanih na beli recept v okviru specialistične obravnave, do višine 300 evrov.

Priključi se lahko dodatna nezgodna zavarovanja

Menedžersko zavarovanje Zavarovalnice Sava vključuje zavarovanje za primer smrti z varčevalno komponento, z možnostjo priključitve dodatnih nezgodnih zavarovanj. Primerno je predvsem za tiste, ki zaradi fleksibilne narave niso naklonjeni večletnemu zavarovanju. Daljša zavarovanja, ki so sklenjena na zavarovalno dobo 10 let ali več, so oproščena plačila 8,5-odstotnega davka na promet zavarovalnih poslov (DPZP). Zavarovanje nudi zaščito izpada dohodka za podjetje v primeru nezgode ali smrti zavarovanca (menedžerja). Izplačilo zavarovalne vsote v primeru nezgode, smrti zavarovanca v prometni nesreči. Možnost fleksibilne izbire kritij in njihovih višin glede na želje in potrebe zavarovanca. Zavarovanje nudi ohranjanje finančne in socialne varnosti vseh, ki so odvisni od prihodkov podjetja.

»Zaposlenim v podjetju trenutno ponujamo tudi naš nov produkt zdravstveno zavarovanje Zdravje. S skupinskim zdravstvenim zavarovanjem podjetje poskrbi za svoje zaposlene oz. člane organizacije v primeru zdravstvenih težav. To ni oblika življenjskega zavarovanja, ampak predstavlja hiter dostop do zdravnika specialista in posledično hitrejšo vrnitev zaposlenih na delovno mesto,« povedo o novem produktu in dodajajo, da »upravam in nadzornim svetom nudimo tudi sklenitev zavarovanja uprav ali nadzornih svetov«.

Foto: Depositphotos

Kritje tudi za zavarovančeve otroke

Pri Grawe zavarovalnici se menedžerji lahko zavarujejo s pestro ponudbo življenjskih zavarovanj. Zavarovanje Grawe Ščit je zavarovanje za primer smrti, zavarovanje Grawe Elite 20 Plus zavarovalcu oziroma upravičencem izplača dogovorjeno zavarovalno vsoto v primeru smrti zavarovanca, ob doživetju ali nastopu ene izmed določenih težkih bolezni. Grawe Elite 20 Plus nudi kritje tudi za zavarovančeve otroke, če zavarovančev otrok zboli za eno izmed določenih težkih bolezni. Med 20 bolezni so vključene, na primer, srčni infarkt, bypass – operacija, rak, možganska kap, multipla skleroza, slepota.

Ponujajo tudi zavarovanje za težke bolezni, ki je primerno za vsakogar. Poleg tega imajo v ponudbi tudi življenjsko zavarovanje z naložbo v investicijske sklade Grawe Apollo Best 7. Zavarovalec lahko izbira med sedmimi ponujenimi skladi, ki se razlikujejo predvsem glede na tveganje, kateremu se je posameznik pripravljen izpostaviti. Priporočajo tudi sklenitev zavarovanja Grawe Pokojnina, saj se bodo v bodoče pokojnine zmanjševale, kar bo vplivalo na finančno situacijo ob upokojitvi.

Merkur zavarovalnica prek podjetja Merkur Lifestyle menedžerjem ponuja preventivne menedžerske zdravstvene preglede, za njih prirejene teambuildinge ter posebne delavnice za obvladovanje stresa na delovnem mestu. [gg](#)

Seznam zavarovalnih subjektov na slovenskem zavarovalnem trgu leta 2017

Zavarovalnica	Zavarovalne premije skupaj (v EUR)	Rast (v%)	Neživljenje, znesek (v EUR)	Življenje, znesek (v EUR)	Premija na zaposlenega, znesek (v EUR)
Adriatic Slovenica, Zavarovalna družba d. d. ³	306.864.271	1,43	241.647.563	65.216.708	285.190
Allianz zavarovalnica, podružnica Ljubljana	10.967.124	21,25	10.967.124	0	645.125
ARAG SE – Zavarovalnica pravne zaščite podružnica v Sloveniji	2.284.449	4,43	2.284.449	0	207.677
ERGO zavarovalnica, podružnica v Sloveniji ¹	13.497.905	22,62	10.415.468	3.082.438	137.734
ERGO Življenjska zavarovalnica d. d.					
GENERALI zavarovalnica, d. d.	101.980.825	9,54	70.468.757	31.512.068	221.697
GRAWE Zavarovalnica, d. d.	42.547.857	2,35	25.179.439	17.368.418	264.272
KD Življenje, zavarovalnica, d. d.					
Merkur zavarovalnica, d. d.	46.191.384	-1,45	8.798.986	37.392.398	279.948
Modra zavarovalnica, d. d.	85.794.056	51,77	12.874	85.781.182	1.479.208
NLB Vita življenjska zavarovalnica d. d.	70.836.423	10,95	3.271.316	67.565.107	1.574.143
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	34.903.364	6,7	2.258.099	32.645.265	367.404
SID – Prva kreditna zavarovalnica d. d.	15.060.330	4,34	15.060.330	0	212.117
Sklad obrtnikov in podjetnikov	5.689.668	28,78	0	5.689.668	149.728
Skupna pokojninska družba, d. d.	29.980.254	2,74	0	29.980.254	1.362.739
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d.	129.873.232	13,18	129.873.232	0	1.202.530
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	284.545.551	3,21	284.545.551	0	834.444
Wiener Städtische zavarovalnica, podružnica v Ljubljani	29.835.360	3,47	10.610.519	19.224.841	1.065.549
Zavarovalnica Sava, d. d. ²	363.767.458	5,45	279.167.442	84.600.016	277.685
Zavarovalnica Tilia, d. d.					
Zavarovalnica Triglav, d. d.	604.666.066	2,14	431.190.371	173.475.695	264.624

1 Z marcem 2017 se je portfelj zavarovanj ERGO Življenjske zavarovalnice d. d., prenesel na ERGO zavarovalnico, podružnico v Sloveniji.

2 Z novembrom 2016 se je portfelj zavarovanj Zavarovalnice Tilia, d. d., prenesel na Zavarovalnico Maribor, d. d., ki se je preimenovala v Zavarovalnico Sava, d. d. Pri izračunu premije na zaposlenega so upoštevani podatki podružnic članic SZZ v tujini.

3 Z oktobrom 2013 se je portfelj zavarovanj KD Življenja, zavarovalnice, d. d., prenesel na Adriatic Slovenico, Zavarovalno družbo d. d.

Vir: SZZ

Zavarovalnica na **Vaši** strani.

GRAWE KOLEKTIVNA NEZGODA

Poskrbite za najpomembnejši del podjetja – Vaše zaposlene.

Za uspeh podjetja je potrebno **več kot le trdo delo**.
Potrebni so **volja, povezanost, timski duh in občutek pripadnosti**.

Vsak dober delodajalec se zaveda, da so zaposleni **največja vrednost njegovega podjetja**, zato jim s **kakovostnim kolektivnim nezgodnim zavarovanjem** daje vedeti, da sta njihova delo in prizadevnost spoštovana.

Skupaj bomo poiskali **primerne rešitve za vaše zaposlene** ne glede na njihovo delovno mesto.

GRAWE zavarovalnica d. d. • ☎ 080 22 40
Gregorčičeva ulica 39 • 2000 Maribor • grawe@grawe.si
www.grawe.si

Za večjo
varnost Vaših
zaposlenih.

Foto: Zare Modlic

Kako do denarja za nov posel in dobrih zaposlenih?

Izzivi, ki jih prinaša zagonska faza podjetja.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

svetovalec

Tesno sodelujte s kadrovske agencije, da si zagotovite vpliv na končen izbor kandidatov.

Če je pričakovana rast velika, lastnike opozorite na potrebe po novem krogu povečanja kapitala.

Izziv za poslovodstvo: Smo zagonsko podjetje, ki posluje že dobro leto in pol. Kapital smo dobili od nekaterih institucionalnih investitorjev, ki so podprli naš poslovni model. Trenutno imamo težave pri zaposlovanju, saj ne moremo ponuditi visokih plač za nove zaposlene, prav tako imamo dovolj obratnega kapitala za slabi dve leti. Išče nove vire prehodnega financiranja, pri čemer imamo omejen nabor nepremičnin, ki jih lahko zastavimo. Naši kupci so sicer uveljavljena podjetja, ki plačujejo v rednih časovnih intervalih, izhajajo pa pretežno iz dejavnosti gradbeništva in inženiringov. Ključni omejitvi za rast poslovanja sta tako manj atraktivni pogoji za zaposlovanje ter pomanjkanje sredstev za financiranje obratnega kapitala.

Vaša dva glavna izziva sta zelo podobna tistim, s katerimi se soočajo vsa mlada zagonska podjetja po svetu. Potem ko ste prepričali vlagatelje - vaše lastnike - v vaš poslovni model, ste s temi sredstvi pričeli s poslovanjem ter naleteli na kadrovske omejitve na slovenskem trgu dela. Varnost zaposlitve in urejenost delovnega okolja sta pomembni prednosti večjih podjetij, manjša podjetja pa se lahko pri svojih novih zaposlenih identificirajo s prijetnejšim delovnim okoljem, pa tudi s pričakovanji o fleksibilnejši politiki nagrajevanja. V tujini ni nenavadno, da dobijo ključni novi zaposleni celo določen delež v podjetju, saj so tako precej bolj navezani na rezultate svojega dela. O tem seveda odločajo vaši lastniki na podlagi vaših predlogov, saj povečanje kapitala zniža relativen delež v prihodnjih dobičkih, ki jih prejmejo oni. Če se s tem pristopom ne strinjajo, je drug element nagrajevanja doseganje relativno dobro opredeljenega plana, kar je odvisno od tipa delovnega mesta, na katerem bo zaposleni delal. Če gre za pridobivanje projektov, zgolj vrednost tega ne sme biti edini element, ki bo vplival na nagrajevanje, pač pa je pri tem treba zasledovati tudi cilje profitabilnosti posameznega posla, še pomembneje pa, potreb po obratnem kapitalu, ki že sedaj omejuje vaše poslovanje.

Iskanje novih zaposlenih lahko prepustite tudi kadrovski agenciji, ki bo preverila nabor kandidatov, jih morda proaktivno poiskala ter vam tudi omogočila preizkus zaposlenega za določeno obdobje brez tveganja, da takšnega zaposlenega zaposlite. Prednost tega je, da se bo na razpis prijavil kakšen kandidat več, ki bi bil sicer vnaprej zadržan zaradi majhnosti in neuveljavljenosti vašega podjetja.

Pomembno je, da pri izboru tesno sodelujete z agencijo, saj si boste le tako lahko zagotovili pomemben vpliv na končni izbor.

So potrebečasne ali trajne?

Potrebe po obratnem kapitalu lahko rešujete na več načinov, pomembno pa je ugotoviti, ali so potrebečasne ali trajne. Če so trajne, je omejitev najverjetneje višina denarnih sredstev, ki jo lahko dobite z izboljšanim poslovanjem ali z novim kapitalom ali finančnim dolgom. Pri zadnjem so razmere za pridobitev novih virov ugodne, vendar so banke tradicionalno manj naklonjene podjetjem, ki so pred kratkim ustanovljena in še nimajo kreditne zgodovine. V pomoč vam je lahko prodaja terjatev, saj navajate, da račune izstavljate uveljavljenim podjetjem. Iz izpostavljenosti do kupcev iz dveh panog pa lahko izhaja pomemben zadržek pri bankah, kljub temu, da so pričakovanja o rasti dodane vrednosti v teh dveh dejavnostih vsaj v naslednjih dveh letih zelo pozitivna. Vaši kupci vam lahko pomagajo z delnim avansom, kar se vam seveda kratkoročno zajeda v poslovno maržo, zato je to bolj kratkoročna rešitev. Če je vaša pričakovana rast res velika, je smiselno, da lastnike opozorite na potrebe po novem krogu povečanja kapitala. V nasprotnem primeru bo vaša rast nižja, morda jo celo pretežno prevzamejo tekmeči. [gg](#)

Foto: Depositphotos

Analitika
GZS

Izdelek je čudovit, kaj pa odpadek?

Priča smo razvoju novih materialov, ki ne le nadomeščajo bolj tradicionalne materiale v obstoječih izdelkih, ampak poganjajo razvoj novih izdelkov izjemnih lastnosti. Kaj pa, ko pristanejo med odpadki?

Antonija Božič Cerar, Služba za varstvo okolja GZS

Foto: Zare Modic

Izredne lastnosti različnih kompozitnih materialov so razširile njihovo uporabo za proizvodnjo izdelkov v najbolj zahtevnih pogojih uporabe za namene vojaških in vesoljskih tehnologij, kot tudi izdelkov za prosti čas in rekreacijo, kot so otroška igrala, športni rekviziti in plovila.

Čeprav vse te izdelke med drugim odlikuje tudi izredno dolga življenjska doba, jih v zadnjem času vse pogostejše najdemo tudi med odpadki.

Kaj se skriva za oznakami?

Kratka FRC je oznaka za vsak material, ki je sestavljen iz osnovnega materiala – matrike, v katero je vdolan drug material, ki osnovni material utrjuje – vlakna. Najpogostejši kompoziti, utrjeni z vlakni, so polimeri, utrjeni z vlakni, kjer je osnovni material vrsta polimera. Polimeri, utrjeni s steklenimi vlakni, kjer matriko iz polimera utrjujejo steklena vlakna, so najbolj razširjena oblika med polimeri, utrjeni z vlakni. V kompozitih vse bolj narašča uporaba karbonskih vlaken, še posebej za zahtevne proizvode, ki se uporabljajo pri vesoljskih tehnologijah in avtomobilskih delih višjega cenovnega razreda. Vlakna so lahko aramidna (kevlar), pri čemer narašča trend uporabe naravnih vlaken za proizvodnjo kompozitov.

Kaj pa, ko pristanejo med odpadki?

Odpadke, ki vsebujejo FRC, razvrščamo v skladu s seznamom odpadkov, določenim z Odločbo Komisije 2000/532/ES in spremenjenim s Sklepom Komisije 2014/955/EU. Seznam odpadkov vsebuje 20 poglavij, ki so opredeljena z dvomestnimi kodami. Ta poglavja so razdeljena na podpoglavja, ki so opredeljena s štirimestnimi kodami, in oznake odpadkov, ki jih opredeljujejo šestmestne kode, slednje tudi določajo dejanske številke odpadkov.

Dvajset poglavij seznama odpadkov razvrščamo v tri sklope:

- 01 do 12 in 17 do 20 so poglavja, povezana z virom odpadkov,
- 13 do 15 so poglavja, povezana z vrsto odpadka,
- 16. poglavje je za odpadke, ki niso navedeni drugje na seznamu.

FRC = kompoziti, utrjeni z vlakni

FRP = polimeri, utrjeni z vlakni

GFRP = polimeri, utrjeni s steklenimi vlakni

GFRC = kompoziti, utrjeni s steklenimi vlakni

Odpadke, ki vsebujejo FRC, najdemo v različnih sklopih kataloga, v skladu z njihovim virom in vrsto. Nekatere odpadke, ki vsebujejo FRP, lahko razvrstimo tudi pod poglavje 16. Tak primer so iztrošena vozila in plovila.

Pri nekaterih odpadkih je več možnih oznak.

Končna dodelitev številke odpadka je odvisna od vira nastajanja in načina oddaje odpadkov.

Ker je teh odpadkov veliko vrst in nastajajo iz različnih virov, bo za njihovo učinkovito predelavo vse bolj pomembno sledenje z uporabo digitalnih tehnologij od zasnove proizvodov naprej. gg

Foto: Antonija Božič Cerar

svetovalec

Za učinkovito predelavo odpadkov bo vse bolj pomembno sledenje z uporabo digitalnih tehnologij od zasnove proizvodov naprej. Dodatne informacije so na voljo na spletnih straneh Službe za varstvo okolja GZS v okviru projekta Retracking.

Odpornejši materiali podaljšajo življenjsko dobo

Delovno gradivo EU komisije, ki je bilo objavljeno skupaj z Evropsko strategijo za plastiko v krožnem gospodarstvu (COM(2018) 28 final), navaja, da bi plovila za rekreacijo ob koncu svoje življenjske dobe lahko občutno prispevala k onesnaževanju morja. Ocenjena povprečna življenjska doba jadrnic znaša 30 let, v določenih primerih se lahko podaljša na 40 do 45 let.

Podaljšano življenjsko dobo teh plovil je možno pripisati tudi uporabi odpornejših materialov, kot so GFRP za njihovo proizvodnjo. Ocenjujejo, da bi zaradi iztrošenosti plovil lastniki lahko zavrgli med 1 in 2 odstotka od 6 milijonov plovil v Evropi vsako leto, kar znaša vsaj 80.000 plovil. Uradno razgradijo le okoli 2.000 iztrošenih plovil letno. Ostala nemalokrat zapuščena »pristanejo« v naravi in so potencialni vir onesnaženja morij.

Foto: Tadej Kreft

Kako izplačevati dnevnice za službena potovanja v Sloveniji

V Sloveniji poznamo tri vrste dnevnic za službena potovanja. Višina neobdavčenih dnevnic je odvisna od dveh dejavnikov.

Cvetka Furlan, Pravna služba GZS

svetovalec

Vrste dnevnic za službena potovanja se medsebojno razlikujejo glede na trajanje potovanja.

Plačano kosilo ali večerja na službenem potovanju ne vplivata na višino neobdavčene dnevnice.

Pravica do povračila stroškov delavcu pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju je opredeljena v zakonu, kolektivnih pogodbah dejavnosti, lahko pa tudi v podjetniških kolektivnih pogodbah ali internih aktih podjetja. Pri tem pa moramo po novem upoštevati, da je službena pot potrebnost za obstoj in opravljanje dejavnosti družbe, ne predstavlja pa neposrednega izvajanja storitve družbe (sestanki na drugih lokacijah, obisk pri naročniku, udeležba na izobraževanju itd.). Predvsem je to razlikovanje pomembno, kadar se določeno delo ali storitev opravlja v tujini.

V Sloveniji poznamo tri vrste dnevnic za službena potovanja, ki se medsebojno razlikujejo glede na trajanje potovanja:

- polna dnevnic, za trajanje službenega potovanja nad 12 ur;
- polovična dnevnic, za trajanje službenega potovanja od 8 do 12 ur;
- znižana dnevnic, za trajanje službenega potovanja od 6 do 8 ur.

Dnevnic vedno pripadajo za celoten čas trajanja službenega potovanja, ki se izračuna v urah od datuma in ure začetka potovanja do datuma in ure, ko se službeno potovanje zaključi. Tako se ugotovi število vseh opravljenih ur. Na tej podlagi se ugotovi število celih dnevnic za vsake 24 ur potovanja, in sicer tako, da se število vseh opravljenih ur deli s 24. Za število ur, ki pri izračunu ostane, pa pripada dnevnic nad 12 do 24 ur, nad 8 do 12 ur ali nad 6 do 8 ur.

Od česa je odvisna njihova višina?

Višina neobdavčenih dnevnic za službena potovanja v Sloveniji je odvisna od:

- števila ur trajanja službene poti in
- plačila zajtrka pri prenočevanju.

Če službeno potovanje traja več dni, so lahko nastali tudi stroški prenočevanja. Če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, je znesek neobdavčene dnevnic nižji, in sicer:

- za 15 % (dnevnic nad 8 do 12 ur);
- za 10 % (dnevnic nad 12 do 24 ur).

Če pa stroški prenočevanja na službeni poti ne vključujejo plačila zajtrka (to je običajno razvidno iz računa za prenočevanje), se izplača polna neobdavčena dnevnic.

Višina neobdavčenih dnevnic za službeno potovanje v Sloveniji je naslednja – če traja službeno potovanje:

- nad 12 do 24 ur, znaša dnevnic 21,39 evra; ob plačnem zajtrku pa znaša dnevnic 19,25 evra;
- nad 8 do 12 ur, znaša dnevnic 10,68 evra; ob plačnem zajtrku pa znaša dnevnic 9,08 evra;
- nad 6 do 8 ur, znaša dnevnic 7,45 evra;
- celodnevna neobdavčena dnevnic za osebo, ki na podlagi imenovanja opravi funkcijo člana volilnega odbora na podlagi predpisov o volitvah, znaša 15 evrov.

Če je na službenem potovanju plačano kosilo ali večerja, to ne vpliva na višino neobdavčene dnevnic, ki pripada zaposlenemu.

Če je narava dela zaposlenega takšna, da se v pretežni meri opravlja izven sedeža delodajalca in se delo opravlja na območju Slovenije, vsakodnevno pa se vrača v kraj, kjer prebiva (serviserji, avtoprevozniki, trgovski potniki, gradbeni delavci, poljedelci, akviziterji, komercialisti ...), mu dnevnic ne pripadajo. V takem primeru je z davčnega vidika upravičen le do povračila stroškov za prehrano med delom v višini 6,12 evra. Neobdavčena dnevnic v tem primeru ne more biti izplačana (3. odstavek 4. člena Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja). [gg](#)

Foto: Depositphotos

Kam na tuje trge?

Preverili smo izvozne interese slovenskega gospodarstva.

Anže Gospeti, Center za mednarodno poslovanje GZS

Foto: Fotoarhiv CEMP

Različni statistični podatki, analize ter primerjave rasti blagovnih menjav z različnimi tujimi državami niso pravi pokazatelj interesov in načrtov slovenskih gospodarstvenikov po nastopu na trgih tujih držav. Da bi pridobili bolj točne informacije o interesih, smo na Centru za mednarodno poslovanje pri GZS v mesecu septembru oblikovali anketo o izvoznih načrtih slovenskega gospodarstva, ki jo je delno ali v celoti izpolnilo 1.177 gospodarstvenikov.

Na katere trge se bodo usmerili?

V državah Evropske unije situacija ostaja praktično nespremenjena. Izmed 28 odstotkov vseh anketirancev, ki svoj izvoz stavijo predvsem na trge EU, se jih je največ odločilo za Nemčijo (15,8 odstotka), sledita ji sosednji Avstrija in Italija. To so tradicionalne gospodarske partnerice Slovenije, kar je zaznati tudi pri državah ostale Evrope (za katere se je odločilo 26 odstotkov anketirancev). Tu prevladajo trgi Skandinavije (Norveška), Balkana ter Ruske federacije. Slednja glede na rezultate ankete predstavlja največji interes slovenskih podjetij (40 odstotkov vseh, ki so kot svojo regijo izvoza izbrali evropske države izven EU). Več kot 50 odstotkov vseh anketiranih je torej kot svoj glavni interes navedlo Evropo.

Kaj pa ostale regije?

Evropi z 10 odstotki sledi Bližnji vzhod. Kar tretjina vseh, ki so izbrali to regijo, je kot svojo najpomembnejšo izvozno destinacijo navedla Turčijo. S približno polovico glasov ji sledi sankcijam podvrženi Iran, takoj za njim pa Združeni arabski emirati, kamor zvečine izvažamo zdravila, elektronske aparate ter stavbno pohištvo. Obe državi Severne Amerike sta skupaj prejeli 9 odstotkov glasov, le odstotek manj pa ostale države Azije, kjer je največji interes izvoznikov na kitajskem trgu (ena tretjina anketirancev), sledita ji Japonska in Indija, tretje mesto pa zasedajo Malezija, Kazahstan in Tajvan. Afrika, ki po nekaterih mnenjih predstavlja neizkoriščen ekonomski potencial, se nahaja le odstotek za ostalimi državami Azije, glavne interesne destinacije pa so Republika Južna Afrika ter tri severnoafriške države: Maroko, Tunizija in Egipt. Zadnje mesto si delita Oceanija in Srednja ter Južna Amerika. Pri prvi sta seveda najbolj zaželeni destinaciji Avstralija in Nova Zelandija, v slednji pa Mehika, ki ji sledita poslovno nepredvidljivi Argentina in Brazilija.

Izvozni fokus slovenskega gospodarstva tako večinoma ostaja v Evropi, vendar vsak vstop na trg nove regije in države predstavlja zmanjševanje tveganja ob premočni navezanosti na tradicionalne trge. [gg](#)

svetovalec

Glede na rezultate ankete je najbolj zaželena izvozna destinacija Ruska federacija.

Kar tretjina vseh, ki so za svojo potencialno izvozno regijo izbrali Srednjo in Južno Ameriko, si kljub nepredvidljivi gospodarski in politični situaciji želi izvažati v Brazilijo.

Foto: Depositphotos

Več o rezultatih ankete

Foto: osebni arhiv

Kako ustanoviti podjetje v ZDA?

Vstop na trg ZDA ni popolnoma preprost, saj je treba zaradi različnih plasti, ki jih tvorijo zvezna zakonodaja, zakonodaje zveznih držav in lokalne zakonodaje, upoštevati številne vidike.

Katya Mežek

svetovalec

O izbiri obdavčitve se je priporočljivo pogovoriti z odvetnikom o postopkih in posledicah.

Glede na področje dejavnosti, s katero se družba ukvarja, bo morda treba pridobiti lokalna dovoljenja ali soglasja.

Izbrali ste vrsto pravnega subjekta, ki ga boste odprli v ZDA, zdaj pa vas čakajo naslednji pomembni koraki, ki so nujni, da bo novoustanovljena družba delovala v skladu z zvezno zakonodajo, zakonodajo zvezne države in lokalno zakonodajo.

Izberite zvezno državo

Izbira zvezne države je pomembna, saj to lahko vpliva na davčna in finančna vprašanja ter vprašanja glede odgovornosti v zvezi z družbo. Podjetje mora »izpolnjevati pogoje« ali biti »registrirano« v vsaki zvezni državi, v kateri želi »opravljati dejavnost«. Delaware je priljubljena izbira zaradi ustaljene gospodarske zakonodaje, sodišč, ki imajo veliko izkušenj z gospodarskimi zadevami, visoko ocenjenega varstva obveznosti iz poslovanja in preprostega postopka ustanovitve. Družbi ni treba imeti fizičnega naslova v Delawaru, vloge, vložene v Delawaru, pa niso javno dostopne na spletu.

Zelo privlačna je tudi Nevada, ki nima davka od dohodkov pravnih oseb na ravni zvezne države, davka na delnice na ravni zvezne države in letne koncesijske dajatve. Zakonodaja temelji na Delawarovem modelu.

Čedalje bolj priljubljeno je tudi ustanavljanje družb v Wyomingu, ki nima ne davka od dohodkov pravnih oseb na ravni zvezne države ne dohodnine na ravni zvezne države in je redno ocenjen kot podjetjem najprijaznejša zvezna država. Poleg tega v ustanovitvenih listinah ni treba navesti poslovnih oseb, vodilnih delavcev itd.

Izberite firmo in vložite ustanovno listino

Ime družbe mora biti na voljo v vseh zveznih državah, v katerih bo družba poslovala. Če bi radi registrirali firmo ali logotip družbe kot njene znamke, je treba preveriti pri Uradu ZDA za patente in znamke, ali je to mogoče, da ne bi prišlo do kakšne kršitve znamke tretjih oseb. Vsaka zvezna država ima nekatera pravila o firmi, ki jih je treba upoštevati, da ne bo registracija zavrnjena.

Po izbiri firme je treba pri izbrani zvezni državi vložiti ustanovno listino. Informacije, ki jih mora listino vsebovati, se lahko razlikujejo glede na vrsto družbe, v splošnem pa morajo vsebovati vsaj ime firme, glavni naslov družbe, poštni naslov družbe (če je drugačen od glavnega), ime in priimek ter naslov registriranega zastopnika in ime ustanovitelja.

Običajno potrebujejo med enim in tremi tedni za obdelavo dokumenta, obstaja pa tudi možnost, da se storitev pospeši proti plačilu.

Družba mora imeti registriranega zastopnika, ki je lahko podjetje ali fizična oseba in mora imeti v zvezni državi stalni in fizični naslov ter biti na voljo za vročanje sodnih pisanj med običajnim delovnim časom.

Organizacijske listine, davčna številka in ostalo

Družba mora pripraviti organizacijske listine družbe glede na to, za kakšno družbo gre. Delniška družba mora pripraviti vsaj akt ustanovitelja, notranje akte, ki določajo notranje postopke družbe, in prvi zapisnik seje upravnega odbora. Pripravijo se lahko tudi sporazumi o nakupu delnic/sporazumi o omejenem nakupu deležev, delničarski sporazum, sporazumi o odškodnini za člane upravnega odbora in poslovodne osebe, pravila o izdaji delniških listin in kapitalizacijska preglednica.

Pri d. o. o. je ključni notranji akt upravljanja sporazum o delovanju, ki se lahko pripravi tako, da ustreza posameznim potrebam neke družbe. Ker gre za notranji akt, ni vložen pri nobenem državnem ali javnem subjektu. Vsebuje informacije, ki se nanašajo na poslovodsko strukturo, pravice do prenosa, določbe o odkupu, postopke sestajanja ter razdelitev dobičkov in izgub med družbenike.

Podjetje mora pridobiti zvezne zaposlitvene identifikacijske številke, ki so potrebne, če ima družba delavce. Poudariti je treba, da večina bank zahteva to številko, da lahko družba odpre poslovni bančni račun. Tuja družba, ki nima številke socialnega zavarovanja ali že obstoječe identifikacijske številke, mora izpolniti obrazec in ga po telefaksu poslati Davčni upravi ZDA. Pri vnosu informacij v ta obrazec in njegovi predložitvi naj sodeluje odvetnik, da se poskrbi, da obrazec ne bo zavrnjen. [gg](#)

Odvetniki iz odvetniške pisarne Leks Law lahko vaši družbi pomagajo pri prizadevanjih za širitev na trg ZDA. Dosegljivi so na e-naslovu kmezek@lekslaw.com ali telefonski številki +1 818 259 3311.

Izkoristite moč podobe sebi v prid

Obleka je ogledalo časa, naroda, kulture. Je ogledalo socializiranega človeka. Ima veliko, morda celo preveliko moč. Prav je, da se tega zavedamo, in da to moč podobe izkoristimo sebi v prid.

Lea Pisani, svetovalka za kulturo oblačenja

Foto: Iztok Zupan

Izkoristite moč podobe

Naša podoba ima veliko moč, saj nam lahko pomaga bolje živeti, lažje komunicirati in hitreje priti do cilja. Tako v poslovnem svetu kot pri vsakodnevnih opravkih, od trgovine, zdravnika do večerne zabave. Živimo v obdobju in okolju, kjer lahko vsi vodimo vtis s pomočjo oblačil. Izbiramo in kupujemo, kar ustreza globini našega žepa. Vsi imamo možnost, da se lahko s svojo podobo prilagodimo različnim poslovnim in življenjskim priložnostim. Zakaj tega ne bi izkoristili? Naj bo vaše življenje oder. Načrtno uporabite barve, kroje, dodatke in s poznavanjem osnovnih pravil sodobnega bontona po krajši poti dosežite vaš cilj.

Skladno z naravnimi danostmi

Vsi stremimo k temu, da je naša podoba skladna z naravnimi danostmi, primerna za vse poslovne priložnosti in sodobna. Tisti, ki jim to uspe, o obleki in svoji podobi razmišljajo, se ji posvetijo, poznajo kulturo oblačenja in pravila.

Veliko ljudi premišljeno izbira oblačila in dodatke za različne življenjske priložnosti. Za v službo, za posebne sestanke, nastop na televiziji, pred številnim občinstvom, za službena potovanja v tujino, poroke, pogrebe in posebne slovesne priložnosti. Vedo, da komunikacija hitreje steče, če smo oblečeni podobno. Takrat se zdi, da tudi podobno mislimo.

Merila za izbor oblačil in dodatkov za vse življenjske priložnosti

Gre za dvanajst ravni oblačenja. Nekatere ravni uporabljamo redko, druge vsak dan, vsi pa smo vsak dan oblečeni vsaj v eno raven oblačenja. V poslovnem svetu je danes večina ljudi oblečenih v sproščeno, elegantno raven oblačenja ali po angleško »smart casual«. Ob spremembi oblačenja v poslovnem svetu se je zdelo, da bo oblikovanje sproščene podobe enostavnejše, bolj preprosto, hitro, manj zakomplicirano. Da nam bo olajšalo življenje. Sodoben človek naj bi imel izdelan slog oblačenja, oblikovano vizualno identiteto in občutek za nianse med ravni oblačenja. Cilj je sproščeno, udobno, sodobno in hkrati elegantno. Idealno za poznavalce kulture oblačenja in zahtevno za vse tiste, ki se jim s tem ne ljubi ukvarjati.

Pozitivne strani sproščenega oblačenja v poslovnem svetu

1. V sproščenih oblačilih se bolje počutimo, po nekaterih raziskavah smo tako oblečeni tudi bolj fizično aktivni.
2. Če smo vsi oblečeni sproščeno, komunikacija hitreje steče.
3. S sproščenimi oblačili lahko dobro oblikujemo svoj slog oblačenja.
4. Sproščena oblačila lahko čistimo doma in s tem prihranimo čas in denar.
5. Sproščena oblačila so lahko cenejša, vendar moramo paziti, da niso cenena.

Negativne strani sproščenega oblačenja v poslovnem svetu

1. Ljudje ne poznajo ali ne prepoznajo nians med različnimi ravni sproščenega oblačenja.
2. Predvsem ženske so izgubile občutek za primernost.
3. Moški ne obvladajo sproščenega oblačenja in so oblečeni preveč formalno.
4. Za oblikovanje primerne sproščene podobe (bodisi za poslovni svet, poroko bodisi intervju za službo) moramo imeti občutek za usklajevanje barv, materialov in proporcev, kar je zahtevno.
5. Preveč ljudi meni, da je lahko sproščena obleka zmečkana, nečista, in da jim ni treba skrbeti za osebno higieno. **gg**

Sproščeno oblačenje v poslovnem svetu je gotovo najbolj radikalna sprememba v modi po letu 1970, ko so ženske množično začele nositi hlače tudi za v službo.

Women's Wear Daily

Našo podobo vidijo drugi bolje od nas samih. Mi vidimo druge boljše kot same sebe. Drugi so nam kakor ogledalo, šele v njem zagledamo svojo pravo podobo.

prof. dr. Anton Trstenjak

Seminarski trojček: 100 % recept za vaš uspeh

Seminar je namenjen vsem, ki se zavedajo, da ne bodo dobili druge priložnosti za odličen prvi vtis. Vsem, ki želijo biti uravnoteženi tako psihično kot fizično, ki hočejo samozavestno, verodostojno in odločno podajati informacije ter tistim, ki name ravajo na svoj uspeh pozitivno vplivati tudi s svojo vizualno podobo.

Dogodek je namenjen vsem tistim, ki bi se radi še izboljšali na teh področjih ter uspeli kot vodje v poslovnem svetu. Z vami bodo izvrstne predavateljice in izkušene svetovalke Sanela Banović, Anja Križnik Tomažin in Lea Pisani. Pridružite se nam 20. novembra 2018 med 9. in 16. uro v dvorani A v stavbi GZS.

Več o seminarju

Najboljše, kar ponuja Pomurje

Pomurska gospodarska zbornica in regionalni pomurski časopis Vestnik sta drugo leto zapored izpeljala akcijo Pomursko podjetje leta in razglasila najuspešnejša pomurska podjetja v letu 2017.

Robert Grah, Pomurska gospodarska zbornica

»Pomurje je stabilna regija, z odlično infrastrukturo in visoko usposobljenimi in motiviranimi zaposlenimi,« poudarja Robert Grah, direktor Pomurske gospodarske zbornice.

Skozi izbor se izpostavljajo dobra pomurska podjetja ter daje spodbuda podjetniški naravnosti v regiji. Na prireditvi 16. oktobra, ki sta se je udeležila tudi predsednik Državnega zbora RS Dejan Židan in Aleš Cantarutti, državni sekretar na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, so bili razglašeni zmagovalci v sedmih kategorijah.

- V kategoriji mikro podjetje je zmagovalac **Miniplast**, ki se ukvarja s proizvodnjo plastične embalaže.
- Komisijo je v kategoriji malo podjetje najbolj prepričal **Paradajz**, ki goji rastline v zaprtih prostorih, ogrevanih z geotermalno energijo.
- Med srednjimi podjetji so slavile **Radgonske gorice**, pridelovalec in ustekleničevalec vin.
- Najboljše veliko podjetje je postalo **Carthago**, ki se ukvarja s proizvodnjo avtomobov.
- Letošnja novost je kategorija za perspektivno podjetje. Naziv je prejel **Martmetal**, ki se ukvarja z izdelavo kovinskih konstrukcij.
- Naj zaposlovalec je **Elrad International**, proizvajalec elektronskih komponent.
- Naj podjetje po mnenju bralcev Vestnika pa je **KIT Žižki**, proizvajalec kovinske opreme.

Regija čedalje bolj mamljiva za investitorje

Uroš Hakl, direktor Podjetja za informiranje, je izpostavil odlične odzive, ki jih je prireditel požela v lanskem letu. »Regija pridobiva samozavest, ki v prvi vrsti temelji na uspešnih poslovnih zgodbah naših ljudi, zato je prav, da jih na ta način izpostavimo. Tako tudi letošnji nagrajenci ne bodo domov odnesli priznanja, ki pomenijo samo nagrade podjetjem, temveč gre tudi za priznanja vsem zaposlenim in njihovim družinam, kakor tudi za priznanja lokalnemu okolju, ki jih pri tem podpira. To so zgodbe za prihodnji razvoj Pomurja,« je na podelitvi povedal Hakl.

Direktor Pomurske gospodarske zbornice Robert Grah je spregovoril o povečanem zanimanju investitorjev za prihod v pomursko regijo. »Naša podjetja so v teh zadnjih letih pokazala in dokazala, tako na domačem, še bolj pa na globalnem trgu, da se lahko pokažejo tako s svojimi izdelki, kakor tudi s svojimi idejami in inovativnimi rešitvami. Danes radi pravimo, da v Pomurju 'vse raste', kar tudi drži. V prvi vrsti raste izvoz, ki je postal motor, gonilno sredstvo za razvoj tako regijskega kot slovenskega gospodarstva. Ponovno zaznavamo povečano zanimanje tujih, predvsem, kar je še bolj pohvale vredno, pa domačih investorjev, ki s svojim prihodom in širitvijo v regiji potrjujejo, da je Pomurje stabilna regija, z odlično infrastrukturo in visoko usposobljenimi in motiviranimi zaposlenimi«.

O pričakovanjih do nove vlade

Pred razglasitvijo najboljših podjetij je potekala tudi okrogla miza na temo Kaj pomursko gospodarstvo pričakuje od nove vlade. Na njej so sodelovali poleg državnega sekretarja Aleša Cantaruttija še Marian Šefčovič, predsednik uprave Radenske, Peter Polanič, predsednik uprave Panvita in predsednik Pomurske gospodarske zbornice, ter Metod Grah, direktor in lastnik Term Vivat. Na okrogli mizi je bilo govora o visoki obdavčitvi plač, sprejemanju nove koalicijske pogodbe, glede katere ima veliko gospodarstvenikov pomisleke, pa tudi o gospodarski strategiji na državni ravni. **gg**

Foto: Pomurska gospodarska zbornica

Foto: Depositphotos

Šest milijonov evrov za sejme v tujini

Do konca novembra namerava ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo objaviti tri razpise s področja internacionalizacije, podjetništva, konkurenčnosti in tehnologije.

Barbara Perko

V mesecu novembru bo pristojno ministrstvo predvidoma objavilo nove razpise s področja internacionalizacije, podjetništva, konkurenčnosti in tehnologije. Skupno so vsi trije razpisi vredni nekaj več kot 14,3 milijona evrov.

2,7 milijona za učinkovitejši nastop na tujih trgih

Do konca meseca bo predvidoma objavljen Javni razpis Spodbujanje partnerstev za učinkovitejši nastop na tujih trgih – povezava na S4 (2018-2023). Vrednost razpisa je 2,7 milijona evrov. Namenjen je spodbujanju povezovanj podjetij z namenom nižanja tveganj vstopa na izbrani tuji trg, povezovanja kompetenc, kapacitet, prenosa izkušenj, znanj in drugih poslovnih povezav ter nižanja stroškov podjetjem in spodbujanja mednarodne aktivnosti. Omenjeni razpis se povezuje na vsebine iz Strategije pametne specializacije.

Do sredstev v višini do 50 odstotkov so upravičeni MSP, skupine podjetij, konzorciji, grozdi in

partnerstva. Med upravičene stroške spadajo stroški svetovanj zunanjih strokovnjakov, stroški sejemske predstavitve. Po shemi de minimis vrste stroškov niso omejene.

6,1 milijona za nastope na mednarodnih sejmi

Financiranje nastopov na mednarodnih sejmih bo na voljo v sklopu Javnega razpisa Sofinanciranje individualnih nastopov podjetij na mednarodnih sejmi v tujini v letih 2019-2023. Ministrstvo bo 6,1 milijona evrov namenilo sofinanciranju predstavitve proizvodov in storitev MSP-jev na mednarodnih sejmi v tujini zaradi okrepitve mednarodne konkurenčnosti MSP, uvajanja izdelkov na tujih trgih ter povečevanja možnosti poslovnega sodelovanja MSP-jev s tujimi partnerji.

Skladno z razpisom se upravičencem, v tem primeru so to MSP, krijejo stroški sejma in udeležbe na sejmu. Višina sofinanciranja znaša predvidoma 5.313,06 evra, poleg tega pa še 65,2 evra na kvadratni

S sredstvi javnega razpisa bodo upravičenci lahko krili stroške sejma in udeležbe na sejmu.

Več o
objavljenih
razpisih

meter (5-120 m²). Maksimalen znesek financiranja znaša 13.137,06 evra.

5,5 milijona za lesarstvo 3.0

Predvidoma novembra bo objavljen Javni razpis Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0. Na voljo bo 5.554.701,04 evra za spodbujanje uvajanja novih ali dvig zahtevnosti izdelkov, ustvarjanju novih delovnih mest ali rasti dodane vrednosti na zaposlenega v MSP, spodbujanju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije ter izvedbi ukrepov za izboljšanje učinkovite rabe virov, ki bodo prispevali k prehodu Slovenije v krožno gospodarstvo.

Do sredstev so upravičena mala in srednja podjetja. Med upravičenimi stroški so stroški nakupa opredmetenih osnovnih sredstev (nakup nove opreme, novih strojev, proizvodnih zgradb) v višini do 80 odstotkov celotnih upravičenih stroškov operacije. Upravičeni so tudi stroški nakupa neopredmetenih osnovnih sredstev (nakup tehnologije z nakupom patentnih pravic, licenc, blagovnih znamk, znanja ali nepatentiranega tehničnega znanja) v višini do 20 odstotkov vrednosti celotnih upravičenih stroškov operacije. Razpis med upravičene stroške šteje tudi stroške plač novo zaposlenih (nova zaposlitev povezana z izvedbo začetne investicije).

Trenutno odprti razpisi, na katere je prijava še možna

do 20.11.2018: Javni razpis »Demo piloti II 2018«
vrednost: 56,6 milijona evrov

namen: 1. sklop: sofinanciranje razvojnih in inovacijskih dejavnosti za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov, usmerjenih v razvoj za testiranje oziroma demonstracijo novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev z visoko dodano vrednostjo in s tržnim potencialom v realnem okolju.

2. sklop: sofinanciranje izvajanja testiranja oziroma izvedba demonstracije razvitega novega ali izboljšane proizvoda, procesa ali storitve v realnem okolju.
upravičeni stroški: stroški nakupa opredmetenih osnovnih sredstev, stroški nakupa neopredmetenih osnovnih sredstev, stroški zunanjih izvajalcev, stroški plač (novo) zaposlenih, posredni stroški za izvajanje operacije.

višina sofinanciranja: mikro in mala podjetja do 45 %, srednje velika do 35 %, velika do 25 %

vrednost sofinanciranja: najmanj 1 milijon evrov in največ 5 milijonov evrov

objavljen: 13.8.2018; **objava na povezavi:**

http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1158

do 24.9.2019 (tretje odpiranje): Javni razpis Spodbude za raziskovalno razvojne projekte (RRI v verigah in mrežah vrednosti TRL6-9)
vrednost drugega odpiranja: 32,1 milijona evrov

namen: sofinanciranje izvajanja inovativnih, raziskovalno-razvojnih projektov podjetij ali konzorcijev za nove ali izboljšane proizvode, procese ali storitve, do stopnje, da so potrjeni v končni obliki ter primerni za uporabo v realnem okolju

upravičenci: MSP, velika podjetja in konzorciji

upravičeni stroški: stroški plač in povračil v zvezi z delom, stroški storitev zunanjih izvajalcev, investicije v neopredmetena sredstva, stroški orodij in posredni stroški

višina sofinanciranja: mikro in mala podjetja do 45 %, srednje velika do 35 %, velika do 25 %

maksimalna vrednost sofinanciranja: 500.000 evrov

objavljen: 30.6.2017, **objava na povezavi:**

http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1119

do 15.5.2019 (četrti odpiranje): Dopolnjevanje SME instrumenta – faza 1

nepovratna sredstva, vrednost: 1.050.000 evrov

maksimalna vrednost sofinanciranja: F1 do 35.000 evrov/projekt

namen: sofinanciranje izvajanja raziskovalno-razvojnih in inovacijskih projektov podjetij, ki so v okviru Obzorja 2020 dobili certifikat „Seal of Excellence“ in zaradi pomanjkanja sredstev niso prejeli sofinanciranja iz SME instrumenta

upravičenci: MSP, ki so v okvirju Obzorja 2020, Instrument SME, dobili „Seal of Excellence“

upravičeni stroški: stroški študije izvedljivosti po pavšalnem znesku

višina sofinanciranja: pavšalni znesek v višini 35.000 evrov

objavljen: 9.12.2016, **objava na povezavi:**

http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1097

do 12.9.2019 (tretje odpiranje): Javni razpis Dopolnjevanje SME instrumenta – faza 2

nepovratna sredstva, vrednost: 17,1 milijona evrov

namen: sofinanciranje izvajanja raziskovalno-razvojnih in inovacijskih projektov podjetij, ki so v okvirju Obzorja 2020 dobili certifikat „Seal of Excellence“ in zaradi pomanjkanja sredstev niso prejeli sofinanciranja iz SME instrumenta

upravičenci: MSP, ki so v okvirju Obzorja 2020, Instrument SME, dobili „Seal of Excellence“

upravičeni stroški: stroški osebja, stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, stroški raziskav, posredni stroški

višina sofinanciranja: mikro in mala podjetja do 45 %, srednja podjetja do 35 %

maksimalna vrednost sofinanciranja: do 1.600.000 evrov/projekt

objavljen: 4.8.2017, **objava na povezavi:**

http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1127. **gg**

Družinska mlekarna.

SI-EKO-001
Slovensko kmetijstvo

**EDINA MLEKARNA
V EVROPI,
SPECIALIZIRANA
ZA IZDELAVO KEFIRJA
na tradicionalen
način.**

Mlekarna Krepko je edina mlekarna v EU, specializirana za množično proizvodnjo tradicionalnih kefirjev iz pravih kefirnih zrn. V Mlekarni Krepko že več kot 20 let skrbijo za kefirna zrna s Kavkaza, pradomovine napitka, ki so ga tamkajšnji ljudje stoletja varovali kot svetinjo in prenašali iz generacije na generacijo z legendo o zdravilnem učinku tradicionalnega napitka kefir, da je kefir eliksir zdravja, mladosti in dolgega življenja.

Druga generacija družinske mlekarne Krepko uspešno vstopa na globalni trg in razvija številne inovativne projekte na bazi kefirja in kefirnih zrn, ki izhajajo iz bogate mikroflore kefirnega zrna. Znanstveniki so ugotovili, da kefirno zrno lahko vsebuje tudi več kot 100 rodov različnih mikroorganizmov, ki živijo v simbiozi v od samo njemu lastnega prebiotika, kefirana. Te lastnosti kefirnih zrn preobrazijo navadno mleko v "simbiotik" - tradicionalni kefir.

Razni izdelki s komercialnim nazivom kefir so narejeni iz instantnih mlekarskih kultur, so le ponaredki in nimajo nič skupnega z opisanim tradicionalnim kefirjem! Kar je potrdila tudi BBC raziskava in preskušanje v seriji Trust me I am a Doctor v seriji 6 epizoda 1, ki je poudarila tudi daleč najboljši vpliv na prebavo od vseh primerjanih živil.

Kefir Krepko je edini kefir, ki je že dvakrat prejel nagrado za okus "Taste of the year" na mednarodnem ocenjevanju v Bruslju.

Sestra in brat:
Sandra Turnšek,
direktorica
in **Danijel Kelečević,**
tehnični direktor

www.mlekarna-krepko.si

Dobri gospodarski učinki okoljskih rešitev

Finančni mehanizem LIFE dosega rezultate na področju okolja in hkrati tudi v gospodarstvu.

Barbara Perko

Finančni mehanizem LIFE je primarno namenjen ukrepom na področju varstva okolja, ohranjanja narave ter blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam. Spletna stran lifeslovenija.si uporabnikom omogoča mreženje s potencialnimi partnerji in izmenjavo idej.

V Sloveniji se trenutno odvijata dva LIFE projekta, katerih cilj je s pomočjo novih tehnoloških rešitev omogočiti ponovno uporabo odpadkov. Na ministrstvu za okolje in prostor (MOP) se nadejajo, da bosta rešitvi po zaključku projekta postali tudi tržno zanimivi.

Podjetje Arhel v okviru projekta LIFE for Acid Whey sodeluje z Inštitutom za mlekarstvo in probiotike. Preizkušajo inovativne pristope, ki bodo omogočali dodatno izrabo odpadne kisle sirotke in boljšo ekstrakcijo mlečnih proteinov.

Projekt LIFE CEPLAFIB, ki ga vodi TECOS, Razvojni center orodjarstva Slovenije, pa se osredotoča na preoblikovanje odpadne plastične embalaže in časopisnega papirja v reciklirane kompozitne materiale za proizvodnjo izdelkov v embalažnem, avtomobilskem in gradbenem sektorju. V projektu sodelujejo podjetja in raziskovalne ustanove iz Slovenije, Finske, Poljske in Španije.

20 trajnih delovnih mest

Delovna mesta so primarno ustvarjena za čas trajanja projekta, vendar pa je čedalje več primerov, ko zaposlitve obstanejo tudi po zaključku projekta.

Eden takih je projekt MANSALT, v okviru katerega so obnovili nasipe na območju Sečoveljskih solin in ki je omogočil 20 novih trajnih delovnih mest za lokalne prebivalce. Boljša protipoplavna varnost pa je omogočila nadaljnje investicije v ekoturizem in postavitev spa centra na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline.

Slovenija je v 25 letih pridobila sofinanciranje za 50 LIFE projektov v skupni vrednosti 91,1 milijona evrov, od katerih je Evropska komisija prispevala skoraj 51,8 milijona evrov. Preostanek morajo partnerji zagotoviti v obliki lastnih sredstev ali s pomočjo sofinancerjev, večinoma pa projekte podpre tudi MOP. MOP je v 25 letih finančno podprl 38 projektov v skupni višini 15,8 milijona evrov. Finančna analiza je pokazala, da se vložena sredstva MOP običajno povrnejo že v času izvajanja projektov.

Na ministrstvu poudarjajo, da lahko slovenskim prijaviteljem še v letošnjem letu nudijo dodatno podporo v različnih oblikah, ki jih preko projekta LIFE Krepitev zmogljivosti omogoča Evropska komisija. [gg](#)

Dinosovih 5 zvezdic

- ★ Za potrebe in želje poslovnih partnerjev skrbi **odlično usposobljena ekipa**.
- ★ Odpadne materiale lahko pripeljete tudi sami na kar **18 naših lokacij** po vsej Sloveniji.
- ★ Zagotavljamo vam **najboljšo odzivnost** s 75 lastnimi tovornimi vozili in več kot 4.000 zabojniki.
- ★ Odlikujejo nas **tradicija in strokovnost** na osnovi 70-letnih izkušenj.
- ★ Dosledno izpolnjujemo vse **zakonske obveznosti** in poslujemo **transparentno**.

Izvajamo tudi nadzorovano storitev uničenja zaupne dokumentacije.

Modra odločitev za čisto prihodnost

Kar bi pristalo v smeteh, uporabijo na novo

Dobri primeri krožnih praks iz Slovenije, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Romunije.

Barbara Perko, foto: Kraftart

V podjetju M Sora poskrbijo, da dragocena surovina ne gre v nič. Les, ki prepogosto konča kot odpadke, uporabijo na novo.

V okviru Interreg projekta MOVECO si je bilo mogoče na GZS ogledati potujočo razstavo krožnega gospodarstva. Razstava je ponudila vpogled v aktivnosti projekta ter predstavila primere dobrih praks in priložnosti krožnega modela gospodarstva v Podonavju.

Iz starega lesa izdelajo nova okna

Podjetje M Sora v okviru projekta ReWin razvija in trži lesena okna iz starega, predelanega lesa, zlasti iz lesenih tramov. Ko se prenova stavbe konča, pogosto ostanejo na voljo zamenjani in odstranjeni leseni gradbeni deli, kot so na primer strešni tramovi. Tak les prepogosto konča kot odpadke.

V podjetju M Sora poskrbijo, da dragocena surovina ne gre v nič. Pri izbranem lesu analizirajo morebitne nečistoče in nevarne snovi, pa tudi njegove fizikalne lastnosti, da določijo primerno ponovno uporabo za nove izdelke.

Z bananinimi odpadki do boljših vlaken

Cilj projekta Life Baqua je dokazati, da sta lahko trajnost in učinkovitost uspešno uporabljena v kmetijski praksi za izboljšanje upravljanja in zmanjševanja odpadkov iz pridelkov (kot npr. banane) in uporabljeni v vrsti novih vrednostnih verig. Cilj projekta je

v maksimalni izrabi bananinih odpadkov ter prikazu, kako lahko naravna bananina vlakna izboljšajo mehanske lastnosti brizganih produktov.

Odpadni deli bananovcev predstavljajo velik ekološki problem Kanarskih otokov, medtem ko je problem plastičarske industrije v prekomerni uporabi polimernih materialov, ki jih pridobijo na osnovi petrokemične proizvodnje. Podjetje Ambi-Metalplast bo razvilo demonstracijsko linijo brizganja izbranih tehničnih polimernih izdelkov z novimi polimernimi materiali, ki so modificirani s pomočjo ustrezno pripravljenih vlaken (pridobljenih iz odpadnih bananovcev) za izboljšanje mehanskih lastnosti.

Ozaveščanje za pravilno ravnanje

Družba Zeos je nacionalna in neprofitna skupna shema ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo, odpadnimi prenosnimi baterijami in akumulatorji ter odpadnimi nagrobnimi svečami v Sloveniji. Svoje delovanje nadgrajujejo preko različnih ozaveševalnih aktivnosti. Projekt Life Gospodarjenje z e-odpadki pod sloganom E-cikliraj je namenjen vzpostavitvi potrošniku prijazne mreže zbiranja e-odpadkov in odpadnih baterij in organiziranju ozaveševalnih spremljevalnih dogodkov. Preko tovrstnih aktivnosti želijo potrošnikom predstaviti različne možnosti za oddajanje e-odpadkov in odpadnih baterij in jih seznaniti, zakaj je treba z njimi pravilno ravnati.

V okviru natečaja »Odpadno je uporabno« je nastal Nabiralnik Vesele pošte, ki so ga izdelali učenci Osnovne šole I Murska Sobota in je narejen iz odpadne mikrovalovne pečice.

Prvi povratni lonček za večkratno uporabo za kavo za na pot

V Nemčiji nastane letno pri proizvodnji in uporabi 2,8 milijarde lončkov za enkratno uporabo kar 111 tisoč ton izpustov CO₂. Za to je treba posekati 43.000 dreves, pridelati se 40.000 ton odpadkov, porabi pa kar 1,5 milijarde litrov vode, 230 milijonov kWh električne energije in 3.000 ton surove nafte. Ker so lončki za enkratno uporabo iz lepenke, ki je prevlečena s plastiko, je reciklaža skoraj nemogoča.

Podjetje Recup je razvilo inovativen zbirni sistem povratne embalaže za večkratno uporabo. Lončke Recup lahko uporabimo približno petstokrat. Ob nakupu kave za na pot v lončku Recup plačate 1 evro kavcije, ki jo dobite povrnjeno ob vrnitvi praznega lončka kjerkoli v Nemčiji pri partnerjih Recup.

100-odstotno biološka majica

Nemško podjetje Trigema z linijo Trigema Change® nudi okoljske alternative za tradicionalno tekstilno industrijo. Majica Trigema »Cradle to Cradle« je izdelana iz ekološko pridelanega bombaža, vsi uporabljeni materiali so iz 100-odstotno biološke pridelave in jih je mogoče kompostirati. Načelo od zibelke do zibelke (»cradle to cradle«) opredeljuje ponovno uporabo izdelkov, pri kateri je raven kakovosti surovin enaka ali višja. Gre za zaprte krogotoke oblačil, ki vsebujejo le 100-odstotno nestrupene ter neoporečne snovi. Ob koncu življenjskega cikla lahko takšne izdelke vrnemo v krogotok surovin.

Odpadni les spremenijo v dragocene lesene izdelke

Avstrijsko podjetje AufMöbler se zaveda omejenosti količin naravnih virov, zato poskuša iz odpadnega lesa ustvariti novosti. Povezujejo velike kose odpadnega lesa ter nove materiale, iz katerih oblikujejo inovativno zasnovano estetsko pohištvo, akustične elemente ter plošče iz masivnega lesa.

Zložljiva škatla, ki jo je mogoče ponovno uporabiti

V Nemčiji se letno preseli približno 4,8 milijona gospodinjstev, kar pomeni, da letno potrebujejo približno 80 milijonov selitvenih kartonov. Hipotetično to ustreza 80.000 tonam odpadnega papirja na leto.

Podjetje Turtlebox je ustvarilo zložljivo škatlo Turtlebox, ki jo je mogoče ponovno uporabiti. Gre za zelo stabilne, vodoodporne škatle, ki jih je mogoče ponovno uporabiti do 200-krat. Izdelane so iz 100-odstotno reciklabilne plastike. So lahke in zaradi zložljivega mehanizma lahko v praznem stanju prihranijo veliko prostora. Zahvaljujoč prožnemu najemu je selitvene škatle mogoče dobiti točno tedaj, ko jih potrebujete.

Dizajn predhodnih generacij in zven sedanosti v enem

Radijski aparati so postali neuporabni predmeti v naših domovih. So odpadna elektronska oprema z dekorativno in zgodovinsko vrednostjo. Madžarska ekipa Ykon pa si je za cilj zadala ohraniti značilen dizajn predhodnih generacij in zven sedanosti. Ekipa predeluje stare radijske aparate, ki jim vgradijo digitalni ojačevalac s funkcijo Bluetooth. Izvorno tiskano vezje priredijo ali delno odstranijo, obstoječa stikala in gumbi pa ostajajo v svoji prvotni funkciji.

Iz odpadkov kakava ustvarili gnojilo

Nemško podjetje Greenlab Berlin je vrtničarjem ponudilo ekološke izdelke za gnojenje in krepitev rastlin. V

Nemčiji pridelajo velike količine kakava, pri čemer pa nastane ogromno odpadkov, ki jih je škoda zavreči. V podjetju so tako ustvarili izdelka Blümchenfutter in Pimp my Gärtchen, katerih glavna sestavina so lupine kakava iz kontrolirane biološke pridelave. Odpadki živilske industrije so bili tako reciklirani na inovativen in okolju prijazen način ter razvili visokokakovostno gnojilo.

Zbirajo odsluženo plezalno opremo in jo uporabijo na novo

Vsako leto v Nemčiji v smeteh pristane na tone plezalne opreme. Težavo je prepoznalo podjetje New Seed, ki po vsej Nemčiji zbira odsluženo plezalno opremo in jo vrača v uporabo. Prvotno namembnost opreme spremenijo s tem, da ji dodajo privlačen dizajn in tako oblikujejo nove ter inovativne izdelke, kot so plezalne magnezij vrečke, torbe, preproge in še mnogo več.

Ohranjajo dragocene naravne vire svinca

Svinec je dragocena naravna surovina, zato je treba izdelke, ki ga vsebujejo, po koncu njihove življenjske dobe reciklirati. Stroški surovin, iz katerih so izdelani končni izdelki, so visoki, saj je surovina redka in iskana. Dodatni pritiski na okolje nastanejo tudi pri proizvodnji.

Podjetje Rombat je razvilo postopek recikliranja, ki omogoča ponovno uporabo več kot 83 odstotkov prvotne teže akumulatorja. Za izdelavo novih akumulatorjev se poleg svinca in svinčevih zlitin uporablja tudi reciklirana plastika. Poleg okoljske koristi, saj preprečujejo onesnaževanje okolja zaradi odvrgnenih akumulatorjev, lahko podjetje svoje akumulatorje ponudi po ugodnejši ceni.

Iz odpadnih izdelkov snujejo nove

V Avstriji se soočajo s tonami odpadnih izdelkov, kot so stare knjige ali gasilske cevi. Gre za visokotehno- loške izdelke, ki jim poiščejo nove načine uporabe. Društvo Kunst vom Rand odpadne materiale predela v nove izdelke, ki jih odlikuje trajnostnost surovinskih virov. [gg](#)

Podjetje Rombat je razvilo postopek recikliranja, ki omogoča ponovno uporabo več kot 83 % prvotne teže akumulatorja.

DAN ODPRTIH VRAT SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

ZAKAJ?

Da v praksi spoznate delodajalce, poklice in veščine za lažjo izbiro pravega poklica.

ZA KOGA?

Vabljeni vsi osnovnošolci (skupaj s starši) ter dijaki pred izbiro poklica.

PRIJAVA

Prek spletne strani www.odkrijsvojtalent.si
ALI s pomočjo
svetovalnega delavca na
OŠ/SŠ.

SE VIDIMO 29. 11. 2018 - VABLJENI K PRIJAVI!

Podjetja odpirajo vrata šolarjem

Konec meseca se bo odvil že tretji Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva, namenjen mladim in njihovim staršem.

Andreja Sever, GZS - Razvoj kadrov in izobraževanje

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) letos že tretjič organizira Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva, ki se bo odvil 29. novembra. Ob 16.30 bodo sodelujoča podjetja odprla svoja vrata šolarjem, dijakom srednjih šol in njihovim staršem ter jim predstavila različna poklice v praksi.

Cilj Dneva odprtih vrat slovenskega gospodarstva je mladim približati tiste poklice, ki so njihovim očem skriti, jih ne poznajo in ne kažejo zanimanja zanje. Pobudi sta se kot partnerja pridružila tudi Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ) in Zavod RS za šolstvo (ZRSŠ).

»Tako bo odločitev za marsikoga lažja«

Med podjetji, ki bodo letos sodelovala na Dnevu odprtih vrat slovenskega gospodarstva, sta tudi BSH Hišni aparati in Arcont. Mladim, ki jih bodo obiskali, bodo skušali prikazati realno delovno okolje, odgovoriti na njihova vprašanja ter jih navdušiti za različne poklice.

»Z veseljem odpremo vrata različnim skupinam, ki si želijo spoznati podjetje. Med njimi so tudi dijaki in predvsem študenti predvsem tehničnih smeri, ki ob predstavitvi in ogledu podjetja dobijo še dodatno potrditev, da je bila njihova odločitev za poklic pravilna. Ker želimo to omogočiti tudi osnovnošolcem in njihovim staršem, smo se odločili za sodelovanje na Dnevu odprtih vrat slovenskega gospodarstva. Na ta način lahko prispevamo k temu, da bo odločitev marsikoga glede bodočega poklica lažja, saj jim predstavimo tipične poklice v podjetju, njihov delokrog in tudi možnosti osebnega razvoja sodelavcev, ki to delo opravljajo,« svojo odločitev za sodelovanje na dogodku pojasnjujejo v podjetju BSH Hišni aparati.

Podjetje Arcont iz Gornje Radgone je eden največjih delodajalcev v Pomurju, zato se čutijo družbeno odgovorne za to, da pridejo mladim in nasploh zainteresiranim nasproti in jim omogočijo spoznavanje poklicev, delovnih mest oz. delovnih procesov tako v proizvodnji kakor tudi v strokovnih službah, pravijo v podjetju. »Mladi in tudi njihovi starši poznajo poklice in delovna mesta v storitvenih dejavnostih, ki nas v vsakdanjem življenju obkrožajo. Kaj počne nek operater na CNC stroju, kakšni stroji sploh obstajajo, kakšen je njihov namen, kakšni so delovni pogoji v sodobno urejenih proizvodnjah, kakšna vse je lahko v podjetju vloga diplomanta strojništva, elektrotehnik, ekonomije itd., tega pa si ne morejo kar tako

predstavljati. V okviru različnih aktivnosti zato letno omogočimo v Arcontu tovrstno spoznavanje okoli 400 učencem, dijakom in študentom - praktično vsem, ki izrazijo interes. Izkušnje so pozitivne, številni se v času izobraževanja še vračajo na počitniško delo in šolske prakse, kasneje pa tudi kot iskalci zaposlitve. Preko kroženja informacij in priporočil se vsekakor krepi tudi blagovna znamka Arconta kot delodajalca. Tako sploh ni dileme, vsekakor bomo svoja vrata odprli tudi tokrat,« pravijo v Arcontu.

Pozitivne izkušnje iz preteklosti

Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva se je v preteklosti odvil v letu 2014 in 2015. Dogodkov se je udeležilo več kot 3.000 mladih in njihovih staršev. Kar 98 odstotkov udeležencev je bilo z obiski podjetij zelo zadovoljnih in bi si želeli imeti spet možnost obiskati tudi druga podjetja.

»Spoznavanje poklicev v realnem delovnem okolju nadgrajuje informacije o poklicih, ki jih mladi že imajo na podlagi filmčkov o poklicih, pogovorov s svetovalci na šolah ipd.,« pove vodja projekta na GZS Andreja Sever. »Izkušnja, ki nastane pri obisku v podjetjih - opazovanje delovnih mest, opazovanje pripomočkov za delo, materialov in tehnologij, pogovori z zaposlenimi različnih poklicev - pomembno pomaga mladim, da prepoznajo svoje poklicne interese in svoje talente. Podjetja, ki bodo mladim omogočila to izkušnjo, bodo prispevala k temu, da se bodo mladi vpisali na tiste šole, ki jih bodo res vodile do zelenih poklicev, ki jih bodo radi opravljali. Karierno odločanje je zahtevno 'opravilo' in se ga je potrebno v vseh življenjskih obdobjih lotiti z največjo skrbnostjo. Pri tem lahko mladim pomagamo tudi v gospodarstvu.« gg

»Karierno odločanje je zahtevno 'opravilo' in se ga je potrebno v vseh življenjskih obdobjih lotiti z največjo skrbnostjo,« poudarja Andreja Sever, vodja projekta Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva.

Glavni cilji Dneva odprtih vrat slovenskega gospodarstva:

- omogočiti mladim in njihovim staršem spoznavanje perspektivnih poklicev, ki jih naše gospodarstvo potrebuje,
- ponuditi učencem zaključnih razredov osnovnih šol in njihovim staršem več informacij o naravi dela in procesih v realnih delovnih okoljih v regiji, kjer živijo,
- razbiti stereotipe o manj in bolj priljubljenih oziroma spoštovanih poklicih.

»Razvijamo izdelke naslednje generacije«

Pia Barborič Jurjaševič je generalna direktorica za regijo Adriatic v Imperial Tobacco, ki je del Imperial Brands.

Ste dolgoletna direktorica Tobačne. Ste pri svojem delu že vse videli ali se še znajdete v novih situacijah?

Včasih žal, večinoma pa na srečo, se pri svojem delu skoraj vsakodnevno srečujem z novimi situacijami, okoliščinami, ljudmi, tako da mi izzivov res ne manjka. In, kot rečeno, v večini primerov sem tega vesela, saj mi to daje zagon pri delu ter skrbi, da je delo, tudi po tolikih letih v industriji, zanimivo. Včasih pa se znajdem v situacijah s katerimi se težko sprijaznim.

Naprimer?

Dejstvo je, da v celotni industriji in na globalni ravni predolgo nismo zavzeli jasnih stališč glede škodljivosti kajenja. Menim, da je izredno dobro, da smo to spremenili in verjamem, da je danes odločitev za uporabo naših izdelkov informirana odločitev odrasle osebe.

Smo pa legalna industrija in kot taka bi morali imeti glas pri zakonodajnih spremembah in drugih ukrepih, ki vplivajo na naše poslovanje. Vsekakor ne pričakujemo, da bi se zakonodajalec posvetoval z nami glede npr. slikovnih opozoril na cigaretnih škatlicah. Bi pa pričakovala, da smo lahko udeleženi v razpravi o npr. sistemu sledljivosti, ki je popolnoma tehničen in izredno kompleksen projekt za celotno dobavno verigo tobačnih izdelkov (od proizvodnje do prodajnega mesta).

Druga podjetja, druge industrije, ta glas imajo, in prav je tako. Spremeniti se mora, da je vsakdo, ki izrazi karšenkoli pomislek pri ukrepih, ki se tičejo tobačne industrije, takoj diskreditiran. Še enkrat poudarjam: smo legalna industrija.

V Sloveniji zaposlujemo več kot 200 ljudi ter prispevamo nezanemarljiv delež v državni proračun.

V pripravi je evropska direktiva o plastiki. Je res, da bodo nekatere določbe regulirale tudi tobačne filtre?

To drži. In tudi to je eden izmed primerov delovanja naših zakonodajalcev. Predstavnik Ministrstva za okolje je na seji Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor izjavil, da se vedno posvetujejo z gospodarstvom, a z nami se ni nihče posvetoval. Na predlog enega izmed poslancev, da bi tobačne filtre, ki jih trenutno uporabljamo, prepovedali že z letom 2019, nihče ni ugovarjal ali pomislil kakšne posledice ima lahko ukrep za proizvodni proces.

Naj poudarim, da je naše podjetje globalno zavezano k načelom trajnostnega razvoja. Tudi osebno absolutno podpiram ukrepe za zmanjšanje obremenjenosti okolja. A tako kot vsa ostala industrija, tudi naša potrebuje čas, da uvede prilagoditve.

Kaj vas potemtakem čaka v prihodnosti?

Vsekakor nadaljnje navigiranje znotraj zakonodajnih okvirjev. Globalno nadaljujemo z razvojem izdelkov naslednje generacije, konkretno našega izdelka za vejpanje, blu. Ključna razlika v primerjavi s cigareto je, da izdelek ne vsebuje tobaka, lahko ne vsebuje nikotina, odsoten pa je tudi proces zgorevanja.

V Sloveniji smo s Tobačno Grosist eden vodilnih distributerjev, nadaljujemo tudi z uspešnim upravljanjem blagovnih skupin (Carlsberg, Budweiser, JP Chenet, Shark, Mentos, Loacker, Frosch, Cricket ...).

V Tobačni 3dva smo vodilni v segmentu in v naših trafikah ponujamo, poleg klasičnega trafičnega asortimana,

tudi vedno več elektronskih storitev (plačevanje položnic, nakazila Western Union, nakup preko Eventima, Flixbus itn.), kar je izjemno dobro sprejeto med našimi strankami.

Prvi ponudili tak izdelek

V mladem podjetju Madax so člani družine Založnik združili sredstva in izkušnje starejše generacije ter ideje in zagon mlajše in se trgu predstavili z inovativnimi, celo unikatnimi izdelki.

Žiga Kariž

Vedno več je podjetij, ki spoznavajo, da lahko svoje poslovne interese lažje uresničijo, če se pridružijo organizaciji, kot je Gospodarska zbornica Slovenije (GZS). Med novimi člani je tudi mlado družinsko podjetje Madax, ki so ga ustanovili člani družine Založnik in se na slovenskem trgu predstavlja z blagovno znamko Hiša dobrot Zalc. Kot pravijo, so se v Gospodarsko zbornico Slovenije včlanili z namenom povezovanja z drugimi podjetji, zaradi odkrivanja novih trgov in pomoči, ki jim je lahko na voljo ob reševanju morebitnih težav. »Sprva smo bili glede včlanitve zadržani, vendar po sestanku, ki smo ga imeli s predstavnicami GZS-ja, skrbí nismo imeli več in smo prijavo izpolnili na licu mesta. S tem smo naredili eno boljših odločitev v začetkih poslovanja, saj je podpora zares odlična,« so nam povedali.

Prvi na svetu razvili žganja iz teh sadežev

Hiša dobrot Zalc ponuja marmelade, med, žganje in likerje. Kot nam pove Anže Založnik, se zavedajo, da sta proizvodnja alkoholnih pijač kot tudi izdelovanje marmelad že zelo stari panogi. A kot pravi, se močno razlikujejo po vrstah žganja in likerjev ter okusih marmelad, ki jih ponujajo. Žganja in likerje namreč izdelujejo iz aronije ter iz datlja, ki je uvožen iz daljnega vzhoda. Oba sadeža sta v alkoholni industriji še neprepoznavana. Medtem ko smo lahko likerje iz obeh sadežev že videli in okusili, lahko žganja iz teh sadežev okušamo šele zdaj, saj so jih razvili prvi na svetu. Tudi pri proizvodnji marmelad niso izbrali tradicionalne poti, temveč želijo dvigniti raven slovenske kuhinje na višji nivo ter ljudem ponuditi nekaj več. Tako so ustvarili marmelado iz aronije, aronije in datlja ter zgolj datlja. Slednji sta narejeni popolnoma brez

dodanega sladkorja in sta pravi presežek. Razvijajo pa tudi že povsem nove izdelke.

Začeli s sadikami aronije

Z dejavnostjo so pričeli ob koncu leta 2015, ko so na posestvu na Dolenjskem posadili prve sadike sadeža aronije. »Od tam se je začela razvijati naša zgodba, ki je v zadnjem času prerasla v nekaj večjega. Dobro leto smo se ukvarjali z razvojem izdelkov in iskanjem, kje bi lahko vstopili na trg ter naredili nekakšen korak naprej in ga tako proti koncu leta 2017 našli. V letošnjem letu pa smo v naše podjetje uprli vse svoje znanje in čas ter se posvetili zgolj tej dejavnosti,« nam začetek poslovne poti opiše Anže Založnik. Doda še, da so ime za blagovno znamko našli kar v nadimku, ki se je članov družine prijel v času šolanja.

Hiša dobrot Zalc je prva, ki ponuja žganje iz aronije in datljev.

Svoje izdelke ponujajo tudi kot poslovna darila v unikatni embalaži.

Foto: Madax

Ideja o podjetniški poti se je rodila še v času šolanja. Od ideje so prešli na poslovni načrt in še pred ustanovitvijo podjetja na posestvu zasadili prve nasade aronije. Začetki so sicer težki, a Založnik pravi, da ima vsaka ovira svoj namen. »Velikokrat naletiš na ovire, ki jih pred začetkom sploh nisi pričakoval, a so ti hkrati opomin, da nič ni prineseno na pladnju, temveč se je treba v podjetništvu boriti in trdo delati.« gg

Za več informacij o članstvu v GZS se obrnite na Članski center GZS. Andrej Brvar, 01 58 98 461 ali andrej.brvar@gzs.si.

Članski center
GZS

Foto: Madax

Objekt za lakiranje vam oblikujejo na kožo

V ljubljanski družbi ETE izvajajo celovito izgradnjo lakirnic – od faze načrtovanja do postavitve, poskrbijo pa tudi za ustrezno prezračevanje in čiščenje oziroma nevtralizacijo odpadnih voda.

Podjetje ETE je na območju Slovenije vodilno inženirsko podjetje na področju lakiranja oziroma predobdelave za zaščito kovin in lesa. S svojim znanjem in izkušnjami načrtovanja, izdelave in montaže opreme za površinsko zaščito so v treh desetletjih delovanja razvili rešitve za lesno, kovinsko-predelovalno industrijo in industrijo umetnih mas ter postavili več kot 700 objektov oziroma lakirnic.

Od zamisli do postavitve objekta

»S svojimi programi pokrivamo vsa področja, kjer se izvaja površinska zaščita ali njihova obdelava v lesni industriji, avtomobilski, kovinski in industriji plastičnih izdelkov. Poskrbimo za rešitve v postopkih predobdelave površin, v transportnem sistemu med tehnološkimi fazami, zgradimo lakirnico, poskrbimo za prezračevanje oziroma vse drugo, kar naši naročniki potrebujejo za kakovostno izvajanje svojih dejavnosti. Naša konkurenčna prednost je, da se z lastnim razvojnim oddelkom, proizvodnimi zmogljivostmi in montažo lahko popolnoma prilagodimo zahtevam kupca in mu nudimo celovito izgradnjo objekta – od faze načrtovanja do postavitve,« povedo v podjetju ETE.

Zaupali so jim že v podjetju Akrapovič, Revoz, Gorenje, TVM, Hella Saturnus, IMP aparature, Kolpa, RUUKI RU, Kassbohrer in številni drugi

naročniki doma in v tujini, kamor izvozijo do 20 % svoje proizvodnje.

Površina mora biti pred lakiranjem primerno pripravljena

»Površinska zaščita kovinskih ali lesenih elementov se začne v predpripravi z mehanskim odstranjevanjem rje ali drugih nečistoč in pri kovinah še s postopkom kemijske predobdelave. Pri lesenih površinah – ne glede na to ali gre za masivno, ploskovno ali stavbno pohištvo – so postopki predpriprave brušenje, kitanje in luženje,« razloži ustanovitelj in direktor podjetja Matjaž Kwartuh.

Površinska zaščita elementov se nato izvaja z najrazličnejšimi postopki nanašanja: z umakanjem, brizganjem, valjanjem, polivanjem, elektrostatičnim brizganjem, praškastim lakiranjem, plastifikacijo ali elektroforezo.

Skrb za okolje

V procesu kemijske predobdelave površin se pojavljajo odpadne tehnološke vode. V ETE-su v svoje naprave vgradijo tudi naprave za čiščenje oziroma nevtralizacijo odpadnih voda.

V fazi lakiranja so za izločanje odpadne barve razvili čistilne naprave za saržno ali kontinuirano čiščenje po nevtralnem adsorpcijskem sistemu.

Izdelujejo tudi transportne sisteme

Obdelovani izdelki glede na svojo obliko in težo zahtevajo svoj pristop k medfaznemu transportu, zato v ETE izdelujejo tudi transportne vozičke in viseče ročno gnane transporterje z eno ali več programi in povezavami s krenicami. V sklopu lakirnih linij vgrajujejo motorno gnane transporterje, kot so viseči krožni transporterji, talni transporterji, valjni in cevni transporterji in prenosnice za izdelke večjih dimenzij.

»Da bi svojim naročnikom omogočili še boljše izvajanje svojih dejavnosti, načrtujemo intenzivni razvoj tipskih enostavnih delov naprav, ki jih bomo lahko hitro in enostavno vgrajevali v naše naprave ali tehnološke procese. Pripravljamo pa tudi optimizacijo transportnih sistemov v lakirnicah,« je o njihovih razvojnih načrtih še spregovoril direktor ETE Matjaž Kwartuh.

MINIMALNA PLAČA ŽE SEDAJ 41 % VIŠJA KOT V 2010

Predlog Levice o dvigu minimalne plače v letih 2019 in 2020 ni nov, je pa enako nevaren, kot je bil pred letom dni. Je teptanje mednarodnih dogovorov o socialnem dialogu, k čemur so se predstavniki vlade zavezali na prvi seji ESS pred dobrim tednom. Šokirani smo nad odzivom koalicijskih strank, ki naj bi podprle tako nerazumen predlog Levice. Še na zadnji seji (petek, 26. oktobra) smo s strani predsednika Vlade RS prejeli jasno zagotovilo, da bodo spremembe pri minimalni plači usklajene s socialnimi partnerji. Čeprav večina podjetij ne bo čutila dviga minimalne plače, bo to velik problem za podjetja, kjer je ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega pod 20.000 evrov in kjer dela 70.000 zaposlenih.

Majhne plačne razlike niso dobre za razvoj

Slovenija je že sedaj na prvem mestu v Evropski uniji po razmerju oz. majhnosti razlike med višino minimalne in povprečne plače. V EU je povprečna višina minimalne plače pri 43 % povprečne plače, v Sloveniji pa je minimalna plača v razmerju do povprečne plače že sedaj nad 52 %. To podjetjem otežuje vodenje sodobne, spodbudne plačne politike, saj vodi v čedalje večjo uravnilovko. Uravnilovka povzroča nezadovoljstvo v delovnih kolektivih, saj imajo zaposleni občutek, da so vsi podobno plačani, ne glede na delo, ki ga opravljajo.

Čeprav delež prejemnikov minimalne plače vztrajno pada, politika kljub temu, da imamo eno najvišjih minimalnih plač v Evropi, nenehno posega v ta segment. Tako vsak dvig minimalne plače ustvari več zaposlenih, ki prejemajo minimalno plačo, saj vključi tudi tiste, ki so bili do tedaj nad njo. Progresivna obdavčenost plač (vsak dodaten evro plače je bolj obdavčen) ta občutek še povečuje. Tako podjetjem preostaja premajhen del plačne mase za variabilno nagrajevanje (v povprečju znaša variabilno nagrajevanje manj kot 3 % mase plač).

Višja minimalna plača = nižja konkurenčnost

Minimalna plača je v Sloveniji že sedaj še enkrat višja kot v višegrajskih državah, ki predstavljajo našo glavno konkurenco in referenčno skupino. Za tuje in domače vlagatelje v delovno-intenzivnih in nekaterih storitvenih dejavnostih bomo z morebitnim dvigom minimalne plače še manj zanimivi.

Minimalna plača raste precej hitreje od inflacije

Povprečna bruto plača se je od leta 2010 do danes povišala za 11 %, minimalna plača pa 4-krat več (za 41 %). Cene so se v tem obdobju povečale za manj kot 10 %, kar pomeni, da se je kupna moč minimalne plače povečala za 30 %, precej bolj kot pri prejemniku povprečne plače (+1 %). V Sloveniji bi se morali ukvarjati predvsem z vprašanjem, kako dvigovati produktivnost in s tem povprečne plače.

Produktivnost se je že sedaj povečevala pol počasneje od minimalne plače

Produktivnost dela se je od leta 2010 povečala za 20 %, minimalna plača pa še enkrat več. Pri tem ne moremo kar sklepati, da je bila rast produktivnosti najmanj plačanih zaposlenih enaka povprečni rasti produktivnosti. Bolj verjetno je bila rast delovne produktivnosti v nižjih plačnih razredih precej nižja. Tudi v naslednjih dveh letih se produktivnost dela prav gotovo ne bo povečala za 4,5 %. To pomeni, da bodo zaposleni v višjih plačnih razredih ostali na slabšem.

Sprejetje zavez, da se tako v letu 2019 kot v 2020 poveča minimalna plača za 4,5 %, je nevarno, saj je gospodarska situacija v mednarodnem okolju precej negotova. Analitika GZS ocenjuje, da naj bi rast BDP znašala zgolj 1,7 %, brezposelnost pa naj bi se (zlagoma) že začela poviševati. Na GZS ugotavljamo, da trenutna konjunktura v Sloveniji po eni strani vpliva na zviševanje povprečne plače, ki znaša 1.660 evrov, po drugi strani pa na zniževanje števila prejemnikov minimalne plače. Oboje je pozitivno. Vendar so napovedi za leto 2020 precej bolj negotove.

Sonja Šmuc, generalna direktorica GZS: »Očitno se je Levica s podporo koalicijskih strank odločila, da določenih poklicev, služb in podjetij v Sloveniji ne potrebujemo.«

Spremljajte
stališča in
komentarje GZS
o aktualnih
tematikah.

Vem, komu lahko zaupam

Vaš novi finančni pomočnik

Želite preveriti poslovne partnerje?

Analitično orodje Fi=Po na enem mestu združuje vse, kar morate vedeti o poslovanju poslovnih subjektov.

Naj postane Fi=Po Finančni pomočnik vaše orodje za hiter pregled poslovanja in poglobljeno analizo.

AJPES
www.ajpes.si

LESARSKI GROZD PREJEL SREBRNI ZNAK ZA ODLIČNOST IN OSVEŽIL SVOJO PODOBO

Direktor Lesarskega grozda Igor Milavec je 25. septembra 2018 iz rok predstavnika ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Petra Volaska, prejel srebrno oznako za odličnost v upravljanju grozda, ki jo podeljuje Evropska pobuda za odličnost grozdov (European Cluster Excellence Initiative). Srebrna oznaka potrjuje kvaliteto in strokovno delo zaposlenih v pisarni Lesarskega grozda ter Sveta zavoda v zadnjih 18 letih. V svetovnem merilu je 105 grozdov, ki so prejemniki srebrnega znaka odličnosti iz 19 držav, v Sloveniji pa sta prejemnika te nagrade le dva grozda, eden izmed njih je tudi Lesarski gozd.

Ob tej priložnosti in po osemnajstih letih je Lesarski gozd tudi osvežil svojo vizualno podobo. Lesarski gozd ima sedaj svežo in moderno podobo, v katero so ujete preteklost, sedanjost in prihodnost. Logotip ponazarja prerez debla z letnicami, nanizane točke predstavljajo posamezna podjetja, povezana v Lesarski gozd. Posamezne barve pa asociirajo na gozd, naravo, znanje, modrost in seveda les. Izbrani logotip in barve ponazarjajo osnovno vizijo Lesarskega grozda – povezovanje.

DESETIM NAJBOLJŠIM 25 TISOČ EVROV

ABC pospeševalnik z odprtim pozivom start-upom išče nove zmagovalne kombinacije.

ABC pospeševalnik je odprl selekcijski postopek za 8. pospeševalni program. V 3-mesečni program bodo sprejeli 10 najboljših start-upov, ki bodo dobili 25 tisoč evrov konvertibilnega posojila. Najboljši bodo dobili možnost investicije internega VC-ja, sklada tveganega kapitala – ABC First Growth, ki sodeluje s partnerji in investira med 100 tisoč in 250 tisoč evri v start-upe s prometom. V ožji izbor bodo prišli start-upi, ki imajo promet, osnovne prihodke ter motivirano in predano ekipo, ki se bo udeležila pospeševalnega programa. ABC pospeševalnik je pospešil že več kot 130 start-upov, ki so zbrali več kot 30 milijonov evrov investicij. Med njimi je tudi Flexkeeping. Direktor Luka Bregar je dejal, da so zahvaljujoč ABC pospeševalniku pridobili tri zelo dobre investitorje, ki so zdaj njihovi poslovni partnerji. Prisotni so v 13 državah po svetu in upravljajo več kot 30.000 hotelskih sob.

Popravek:

V pomorskem prometu bi lahko prihranili 50 odstotkov časa

V članku z zgornjim naslovom, ki je bil objavljen v posebni izdaji GG Transport, smo pomotoma nekatere izjave pripisali gospodu Igorju Žuli, za kar se mu iskreno opravičujemo.

Uredništvo Glasa gospodarstva

16. PODJETNIŠKI KLEPET

MOČNA BLAGOVNA ZNAMKA PRIVLAČI DOBRE KADRE

Kako privabiti in zadržati kakovosten kader s pomočjo krepitve blagovne znamke?

15. 11.2018 ob 13.00 uri, Dimičeva ulica 13, Ljubljana, Poslovna oaza

VABIMO VAS NA POSVET

SKRIVNOSTI POSLOVNIH BONITET ZA MIKRO IN MALA PODJETJA

Spregovorili bomo o bonitetah,
uporabi le-teh v praksi in »branju bilanc«

Na posvetu sodelujejo:

Sberbank d.d. (boniteta in bilanca pri bančnem poslovanju)

Imate s.p. in vas morda zanima, kako v Sberbanki presoja, ali ste sposobni najeti kredit ter s katerimi poslovnimi in drugimi podatki jih boste prepričali v njegovo odobritev?

g. Mitja Indorf

Ajpes (3 viri podatkov za poslovno analitiko na portalu Ajpes)

AJPES je zaupanja vredna bonitetna agencija z večletno tradicijo na področju bonitetnega ocenjevanja. Dejavnost opravlja skladno s kodeksom ravnanja pri izvajanju bonitetne dejavnosti in predpisi, ki urejajo to področje na evropski ravni.

mag. Mojca Kunšek, Andreja Kelhar-Horvat, Tadej Ulčar

Konto+ d.o.o. (napake in tveganja s katerimi se srečujejo podjetja)

Pravila za mikro in mala podjetja niso drugačna od tistih, ki veljajo za velika podjetja, govorili bomo o napakah in tveganjih, s katerimi se srečujejo.

ga. Branka Drnovšek - Adamlje

V sredo 14. novembra, od 13. do 16. ure.

Lokacija: Poslovna oaza, 7. nadstropje, na GZS, Dimičeva 13, 1000 Ljubljana.

DOGODEK JE BREZPLAČEN. PRIJAVA JE OBVEZNA najkasneje do 12.11.2018! Prijava in informacije: www.gzs/ptz.si

Organizator dogodka:

Pokrovitelj dogodka:

DOGODKI GZS

20. november Dravograd	Poslovanje z Avstrijo in delovno pravo Predstavljene bodo aktualne novice delovnega prava na avstrijskem trgu, pogoji poslovanja v Avstriji in gospodarske priložnosti na avstrijskem Koroškem.
20. november Ljubljana	100 % recept za uspeh Seminarski trojček je namenjen vsem, ki se zavedajo, da ne bodo dobili druge priložnosti za odličen prvi vtis. Vse, ki se želijo biti uravnoteženi tako psihično kot fizično, ki hočejo samozavestno, verodostojno in odločno podajati informacije ter tistim, ki nameravajo na svoj uspeh pozitivno vplivati tudi s svojo vizualno podobo.
20. - 25. november Ljubljana	34. Slovenski knjižni sejem 6 dni, 106 založb, 100 domačih in tujih literatov, 35.000 obiskovalcev, 7.000 otrok in mladine, 25.000 knjig, 3.000 novih, 340 spremljevalnih dogodkov, država v fokusu Madžarska, mesto v gosteh Postojna.
21. november Maribor	Inovacijski zajtrk na temo uvajanja inovacijske kulture v podjetja Predstavljeni bodo primeri dobre prakse.
22. november Ljubljana	Napotitev delavcev na Dansko in Švedsko Predstavljeni bodo danska, švedska ter slovenska zakonodaja glede napotitev delavcev v obravnavani državi (vrste napotitve, obveznosti delodajalcev pri spoštovanju danskega in švedskega delovnega prava, potrebna dokumentacija, prijava na uradne organe, kontrola delovne inšpekcije) ter postopki prijave delavcev s praktičnimi primeri iz prakse.
22. november Postojna	Gospodarski forum Primorsko-notranjske regije Gost bo dr. Mark Pleško, Cosylab, d.d.
22. november Ljubljana	Prihodnost dela Kakšne kompetence bomo potrebovali v prihodnje? Kdo in kako bomo delali ob vedno večji robotizaciji? Kako bomo poskrbeli za dodatne in spremenjene potrebe, ki jih prinašajo migracije, globalizacija, rast prebivalstva, način in kakovost izobraževanja, ki že danes spreminjajo naravo in kakovost dela?
22. november Maribor	Komunikacija na delovnem mestu kot predpogoj dobrih delovnih rezultatov Medosebni odnosi na delovnem mestu. Kaj je komuniciranje in potek le-tega. Načini komuniciranja. Težave pri komuniciranju in odpravljanje le-teh.
22. november Velenje	6. Regijsko srečanje podjetnikov SPOT svetovanje Savinjska - Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica in Sekcija računovodskih servisov pri Savinjsko-šaleški gospodarski zbornici (SŠGZ) vabijo na 6. Regijsko srečanje podjetnikov.
23. november Ljubljana	Napotitev delavcev v okviru čezmejnega izvajanja storitev Predstavljeni bodo delovnopравни, socialnopравни in davčni vidiki napotitve delavcev.
23. november Maribor	Spremembe in novice Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ) Spremembe in novice ZPIZ, ki so v zakonodajnem postopku, bo v okviru Regijskega sveta za razvoj človeških virov predstavil Marjan Papež, generalni direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.
24. - 30. november Dubaj	Gospodarska delegacija v Združene arabske emirate Udeleženci slovenske delegacije se bodo srečali s slovenskim veleposlanikom v Abu Dhabiju, organizirano bo poslovno mreženje z lokalno poslovno skupnostjo, ogled sejma The Big 5 ter predstavitev poslovnih priložnosti na Expo2020 Dubai.
26. - 27. november Tirana	Poslovna delegacija v Albanijo Ob uradnem obisku zunanjega ministra dr. Mira Cerarja v Albaniji v sodelovanju z Javno agencijo SPIRIT (MGRT), ministrstvom za zunanje zadeve (Veleposlaništvo RS v Tirani), skupino zainteresiranih slovenskih okoljskih podjetij in lokalnimi partnerji organiziramo obisk poslovne delegacije v Albaniji.
26. - 29. november Akra	Gospodarska delegacija v Gano Ob uradnem obisku državnega sekretarja na ministrstvu za zunanje zadeve Dobrana Božiča v Gani bo organizirana spremljajoča gospodarska delegacija. Organiziran bo poslovni dogodek na GZ Gana ter sestanki z ganskimi ministrstvi in agencijami.
27. november Kranj	Seminar o poreklu blaga in ATA zvezkih Na seminarju bosta podrobneje predstavljena oba dokumenta, njun pomen, raba, pravna podlaga in postopek pridobitve.

Koledar
dogodkov
GZS

28. november Brdo pri Kranju	13. Vrh slovenskega gospodarstva Na Vrhu slovenskega gospodarstva bomo izbrali in določili tiste najnujnejše ukrepe, s katerimi bomo dosegli zastavljene cilje.
28. - 29. november Zagorje ob Savi	Dvodnevno SPOT usposabljanje s področja financ DDV pri storitvah, pasti pri verižnih poslih in novosti; o obdavčitvi dohodka iz zaposlitve.
29. november	Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva za mladino in starše Podjetja po vsej Sloveniji bodo odprla svoja vrata za mladino in starše, da jih obiščejo in v realnem delovnem okolju spoznajo različne poklicne možnosti.
30. november Ljubljana	Obisk vhodne delegacije iz BiH - Republika Srpska Poslovno-informativna konferenca na temo poslovnih in investicijskih priložnosti v BiH - Republiki Srpski. Pogoje in priložnosti za investiranje in poslovno sodelovanje bodo predstavili predstavniki lokalnih investicijskih agencij, občin in podjetniki.
30. november Ljubljana	Poslovno sodelovanje z normiranimi s. p.-ji, pravni in davčni izzivi Cilj seminarja je udeležence seznaniti z zakonskimi okviri in davčnimi in pravnimi implikacijami, povezanimi s konkretnimi primeri iz prakse.
4. december Ljubljana	Konferenca GO DIGITAL! - Zadnji poziv za digitalno gospodarstvo Konferenca bo povezala ponudnike rešitev informacijskih tehnologij in podjetja, ki so uspela z uvedbo novih poslovnih modelov, temelječih na disruptivnih digitalnih tehnologijah. Zaupali nam bodo primere uspešnih pristopov k digitalni preobrazbi ter odstrli pogled v prihodnost.
13. december Ljubljana	Seminar Protokol – kako danes, kaj pa jutri? Nekdanja vodja Protokola RS Ksenija Benedetti s skoraj 20-letnimi izkušnjami vas bo popeljala v svet še sprejemljivega in dovoljenega ter strogo prepovedanega v komunikaciji, protokolu in oblačilih v poslovnem svetu.
13. december Ljubljana	Seminar Davčni obračun in letno poročilo za leto 2018 Na seminarju bodo osvežili izhodišča za pripravo letnega poročila, podrobneje pregledali pravila za pripravo obračuna in obravnavali novosti.

SID Banka

KREDITI ZA FINANCIRANJE NALOŽBENIH PROJEKTOV V GOSPODARSTVU do 10 milijonov evrov.

**Projekti v
vseh fazah
razvoja**

Prednosti

- Ugodne obrestne mere
- Dolge ročnosti (6-20 let)
- Dolg moratorij (do 5 let)
- Vse vrste zavarovanj

oddaja vlog: <https://vloge.sid.si>

Moja dostava – moja izbira

Izberite svoje mesto dostave paketa!

**NOVA
STORITEV**

**IZBERITE POŠTO SLOVENIJE ZA DOSTAVO
VAŠEGA SPLETNEGA NAKUPA IN
PRILAGODITE DOSTAVO SVOJIM ŽELJAM.**

Dostava v
PS Paketomat

Dostava na drugo
prevzemno mesto

Dostava na
drug naslov

Dostava na
dogovorjeno mesto

Prevzem na
pošti

Dostava na
izbran datum

MOJA DOSTAVA – MOJA IZBIRA

Izkoristite novo storitev *Moja dostava – moja izbira*, pri kateri lahko z odgovorom na prejeti SMS ali e-sporočilo spremenite naslov dostave vaše pošiljke tudi, ko je ta že na poti k vam.

Za več informacij pokličite na
080 14 00 ali obiščite www.posta.si

Pošta Slovenije

Zanesljivo z vami!

Celovita storitev najema s fiksnim mesečnim obrokom

TO SO POSLOVNA VOZILA OPEL

opel.si

OPEL INSIGNIA, GRAND SPORT, OPREMA INNOVATION, 2.0 CDTI DIZELSKI MOTOR (125 KW/170 KM) S START/STOP

V času najema za 48 mesecev le

385,05 €

brez DDV/mesec

MESEČNI ZNESEK POSLOVNEGA NAJEMA VKLJUČUJE:

- Financiranje vozila in registracijo
- Zavarovanje, zeleno karto in asistenco 24/7
- Servis, pnevmatike in nadomestno vozilo

PRIHODNOST PRIPADA VSEM.

Ponudba 48-mesečnega najema velja s pogojem 100.000 prevoženih kilometrov (25.000 km/leto). Končna ponudba je odvisna od specifikacije in opremljenosti izbranega vozila, dolžine najema in zelenega števila kilometrov. Izračun podjetja ALD Automotive, d.o.o. Več informacij je dostopno na opel.si – Za podjetja – Poslovni najem. Povprečna poraba goriva (kombinirano): 5,3 l/100 km. Emisije CO₂ (kombinirano): 141 g/km. Uradna vrednost emisijske stopnje: EURO 6d-TEMP. Specifične emisije NO_x: 0,0249 g/km. Vrednost specifične emisije trdnih delcev pri dizelskih motorjih: 0,00049 g/km. Število delcev pri dizelskih motorjih: 2,19 E11. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal iz prometa prispevajo k poslabšanju zunanjega zraka. Zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolične. Opel Southeast Europe LCC, 2040 Budaörs, Szabadság u. 117, Madžarska.